

TÜRKİYE
PSİKİYATRİ
DERNEĞİ

Bülteni

CİLT 27 | SAYI 1 | 2024

Dosya Türkiye'de Kadın Psikiyatrist Olmak

- **PSİKİYATRİ DÜNYASINDAN**
  - Türkiye Psikiyatri Derneği 21. Olağan Genel Kurul Seçim Sonuçları
  - Afetlerde Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Yaklaşım
  - 2024 Yılı'nın İlk Aylarında Psikiyatri Dünyasından Bilimsel Toplantı Deneyimleri
- **PSİKİYATRİ VE SANAT**
  - Bir Yazar: Neval El Seddavi
- **GENÇ PSİKİYATRİSTLER KOMİTESİNDEN**
- **ASİSTAN HEKİM KOMİTESİNDEN**
- **TIP ÖĞRENCİLERİNDEN**
- **TPD MYK'den**
- **TPD BASIN AÇIKLAMALARI**

Değerli Meslektaşlarımız,

Bülten Yayın Kurulumuzun hazırladığı yine emek, bilgi ve haberlerle dolu bültenle karşınızdayız.

Öncelikle delegelerimizin yoğun ilgi gösterdiği ve derneğimizin en katılımlı genel kurulu ile seçilmiş yeni yönetim ve dernek kurulları olarak hepimize yürekten bir merhaba demek istiyoruz.

İstanbul Sözleşmesi'nin gerekliliğini her fırsatta dile getiren derneğimiz açısından cinsiyet ve cinsel kimlik üzerinden yapılan ayrımcılığa karşı söylemlerimiz için en önemli günlerden biri 8 Mart. Bu sayımızda Yayın Kurulumuz tarafından 8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle hazırlanan "Türkiye'de Kadın Psikiyatrist Olmak" başlıklı bir dosyada oldukça zengin söyleşileri ve yazıları bulacaksınız. Keyifli okumalar dileriz şimdiden.

Psikiyatri Dünyasından bölümünde "Türkiye Psikiyatri Derneği 21. Olağan Genel Kurul Seçim Sonuçları", "Afetlerde Toplumsal

Cinsiyete Duyarlı Yaklaşım" başlığında Kadın Ruh Sağlığı Çalışma Birimi'nin hazırladığı Kadın Haklarını ve Kadın Ruh Sağlığını Destekleme Rehberi'ne dair haber yazıları bulunmakta. Ayrıca, "Türkiye Psikiyatri Derneği Psikiyatristlerin Ruh Sağlığını Destekleme Projesi" ile ilgili ayrıntılı bilgilendirme yazısı yer alıyor. Bu sayıda "2024 Yılı'nın İlk Aylarında Psikiyatri Dünyasında Bilimsel Toplantılardan İzlenimler" başlıklı bir bölüm oluşturularak alanımızdaki bilimsel toplantılardan izlenimler paylaşıldı. Çalışma birimlerinden bu sayıda tanıtılacak olanlar ise "Yeme Bozuklukları Çalışma Birimi" ile "Şema Terapi Çalışma Birimi". Merkez Yönetim Kurulu bölümünde 21. Olağan Genel Kurul ile görevi devreden kurulumuzun bu sayı için hazırlanan faaliyetlerini, yeni yönetimin ise üyelere merhaba mektubunu bulacaksınız. Bültende ayrıca Adana'da gerçekleşen Ulusal Psikiyatri Asistanları Toplantısı ve diğer Asistan Hekim Komitesi haberleri; Genç Psikiyatristler Komitesi etkinlik ve haberleri, psikiyatri ve sanat bölümünde film ve kitap önerileri, basın duyuruları ve yeni kitap tanıtımları ile yitirdiklerimiz bölümleri, Tıp Öğrencilerinden bölümünde "Tıp Öğrenciliğinden Psikiyatri Asistanlığına Geçerken: Tıp Öğrencileri Çalışma Birimi'ne Çift Yönlü Bir Bakış" başlıklı yazı yer alıyor. Gücümüz bir arada olmamızdan, bilime, etiğe, insana, mesleğimize, emeğe ve dayanışmaya verdiğimiz kıymetten geliyor. 09-12 Mayıs tarihleri arasında da Mersin'de bu duygular ve ilkeler ile Yıllık Toplantı ve 2. Uluslararası ve 26. Klinik eğitim Sempozyumu'nda buluşacağız.

Değerli meslektaşlarımız, derneğimizin emektarları, gençleri, üyelerimiz.

Derneğimizin tüm kurulları açısından son derece yoğun ve yorucu bir dönem geçirildi ve yeni bir döneme başlangıç yapıldı. Başlatılan projelerin kıymetini ve dernek işleyişinde devamlılığın önemini bilerek dayanışma içinde, herkesin derneği olma yolunda, derneği ve organlarını tüm üyelerin iradesinin yansıyacağı şekilde, tüm kapıların açılabilirdiği, emeğin ve liyakatin anahtar olduğu, hakikate ve yapılarına değer vererek, incitmeden ve incinmeden, hep birlikte yöneteceğimiz bir dönemi el birliği ile oluşturma gayretinde olacağız.

Gençlerimiz geleceğimizdir, yolumuzu emek verenlerin ve geleneğimizin yaktığı ışıkla, genç üyelerimizin dinamizmi ve duyguları ile aydınlatacağız. Biz hep beraber oldukça güçlüyüz. Genel kuruldaki o birleştirici ve bütüncül atmosferde olumlu olumsuz tüm geribildirimlerle güçlendik, herkesin derneği olduğumuz sürece güçlü kalacağımızın, tüm kurulları ve üyeleri ile bu sorumluluğun farkında olarak çalışmamız gerektiğinin bilincindeyiz.

Emeğin, hakikatin, bilimin, eşit ve acıların olmadığı bir dünya özlemi ile tüm meslektaşlarımızın 1 Mayıs İşçi Bayramını kutluyor; savaşın, terörün, ayrımcılığın, şiddetin, yoksulluğun, tahakkümün ve bilim dışı uygulamalara karşı "herkes için evrensel bir hak olarak ruhsal sağlık" gibi haklı bir taleple, daha güçlü bir dernek olmamız ve dayanışmak zorunda olduğumuz bilinci ile, saygılarımızı sunuyoruz.

Bilim, etik ve dayanışma ile,

Prof. Dr. Ejder Akgün Yıldırım

Türkiye Psikiyatri Derneği Genel Başkanı

TÜRKİYE
PSIKIYATRİ
DERNEĞİ

Bülteni

ISSN 1308 - 3279

CİLT 27 | SAYI 1 | 2024

Türkiye Psikiyatri Derneği Bülteni
Yılda 3 sayı yayımlanır. Üyelere ücretsiz olarak ulaştırılır.

Türkiye Psikiyatri Derneği adına sahibi

Ejder Akgün Yıldırım

Yazı İşleri Müdürü

Selin Tanyeri Kayahan

TPD PETEK Yayıncılık Kurulu

Ebru Aldemir, Okan Taycan,
Hikmet Ekin Sönmez Güngör,
Kerem Laçiner, Mustafa Sercan

Bülten Yazı Kurulu

Ekin Atay, Güneş Devrim Kıcılı,
Ceren Meriç Özgündüz,
Selin Tanyeri Kayahan

Yazışma ve iletişim adresi:

İşçi Blokları Muhsin Yazıcıoğlu Cad.
Regnum Sky Tower, No:57, Kat 8/9
Çankaya, Ankara
Tel: 0-312 468 74 97
Fax: 0-312 426 04 53

Bülten ile ilgili iletişim için:

Selin Tanyeri Kayahan
e-posta: selintanyeri@yahoo.com.tr

Ön Kapak Görseli:

Elif Çetin Başaran

Arka Kapak Görseli:

("Sultana'nın Rüyası"nın kapağı,
Durga Bai)

Yayın Hizmetleri

BAYT İtd. Şti.
Ziya Gökalp Cad. 30/31
Kızılay, Ankara
Tel. 0-312 431 30 62
www.bayt.com.tr

Baskı

MİKİ Matbaacılık San. ve Tic. Ltd.
Matbaacılar Sitesi 1516/1 Cad., No. 27
İvedik, Ankara
Tel. 0-312 395 2128

Çevrimiçi Yayın Tarihi: 5 Mayıs 2024

Türkiye'de Kadın Psikiyatrist Olmak: Cinsiyet Temelli Zorluklar ve Destek Mekanizmaları

TPD Bülteninin bu sayısında 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü geride bıraktığımız bu aylarda, meslek yaşamında kadın olmakla ilgili başlıca konuları, zorlukları ve dayanışmayı konuştuğumuz bir dosya hazırladık. Türk Tabipleri Birliği Cinsel Şiddeti Önleme ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Destekleme Eşgüdüm Kurulu üyesi Dr. Aytül Gürbüz Tükel ile Türkiye'de Kadın Psikiyatrist Olmak üzerine konuştuk.

Söyleşi: Ceren Meriç Özgündüz*

Aytül Gürbüz Tükel

TPD Bülteni: Öncelikle TPD Bülteni adına söyleşi davetimizi kabul ettiğiniz için teşekkür ederiz. Türkiye'de kadın psikiyatrist olmak deyince aklınıza ilk gelenler neler?

Aytül Gürbüz Tükel: Türkiye'de kadın psikiyatrist olmanın Türkiye'de kadın olmak, kadın hekim olmak, kadın sağlık çalışanı olmaktan çok da ayırt edilemeyeceğini düşünüyorum. Türkiye'de kadınların yaşadığı birçok olumsuz durumu kadın psikiyatristler de yaşıyor. Tıp genel olarak son yıllarda kadın hekimlerin daha fazla olduğu bir alan, en son olarak tıp fakültesine yeni giren öğrenciler arasındaki kadın oranı %54. Psikiyatri de diğer birçok uzmanlık alanına göre kadın hekimin daha fazla olduğu bir alan. Buna rağmen gene de kadınların yaşadığı birçok sorun yaşanıyor. *Bunlar neler*, dersek:

Halen yöneticilerin çoğu erkek, özellikle akademik alanda erkekler daha ağırlıkta diyebiliriz. Belki zaman içerisinde bu oran biraz değişiyor. Benim 1994-99 yılları arasında BRSSH'de ihtisas yaptığım dönemde 12 klinik şefinin tamamı erkeklerden oluşuyordu. Belki bazı değişiklikler var o

günlerden bugünlere ama ağırlıklı olarak yöneticilerin çoğu yine erkek. Bu nereden kaynaklanıyor? *Cam tavan*¹ uygulamalarının devreye girmesi, kadınların üzerindeki bakım yükünün fazla olması, örneğin çocuk bakım yükünün daha çok kadının üstünde olması, ev içinde görünmeyen emeğin daha çok kadınlar tarafından gerçekleştirilmesi, kadın hekimlerin akademik çalışmalar yapması, hatta kongrelere katılmak gibi konularda bile zorluk yaşamasına sebep olabiliyor.

Şiddetle ilgili de benzer şeyler söyleyebiliriz. Şiddeti 1-fiziksel, 2-ekonomik, 3-psikolojik, 4-cinsel olarak 4 alanda tanımlarsak belki fiziksel şiddet adını en kolay koyduğumuz, ama diğerleri bilinçlendikçe adı konan alanlar. Psikiyatri alanında da son dönemde cinsel şiddet yaşayan, kendi klinik şefinden, çalışma arkadaşından veya meslektaşlarından cinsel şiddet yaşayan kadın psikiyatrist arkadaşlar oldu. Aslında belki mobbinge uğrayan, psikolojik şiddet yaşayan örnekler çok daha fazla ama bunların birçoğu üstü kapalı kalabiliyor.

¹*Cam tavan, toplumda kadınların ve/veya azınlık grubu oluşturan kişilerin maruz kaldıkları ve mevcut hiyerarşik düzende belli bir seviyenin üstüne yükselmelerine engel olan soyut ayrımcılığı ifade eden bir metaforudur.*

*Uzm. Dr., Acıbadem Maslak Hastanesi, İstanbul

TPD Bülteni: Cinsiyet temelli ayrımcılık meslek alanımızda ne şekillerde yaşanıyor? Cam tavan uygulamalarını psikiyatri özelinde ele aldığımızda neler söyleyebilirsiniz?

Aytül Gürbüz Tükel: Tabii ki bunun her klinik, her ortam için geçerli olduğu söylenemez, ama cam tavan bazen eşit koşullara sahip olduğunda erkeğin seçilmesine yol açabildiği gibi, çoğu zaman da kadının eşit koşula gelmesi zor oluyor zaten, yayın yapmaktan tutun da kongre katılımına kadar birçok şey etkilendiği için. Yani cam tavana sadece belirleyicilik anlamında değil, yürünen yol açısından da bakmak lazım. Bir kadının yola çıkması ile erkeğinki bir değil çoğu zaman. Kadın üzerinde bir sürü yükü yürütüyor bu yolu. Pandemi bunları belki daha fazla gördük; kadınlar ücretli bakım desteği alamadılar, ev işleri daha fazla kadınların üstüne kaldı. Böyle durumlar, krizler kadınlar için dezavantaja dönebiliyor. Ekonomik kriz, afetler, iklim krizi... Hepsi kadınların aleyhine oluyor.

TPD Bülteni: Meslek içi cinsiyetçilik nelerden köken alır? Nasıl yayılır?

Aytül Gürbüz Tükel: Toplumsal cinsiyet eşitliğinin olmamasının burada çok rolü var. Eğitimden, aile içinden başlayarak toplumsal cinsiyet rollerinin kadınların aleyhine işlenmesiyle ilgili bir durum olduğunu düşünüyorum. Örneğin hepimiz kliniklerimizden örnek verebiliriz; bir pasta kesilecekse hemen o rol kadına verilir, bu kodlar çok hızla devreye giriyor.

Tıbbın kendisinin tek başına eril bir alan olması da burada çok etken, tıp alanında kadın hekimlerin yer almasının çok uzun bir mücadele ve yolculukla olduğunu hepimiz biliyoruz. Şu an bir yol kat edildiyse erkeklerin bahşetmesiyle değil, kadınların kendi mücadele ve çabalarıyla oldu. Pandemi maalesef birçok kazanımın geri gidebildiğini de gösteren bir şey oldu. Bu kazanımların devam edebilmesi için kadınların hep bir mücadele içinde olması gerektiğini ortaya koydu. Türkiye'de İstanbul Sözleşmesi'nin kaldırılması da bununla alakalı aslında. Kadınlara avantaj sağlayacak şeylerin ortadan kaldırılması, erkin daha fazla gücünü hissettirebileceği alanları oluşturabiliyor.

TPD Bülteni: Cinsiyet temelli zorluklarla başa çıkma stratejileri hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Aytül Gürbüz Tükel: Belki yapılan şeylerden bahsetmek çok anlamlı burada. Mesela TPD içinde Kadın Ruh Sağlığı Çalışma Birimi kurulmasının çok önemli olduğunu

düşünüyorum. Çoğunluğu kadınlardan oluşan bu birimde her şeyden önce yatay ve eşit bir ilişki ağı, yapılanması var. Bu çok önemli bir şey, ilişki biçimi olarak da yaygınlaşması gereken bir model. TPD Kadın Ruh Sağlığı ÇB kurulduğu ilk günden itibaren hepimizin gelişiminde çok önemli rol oynadı. Gerek iç toplantılarla gerek kongrelerdeki paneller ve kurslarla hem bir bilinç yükseltme hem de Türkiye'de kadınların yaşadıklarından haberdar ve farkında olmayı sağladı. Tıp eril bir alan, bazen kadın hekimler de bu gücü kullanabiliyor ve sağlık alanında diğer kadın sağlık çalışanlarına göre hiyerarşik olarak kendilerini daha üst bir konumda konumlandırabiliyorlar. Bu açıdan bir kadın hekim veya kadın psikiyatristin yaşadıklarının da aslında Türkiye'de yaşayan diğer kadınlardan çok farklı olmadığını görülmesi, krizlerin belki insanları daha fazla eşitlemesi gibi durumlar kadın psikiyatristlerin de kadın sorunlarıyla daha fazla ilgilenmesini, temas etmesini sağladı.

TPD Kadın Ruh Sağlığı ÇB'nin bir yanıyla kendi iç eğitimleriyle bilinç düzeyini artırmak, bir yanıyla da aslında yaşadığımız ülkedeki kadınların sorunlarına daha fazla dikkat çekmek için özellikle şiddetle ilgili çok fazla çalışmaları oldu. Sanıyorum 5-6 yıl önce İTO'da "Kadın Hekim Olmak" diye bir çalıştay yapılmıştı ve daha sonra TTB Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Kolu olarak bu çalıştay diğer illerdeki tabip odalarının kadın komisyonlarının katılımıyla daha geniş olarak yapıldı. Bir kadın hekim şunu söylemişti: "Ben buraya geldiğimde hiç ayrımcılığa, şiddete uğradığımı düşünmüyordum. Ama burada konuşulanları duyunca ben

de birçok alanda ayrımcılığa ve şiddete uğradığımı fark ettim" dedi. Bu anlamda bilinçlilik nedir? Neyin şiddet olduğunu tanımlamak; mesela neyin ekonomik şiddet, neyin cinsel şiddet neyin psikolojik şiddet olduğunu tanımlamak çok önemli. Kadının yaşadığı şeyi tanımlaması, adını koyması reflekslerinin de daha güçlü olmasını sağlıyor. İlk olarak bu bilinçlenmenin çok önemli olduğunu düşünüyorum.

İkinci olarak TPD Kadın Ruh Sağlığı ÇB kadın psikiyatristler arasında dayanışmayı artırdı. Kadınları bir araya getirdi. İTO Kadın Komisyonu, TTB Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Kolu da aynı şekilde "Kadın kadının kurdu değil, yurdu olsun"u benimseyerek bu yolda bir çaba sarf ediyor.

Üçüncü olarak TPD Kadın Ruh Sağlığı ÇB sadece bir meslek çalışma birimi olarak kalmadı, Türkiye'deki diğer kadın dernekleri, platformları ile ilişki içinde oldu. Bu da kadınlarla ilgili mücadele alanında Türkiye'de önemli bir yerde olmasını sağladı.

Sanatçı: Elif Çetin Başaran

TPD Bülteni: Kadın psikiyatrist olmakla ilgili yaşanan zorluklarla mücadelede başlıca destek mekanizmaları nelerdir?

Aytül Gürbüz Tükel: Her şeyden önce kadınların bir arada olmasını, dayanışmasını çok önemli buluyorum. Hem TPD'nin hem de TTB Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Kolu'nun toplumsal cinsiyeti destekleme ve cinsel şiddeti önleme yönergelerini, politika belgelerini oluşturmuş olmaları ve bu konuda birimlerinin oluşmuş olması çok önemli. Bu konuda her iki yapılanma da öncü oldu aslında; bu oluşturulan yönergeler birçok meslek odası, sendika, başka örgütlenmeler tarafından örnek olarak alındı, onlar da bu konuda adımlar attılar, politika belgelerini oluşturdular. Bu çok mühim, kadınları güçlü hissettiren bir şey. Öncelikle "Ben böyle bir şey yaşarsam beni dinleyecek, anlayacak insanlar var" dedirten bir şey. Özellikle cinsel şiddet söz konusu olduğu zaman kadınların bunu ispatlayacağı bir kanıt olmuyor ya da kendisine inanılmayacağı düşüncesi olabiliyor. Özellikle hiyerarşik anlamda kendisinden üstte birisi tarafından yaşandığında çok daha fazla yıpranacağı ve belki de asistansa asistanlığına zarar geleceği ya da mesleki alan içinde bulunmasıyla ilgili zarar göreceği gibi kaygılar olabiliyor. Her şeyden önce bu yönergeler "Kadının beyanı esastır" diyor. Bu birimlerde zaten travma alanında deneyimli kişiler görev alıyor ve başvuran kişiyle görüşme yapılıyor. Hatta bu alanda TPD Kadın Ruh Sağlığı ÇB çok güzel bir şey yaptı. Kadına yönelik şiddete dair LIVES² eğitimi verdi. Sadece kendi içinde bu eğitimi vermedi, başka kurumlara da götürdü. Diğer uzmanlık derneklerine, TTB Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Kolu üyelerine "Cinsel şiddet yaşayan kişiye nasıl yaklaşılır? Nelere başvurulması gerekir? Nasıl desteklenir?" ile ilgili bir eğitim verdi. Kendi sınırlarını aşarak toplum içinde bir şey yapmasının bir örneğinin de bu olduğunu düşünüyorum. Bu yönergeleri, politika belgelerini başa çıkma stratejileri olarak çok kıymetli buluyorum.

TPD Bülteni: Bu mücadelede kurumlara ne gibi sorumluluklar düşüyor?

Aytül Gürbüz Tükel: Her şeyden önce her kurumun toplumsal cinsiyet eşitliğiyle ilgili bir tutum belgesinin olması ve bunun hayata geçirilmesini çok önemsiyorum. Tıp fakültelelerinden başlayarak her hastanenin, her meslek örgütünün, her üniversitenin böyle bir birimi ve politika belgesi olması, yaygınlaştırılması çok önemli. Psikiyatri alanına bakarsak, son yıllarda bazı kongreler kadın ve çocuk dostu olarak yapılmaya başlandı mesela. Gidilen yerlerde çocukların bırakılabileceği, vakit geçirebileceği ve bu sayede kadınların kongreye katılım sağlayabileceği ortamların oluşması çok kıymetli. Bunun yaygınlaştırılmasının, kadınların akademik alanda var olmasına çok katkısı olacağını düşünüyorum. TPD'nin yaptığı bu anlamda çok önemliydi, bunun devam etmesini çok önemli buluyorum.

Psikiyatri ihtisasına başlayan kadın hekimlerin daha fazla TPD Kadın Ruh Sağlığı ÇB ile temas içinde olmasının,

düzenlediği toplantılara, kongredeki panel ve kurslara katılımının bilinçlenme düzeyinin artması anlamında çok kıymetli olduğunu düşünüyorum. Kadın Ruh Sağlığı ÇB'nin git gide ilginin çok arttığı bir çalışma birimi olduğunu söyleyebilirim.

Bunun dışında artık TPD, TTB ve Tabip Odası yönetimleri gibi birçok dernek ve meslek odalarının yönetim kadroları için cinsiyet kotaları var zaten, bu da kadınların yönetimlerde daha fazla yer almasını sağlıyor. Kadınların eşit bir şekilde yer alabileceği, söz hakkının olabileceği yönetimlerin olmasını çok önemli buluyorum.

Birçok kurum örneğin ayda 1-2 gün regl izni uygulamaya başladı, bu da çok ihtiyaç duyulan bir şey. Birincisi gerçekten kadınlar regl döneminde çok zorluk yaşıyor, o zorlukta çalışmak zorunda kalıyor. Ayrıca ayrımcılığa uğrayabiliyor, "Muayyen gününde misin?" gibi sözlerle damgalanabiliyor. Bu açıdan kurumların regl izni uygulaması çok önemli. Kadın sağlık çalışanlarının kurumlardan başka bir talebi de kreşlerin olması, genel bir yoksullaşmayla birlikte sağlık çalışanları da çocuklarını özel kreşlere vermekte zorlanıyorlar, kurumların kreşlerinin olması önemli bir nokta.

Toparlamak gerekirse kurumlarda toplumsal cinsiyet belgesi oluşturulması, kreşlerin yaygınlaştırılması, regl izni uygulaması ve kadınların akademik açıdan desteklenmesi gibi birçok alanda yapılacak çok iş olduğunu söyleyebilirim.

TPD Bülteni: Son olarak bu konuda okurlarımıza iletmek üzere eklemek istediğiniz bir şey var mı?

Aytül Gürbüz Tükel: Küçük bir örnek vereyim son olarak; Hatay'da deprem sırasında Kadın Sağlığı Çalışma Birimi oluşturuldu. Portakal rengi bir konteynerin ne kadar farklılaştırıldığını gördüm orada. Kadınların rahatlıkla ulaşabileceği, taleplerini söyleyebileceği bir yerdi. Ben de bir hafta TPD adına gönüllü olarak çalıştım, bizim konteynerimizle portakal rengi konteyner yan yanaydı. Oradaki çalışmalara katılma fırsatım oldu. Bir portakal rengi konteynerin kadınlara ne kadar dokunabildiğini gördüm, önu hep kalabalıktı. Kadınlar bazen bir şey istemek, sormak veya sırf sohbet için bile oraya geliyorlardı.

Ben 4 yıl TTB Kadın Hekimlik Yürütme Kurulu üyesi olarak çalıştım. Tüm Türkiye'de kadın hekim, kadın sağlık çalışanı olmakla ilgili de çok temaslarım oldu. Bu konuda diyebilirim ki, kadınlar git gide daha güçleniyor, haklarını daha fazla biliyor ve bu hakları talep ediyorlar. Kadınların daha güçlü olduğu, şiddet görmediği bir ülkede yaşamayı diliyorum. ■

Aytül Gürbüz Tükel: İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi 1990 yılı mezunu. Uzmanlığını BRSHH'de 1999 yılında tamamladı. Serbest hekim olarak çalışıyor. İstanbul Tabip Odası Cinsel Şiddeti Önleme ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Destekleme Birimi ve Türk Tabipleri Birliği Cinsel Şiddeti Önleme ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Destekleme Eşgüdüm Kurulu üyesi, Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği (CETAD) Onur Kurulu üyesi, CETAD eğitici.

²Kadına Yönelik Şiddette Psikolojik İlk Yardım

Meslek İçi Cinsiyetçilik ve Karşı Koyma Bilinci

Ruh Sağlığı Uzmanlığı Eğitiminde
Eğitici- Eğitilen Arası ve Mesleki
Uygulamada Meslektaşlar Arası İlişkilerde
Yaşanan Cinsel Yönden Etik Sorunlar
Üzerine Dr. Mustafa Sercan ile Söyleşi

Söyleşi: Selin Tanyeri Kayahan*

Mustafa Sercan

Uzmanlık eğitiminde yaşanan eğitim sorunlarının yanında zaman zaman eğitici- eğitilen arasındaki ilişkilerde de ciddi güçlükler yaşanıyor. Bu durumun bazen cinsel taciz boyutuna da vardığını biliyoruz. TPD Bülteni'nin bu sayısında Prof. Dr. Mustafa Sercan ile meslek içi cinsiyetçilik ve karşı koyma bilinci üzerine bu bağlamda konuştuk.

TPD Bülteni: Temel bir soruyla başlayalım, etik neden gereklidir, neye yarar?

Mustafa Sercan: İnsan ilişkilerinde kaçınılmaz olarak güç farklılıkları vardır. Etik insanlar arası ilişkinin bir parçasıdır ve güçsüzlerin haklarının korunması için gereklidir. Sanırım bu aşamada “adalet”ten söz etmek gerekir. Bu kavram köken olarak “denge” anlamından kaynaklanır. Yani gücü farklı olanlar arasında dengeyi sağlamayı ifade eder. Bir anlamda adalet güçsüz olana “olumlu ayrımcılık” uygulama amacını güder. Toplumda adalet sağlama araçları çeşitlidir. Devlete düşen adalet görevi hukukla düzenlenir, ailede ahlak ile. Konuşmamız bağlamında etik, ahlakın meslek grubundaki tanımlanmış, normlaştırılmış kodlarıdır.

TPD Bülteni: Meslek içi cinsiyetçilik nedir? Kendini nasıl gösterir?

Mustafa Sercan: Sanırım önce cinsiyetçilikten söz etmeliyiz. Çağlar önce toplumsal iş bölümünün cinsiyetler arasında dikey gerçekleştirilmiş olmasının günümüzdeki uzantısı olarak düşünebiliriz. Siyasal ve toplumsal iktidar bu dikey bölünmenin sonucunda erkek cinsiyetinde yoğunlaşmış. Her türlü ilişkide ve dilde güçlü olmayı erkek cinsiyetine yükleyen bir ilişki biçimi oluşmuştur. Yirminci yüzyıldan bu yana azalarak sürmektedir.

Toplumsal rollerin hatta mesleklerin bile bu dikey iş bölümü etkisiyle biçimlendiğini de biliyoruz. Bilinç dışı tanıma ve tanımlama bağlamında hekimliğin bir erkek mesleği olduğunu, her ne kadar gittikçe azalsa da kadın hekimlere “*Doktor Bey*” diye hitap edilme örnekleri somutlar. Hasta bakımının kadın işi olduğunu hasta bakımı mesleğine “*hemşirelik*” yani kız kardeşlik denmesi de başka bir somutlama.

Meslek içi cinsiyetçilik zaman içinde gizlendi. Hekimlikten örnekleri sürdürelim. İlk kadın hekimlerin, cerrahi dallardaki ilk kadın uzmanlık öğrencilerinin nasıl zorlandıklarını, başarmak için erkek meslektaşlarından daha çok çaba gösterdiklerini ya da baskıya uğradıklarını hayal edebiliriz. Cinsiyetçilik bir ayrımcılık ve her zaman güç ilişkileri içinde belirir. Güçlü olanların güçlerini amacı dışında kullanmaları söz konusu

*Uzm. Dr., Yalvaç Devlet Hastanesi, Isparta

olduğunda bu kimi zaman baskı, bazen mesleki kötüye kullanım gibi birçok alanda gerçekleşir.

TPD Bülteni: Psikiyatri hekiminin tüm hekimler ve insan sağlığı ile uğraşan diğer meslek mensupları ile karşılıklı saygıya dayalı ilişkiler kurmasının etik bir sorumluluk olduğunu biliyoruz. Elbette aynı ilke ruh sağlığı uzmanlığı eğitiminde eğitici- eğitilen arası ilişkiler için de geçerli. Saygıya dayalı ilişkinin bozulduğu durumlar nelerdir? Böyle durumlarla karşılaşıldığında neler yapılabilir?

Mustafa Sercan: Eğitimin doğası gereği eğitici- eğitilen arasındaki ilişki asimetrik. Anababa- çocuk arasındaki ilişkiye benzer. Nasıl ki çocuk büyüdükçe anababa ile ilişkisi eşitlenir, eğitilen de bilgi ve becerisi arttıkça yetkisinin de artmasıyla eğitici ile simetrik duruma gelir. Eğitim sürecindeki bu asimetri eğiticiyi güçlü kılar. Eğitici- eğitilen arasındaki ilişkide bozulma eğitici yönünden gücün kötüye kullanımı, eğitilen yönünden ise aradaki bilgi-beceri farkının önemsizlenmesi şeklinde bozulabilir.

Eğitici bilgi-beceri veya yönetici konumundan kaynaklanan üstünlüğünü eğitilenlerle bir takım oluşturarak eğitim ortamını güçlendirme yoluyla etkin kılabilir. Oysa eğitilenler üzerinde baskı, ruhsal doyum ya da cinsel taciz yollarını seçerek konumunu kötüye kullandığında hem hukuk yönünden hem de meslek etiği yönünden hatalı durumda olacaktır.

Eğitici yönünden yapılması gereken yalındır: Hukuk ve etik yönünden hak aramak.

TPD Bülteni: Sizce meslek içi cinsiyetçiliğe karşı koyma bilinci neyi ifade ediyor? Bu bilinci oluşturmak ve güçlendirmek ile ilgili tüm meslektaşlarımıza önerileriniz nelerdir?

Mustafa Sercan: Aslında her türlü haksızlığa karşı koymadan söz etmek gerekir. Nasıl ki hekim olarak şiddet gördüğümüzde sessiz ve tepkisiz kalmamamız gerekiyor, aynı tutumu meslektaşlarımızın ya da eğitimcilerimizin gösterdiği cinsiyetçiliğe karşı da göstermeliyiz. Meslek içi cinsiyetçilik de bir şiddet ama çoğunlukla yalnızca kadınların başına gelen bir şiddet. Her birimizin başımıza gelen her haksızlığa karşı durma tutumunu kabul etme, uygulamalarını öğrenme ve hemen gerekeni yapma yürekliliğini göstermemiz gerekir.

Öncelikle "bana bir şey olmaz" ya da "o yapmaz" dememek zorunlu. *Bir gün başıma gelirse ne yapmalıyım*, diye hukuki ve etik karşı koyma yollarını öğrenmemiz ve çevremizdeki meslektaşlarımızın öğrenmesini sağlamamız iyi olur.

Başımıza gelince bunun anlık bir hata, dikkatsizlikten kaynaklanan bir gaf olmadığından emin olmak uygundur. Emin olduğumuzda da hak aramak için gerekli kanıtları toplayıp hukuki başvuru için yargı yoluna, mesleki yönden de Tabip Odası ve Türkiye Psikiyatri Derneği'nin bulunulan yerdeki şubesine başvurmak gerekir.

Bilinmesi zorunlu olan şudur: Cinsel taciz hiçbir toplumsal kesim, kurum ya da kurul tarafından olumlanmaz. Bu

nedenle gerçek karşı koyma başına gelenin "gizleme" yönünde değil, "açıklama" yönünde davranması olacaktır. Yapılması gereken bu tutumun yerleşmesini sağlamaktır. İster birey olarak ister örgütlerimiz olarak.

TPD Bülteni: Mesleki dayanışma bağlamında meslektaşlar arası ilişkilerdeki etik sorunlara yönelik çözüm odaklı tutumlar nasıl desteklenebilir? Sınır aşımı durumlarında başvurulabilecek mekanizmalar neler olmalıdır?

Mustafa Sercan: Sınır aşımından söz edildiğinde önce öğrenilmesi gereken sınırlardır. Her birimizin birey olarak sınırlarımız var. Başkasının iznimiz ve onayımız olmadan bu sınırları geçmesine razı olmadığımız gibi, başkalarının da sınırlarını tanımamız ve haklarına saygılı olmamız zorunlu. Aynı kurallar mesleğimizi uygularken hastalarımız ve çalışma takımımızdaki çeşitli mesleklerden ve farklı cinsiyetten bireyler için de geçerlidir. Birey sınırlarımız gibi, mesleğimizin, görevimizin, yetkimizin de sınırları var. Bireyin görevi, işlevi, yetkisi, etkisi ve sorumluluğu arttıkça "yapmaması gerekenler" de artar, sınır alanları da daralır. Oysa çoğunlukla kişilerin konumları yükseldikçe güçlerinin de arttığı ve "istediklerini yapabilecekleri", "hata durumunda onlara bir şey olmayacağı" yanılıgı yaygındır. Doğrusu karşı koyma bilinci olmadıkça ve karşı konulmadıkça bu yanılıgı sürmektedir.

Geçtiğimiz yıllarda eğitim gören bir meslektaşımız uğradığı cinsel taciz ardından hakkını hukuk yolundan aramış ve davayı kazanmıştı. Orada kalmayıp meslektaşlarımızı haberdar ettiğinde çalıştığı kurumdaki eğitilenler başta olmak üzere, her kıdemde meslektaşımız meslek haberleşme ortamında konuyu gündemde tutarak olumsuz davranışa olan tepkilerini gösterdi. Bu toplu tepkinin bir olumlu tutumun yerleşmesinde önemli bir etkisi olduğunu düşünüyorum.

Cinsel taciz olasılığını gündemde tutmak, "kol kırılır yen içinde" tutumunu dışlamak karşı koyma bilincini güçlendirecektir.

TPD Bülteni: Türkiye Psikiyatri Derneği'nin bu konuya dair çalışmaları ve destek mekanizmaları hakkında bilgi verebilir misiniz?

Mustafa Sercan: Kuşkusuz bugünlerde güncellenen TPD'nin etik kuralları konuya ilişkin temel metindir. Bu kuralların ihlal edildiği durumlarda yapılacaklar yönünden Türkiye Psikiyatri Derneği Soruşturma, Kovuşturma ve Merkez Onur Kurulu Yönetmeliği de bilinmezse olmaz. Aynı şekilde Tabip Odaları ve TTB'nin de ihlal durumlarında uygulanacak kurallarını bilmek gerekir.

Bunun yanında Türkiye Psikiyatri Derneği'nin etkin olarak genel tıbbi- psikiyatrik etik konularında bilgilendirme kursları ve etkinlikleri düzenlemesi ve konuyu gündemde tutması bir görev olarak durmaktadır. Ayrıca konu özelinde kadın meslektaşlarımıza yönelik taciz riskine karşı uyarı ve sürekli destek mesajlarına gereksinim olduğu da söylenmelidir. Meslek örgütü yönetimi kadar meslektaşlarımızın bu konudaki duyarlılığı canlı tutma görevi olduğunu da söylemeliyim. ■

Türkiye'de Kadın Psikiyatrist Olmak: TPD Kadın ve Ruh Sağlığı Çalışma Birimi'nden Dr. Pelin Çıbık* ile Söyleşi

Pelin Çıbık

Bültenin bu sayısında 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü geride bıraktığımız bu aylarda, meslek yaşamımızda kadın olmakla ilgili başlıca konuları, zorlukları ve dayanışmayı konuştuğumuz bir dosya hazırladık.

TPD Kadın ve Ruh Sağlığı Çalışma Birimi'nden meslektaşımız Dr. Pelin Çıbık ile cinsiyet temelli ayrımcılık ve bununla mücadele hakkında yapılabilecekleri konuştuk.

Söyleşi: TPD Bülteni

TPD Bülteni: Öncelikle söyleşi davetimizi kabul ettiğiniz için teşekkür ederiz. Türkiye'de kadın psikiyatrist olmak deyince aklınıza ilk gelenler neler? Cinsiyet temelli ayrımcılık meslek pratiğimizde ne şekillerde yaşanıyor?

Pelin Çıbık: Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin Türkiye'de giderek pek çok alanda belirginleştiğini ve derinleştiğini söylemek mümkün. Bu alanlardan biri de ne yazık ki iş hayatı. Kadın psikiyatrist olmanın zorlukları asistanlık döneminde başlıyor. Polikliniklerde "Doktor Bey" ya da "Hemşire Hanım" sözleriyle karşılaşılıyor, toplum gözünde mesleklerin de birer cinsiyeti olduğunu yeniden fark etmek zorunda kalıyor, kimi zaman düzeltmeye çalışıyor, kimi zaman düzeltmeye çekiniyorsunuz. Servis hastalarının ajitasyonu olduğunda kendinizin başa çıkamayabileceğini düşünüp korku ve tedirginlik yaşayabiliyorsunuz. Nöbetlerde acil servislere neyle karşılaşacağınızı bilmeden gittiğinizde yine kendi güvenliğinizden endişe duyabiliyorsunuz. Poliklinik ve servis hastalarıyla görüşmelerinizde dış görünüm, kılık kıyafet

ve söylemlerinize erkek meslektaşlarınıza göre daha fazla dikkat etmeniz gerekebiliyor, bazı zamanlarda uyarılara maruz kalabiliyorsunuz. Yine polikliniklerde cinsiyetçi söylemler, tehdit, taciz, fiziksel ve psikolojik şiddetle karşılaşabiliyorsunuz. Akademik anlamda kendinizi geliştirmek istediğinizde de cinsiyetçi söylem ve tutumları görebiliyor, zaman zaman ayrımcılığa uğrayabiliyorsunuz. Ve tabii ki devlet hastanelerinde, özel hastanelerde ya da serbest hekim olarak psikoterapi alanında çalışan kadın psikiyatristlerin de psikoterapi süreçlerinde benzer problemleri yaşayabildiğini görüyoruz. Kadın psikiyatristlerin mesleki alanda yaşadığı eşitsizliğin ev içinde de devam etmekte olduğunu, ev içinde bakım yükünün kadın üzerinde daha fazla olduğunu görüyoruz. Gebelik ve süt izinlerinin yetersizliği, hastane içinde bebek emzirme adına fiziksel alanların yetersizliği, artan bakım yükü sebebiyle akademik ve diğer mesleki alanlarda yaşanan zorluklar gibi pek çok konuda kadın psikiyatristlerin toplumsal cinsiyete özgü sorunlarla karşılaştıklarını görmekteyiz. Son olarak da tüm bunların kadın psikiyatristler üzerinde yarattığı stres yükü ve bu stres yükünün ruh sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerini atlamamak gerekir.

*Uzm. Dr., Giresun Bulancak Devlet Hastanesi

TPD Bülteni: Meslek içi cinsiyetçilik nelerden köken alır? Nasıl yayılır?

Pelin Çıbık: Biraz önce söylediğim örneklerin hepsinin temelinde de yine ataerkil zihniyet ve buna bağlı toplumsal cinsiyet eşitsizliği olduğunu görüyoruz. Tıp eğitimi ve sonrasındaki asistanlık sürecinde de toplumsal cinsiyete duyarlı bir bakış kazanılmadıkça maalesef cinsiyetçilik yaygınlaşıyor. Çünkü cinsiyetçilik her an her yerde ortaya çıkabiliyor ve farkındalık olmadığında anlaşılabilir. Polikliniklerde, servislerde, akademik ortamlarda giderek büyüyor, çünkü ilk olarak söylemlerle başlıyor. Söylemler eylemleri doğuruyor ve giderek yayılıyor.

TPD Bülteni: Cinsiyet temelli zorluklarla başa çıkma stratejileri hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Pelin Çıbık: Toplumsal cinsiyete duyarlı bakış açısının kazandırılması, farkındalığın artırılması çok önemli. Eşitlikçi bir dilin yaygınlaşması, cinsiyetçi eylemlerin önünü de kesecektir. Kadını kırılabilir ve zayıf gören korumacı cinsiyetçi yaklaşımdan uzak durulmalıdır. Kadınların güçlü yönlerini ön plana çıkarmaya ve her alanda görünürlüğünü artırmaya yönelik çalışmalar bu anlamda önemli olacaktır.

TPD Bülteni: Kadın psikiyatrist olmakla ilgili yaşanan zorluklarla mücadelede başlıca destek mekanizmaları nelerdir?

Pelin Çıbık: Destek mekanizmaları tıp eğitiminde başlamalı, asistanlık, uzmanlık ve tüm meslek hayatında devam etmeli. Kadın hekim olmanın toplumsal, sosyal ve kültürel yönlerinin analiz edilmesi çok önemli. Bu da en başta toplumsal cinsiyete duyarlı bir tıp ve uzmanlık eğitimiyle mümkün. Kadın psikiyatristlerin akademide ve klinisyenlikte görünürlüklerinin artması, güçlü yanlarının ortaya çıkarılması her zaman desteklenmeli. Bunlar bize bireysel değil toplu bir mücadeleye ihtiyaç olduğunu göstermekte.

TPD Bülteni: Bu mücadelede kurumlara ne gibi sorumluluklar düşüyor?

Pelin Çıbık: Tam olarak burada yani bireysel değil toplumsal bir mücadeleye ihtiyaç duyduğumuz noktada kurumların desteği gerçekten çok önemli. Bu eşitsizliğin temel sebebi olan ataerkil zihniyeti politik bağlamından bağımsız

düşünmek yanlış olacaktır. Toplumsal cinsiyete duyarlı politik söylem ve eylemlerin gerçekleştirilmesi, pratik değil stratejik toplumsal cinsiyet gereksinimlerinin ön planda tutulduğu politikalar güdülmesi çok önemlidir. Devlet kurumlarının Türk Tabipleri Birliği, tabip odaları, uzmanlık dernekleri, kadın örgütleri ve diğer sivil toplum kuruluşları ile iletişimi bu bağlamda çok önemlidir. Bu kurumlar tıp eğitimi ve tüm hekimlik mesleğinde toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve ayrımcılıkla mücadele etmek, kadınların tüm mesleki alanlarda katılımını artıracak cinsiyet kotasını desteklemek ve uygulamak, genel bakışın erkek egemen anlayıştan uzaklaşması adına çalışmalar yapmak, cinsiyetçi söylemler yerine eşitlikçi dil oluşturmak, kadın ruh sağlığını güçlendirmek, kadına yönelik her türlü şiddetle mücadele etmek gibi pek çok alanda önemli yer tutmakta ve çalışmalar yapmaktadır. Türk Tabipleri Birliği Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Komisyonu'nun yine bu alanda cinsel şiddeti önleme ve toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleme yönergesi bu faaliyetler arasındadır.

TPD Bülteni: Kadın ve Ruh Sağlığı Çalışma Birimi'nin meslek içi cinsiyetçilikle mücadele ve kadın hekimlerin ruh sağlığını güçlendirme bağlamında ne gibi çalışmaları var?

Pelin Çıbık: Derneğimiz içinde ise Kadın Ruh Sağlığı Çalışma Birimi en eski çalışma birimlerinden biri. Toplumsal cinsiyete duyarlı bakış açısı adına farkındalık yaratmak ve bu alanda çalışmalar yürütmek de birim içindeki en önemli hedeflerden biri. Çalışma birimimiz içerisinde yapılan bilimsel çalışmalar, düzenlenen ki-

tap ve dergi bölümleri, broşürler, kongrelerde planlanan panel ve sözel bildirimler, önemli günlerdeki basın açıklamaları ve çalıştaylar da bu düzlemde toplumsal cinsiyete duyarlı bakış açısı temel alınarak şekillenmekte. Bunların yanında kadın psikiyatristlerin bir araya gelebilmesi ve alanda yaşadıkları her türlü zorluğu paylaşabilmesi, farkındalıklarının artması, desteklenmesi, tecrübelerin paylaşılması, toplumsal cinsiyete duyarlı bakışın meslektaşlarımız arasında yaygınlaşması adına çok değerli bir topluluk. Son olarak da 59. Ulusal Psikiyatri Kongresi'ndeki Kadın Ruh Sağlığı Çalışma Birimi toplantısında konuşulan bu konu özelindeki bir başlıktan söz etmek istiyorum. Toplantıda genç kadın psikiyatristlerin farklılaşan ihtiyaçlarının gündeme alınması ve destek gruplarının oluşturulması kapsamında uzun dönemde tekrar tartışılacak bir proje gündeme alınmıştır. ■

Sanatçı: Elif Çetin Başaran

Türkiye Psikiyatri Derneği

21. Olağan Genel Kurul

Seçim Sonuçları

Türkiye Psikiyatri Derneği 21. Olağan Genel Kurulu 21 Nisan 2024 Pazar günü, Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi Mazhar Osman Eğitim ve Toplantı Salonu'nda gerçekleşti.

Öncesinde duyurulan gündem izlenerek tamamlanan kurulda katılan üyelerimizin oyları ile 2024-2026 döneminde görev yapacak Merkez Yönetim, Denetim ve Onur Kurulları belirlendi.

- Merkez Yönetim Kurulu'na *İrem Ekmekçi Ertek, Gülin Özdamar Ünal, Ejder Akgün Yıldırım, Alperen Yıldız, Diğdem Göverti, Serap Erdoğan Taycan* ve *Uğur Çıkrıkçılı* seçildi.
- MYK için yedek üyeler ise *Hande Gazey, Didem Sücüllüoğlu, Zuhâl Kamış, Şahut Duran, Mustafa Akkuş, Osman Demirci* ve *Burak Altuntaş* olarak belirlendi.
- Merkez Denetim Kurulu'na *İrem Yıldız, Sezai Berber* ve *Orhan Murat Koçak* seçildi.
- MDK için yedek üyeler ise *Demet Güleş Öyeçkin, Murat Yalçın* ve *Zeki Vatansever* olarak belirlendi.
- Merkez Onur Kurulu'na ise *Fatih Öncü, Peykan Gökalg, Koray Başar, Selçuk Candansayar,* ve *Berna Uluğ* seçildi.

- MOK için yedek üyeler ise *Nalan Kalkan Oğuzhanoğlu, Burhanettin Kaya, Yunus Hacımusal, İbrahim Fuat Akgül* ve *Hayriye Elbi* olarak belirlendi.

Genel Kurul'dan sonra ilk toplantısını gerçekleştiren MYK kendi arasında görev dağılımını aşağıdaki şekilde yaptı:

Genel Başkan:	Ejder Akgün Yıldırım
Genel Başkan Yardımcısı:	Serap Erdoğan Taycan
Genel Sekreter:	Diğdem Göverti
Sayman:	Gülin Özdamar Ünal
Asistan Hekimlik Sekreteri:	Alperen Yıldız
Eğitim Sekreteri:	Uğur Çıkrıkçılı
Örgütlenme Sekreteri:	İrem Ekmekçi Ertek

Daha önce kurullarda hizmet etmiş olan tüm meslektaşlarımıza teşekkür eder, bu kurulların tüm üyelerimizin katkı ve katılımlarıyla verimli bir çalışma dönemi geçirmelerini dileriz.

Bilim, etik, dayanışma ile
Saygılarımızla,

Türkiye Psikiyatri Derneği
Merkez Yönetim Kurulu

Afetlerde Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Yaklaşım

Türkiye Psikiyatri Derneği Kadın Ruh Sağlığı Çalışma Birimi tarafından Afetlerde Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Yaklaşım: Kadın Haklarını ve Kadın Ruh Sağlığını Destekleme Rehberi yayımlandı.

“Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin daha belirgin olduğu ülkelerde kadınlar afetten zarar görebilirliği fazla olan gruplardır. Afet sonrasında yaşadıkları yerlerden tahliye edilirken erkeklere göre kadınlar yaşamlarını daha yüksek oranda kaybetmektedir, hayatta kalanlar da erkeklerden farklı risklere maruz kalmaktadır. Kadınların daha fazla sıkıntı yaşadıkları konular; cinsel sağlık ve üreme sağlığı, gebelik ve emzirme gibi özellikli süreçler, geçici barınma alanlarındaki hijyen koşulları ve güvenlikle ilgili sorunlar, cinsel ve fiziksel şiddete daha fazla maruz kalmaları olarak sıralanabilir. Afet döneminde kadınların önceden var olan iş yükleri artmaktadır. Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, afet döneminde artmaktadır. Şiddet durumunda başvurulacak kurumların afetten etkilenmesi nedeniyle kadınlara destek olan sistemler önemli ölçüde aksamaktadır. Kadınlar geçici barınma alanlarında gereken güvenlik önlemleri alınmadığından kendileri ve çocukları için ciddi güvenlik kaygıları yaşamaktadır. Temiz suya, yiyeceğe, hijyen ürünlerine, sağlık hizmetlerine erişim gibi temel ihtiyaçları ve hakları göz ardı edilmektedir.

Afet sonrası dönemde derinleşen toplumsal cinsiyet eşitsizliği nedeniyle kadınların gıda, enerji, su, eğitim, barınma, güvenlik, teknoloji imkânlarına ulaşımı ve işgücüne katılımı

kısıtlanmakta ve bu durum iyileşme süreçlerini olumsuz etkilemektedir. Kadın ruh sağlığı, afetlerde yaşanan bu sorunlardan bağımsız düşünülemez ve koruyucu ruh sağlığı için de eşitsizlikler hedef alınmalıdır. Afete dirençli toplumlar için toplumsal cinsiyete duyarlı afet risk yönetimi ve planlamaları yapılmalıdır. Afet yönetiminin zarar azaltma, hazırlık ve müdahale basamaklarında kadınların bu süreçlere dahil edilmesi gelecek dönemde olası afetlere hazırlıklı olmak için son derece önemlidir. Afet bölgesinde görev alan gönüllülerin ve sağlık çalışanlarının afete özel eğitimler yanında toplumsal cinsiyete duyarlı yaklaşım için de eğitilmesi gereklidir.”

Rehberin tamamına ulaşmak isteyen okurlarımız için:

<https://psikiyatri.org.tr/3843/afetlerde-toplumsal-cinsiyete-duyarli-yaklasim-kadin-haklarini-ve-kadin-ruh-sag>

2024 Yılı'nın İlk Aylarında Psikiyatri Dünyasından Bilimsel Toplantı Deneyimleri

XIV. Cinsellik ve Cinsel Tedaviler (CETAD) Kongresi'nin Ardından

Seçil Soylu*

Cinsel Eğitim, Tedavi ve Araştırma Derneği (CETAD) tarafından iki yılda bir düzenlenen Cinsellik ve Cinsel Tedaviler Kongresi'nin on dördüncüsü bu yıl 16-18 Şubat 2024 tarihleri arasında Bilgi Üniversitesi Santral Kampüsü ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Dopdolu bir bilimsel programın olduğu, katılımcıların yoğun ilgisi ile karşılanan kongrenin bu seneki teması **"Cinsel Sağlık, Haklar, Tedaviler Mümkün"** idi. Bilgiye erişimin "bir tık" ile mümkün olduğu bu global çağda; halen hakkında konuşulamayanların daha fazla olduğu; konuşulabilenlerin büyük bir

kısımının ise mitlerden oluştuğu, hâl böyle olunca her türlü spekülasyonun kolayca dolaşıma girebildiği ve yayılabilirdiği bir alan cinsellik. Cinsel haklar ve tedavilere ulaşımın toplumun her kesimi tarafından mümkün olmasına belki de en çok bu yüzden ihtiyacımız var; bilimsel bilginin etik sınırlarla korunduğu ve kişilere ulaştırılabildiği bütüncül bir yaklaşımı geliştirmek. İşte XIV. Cinsellik ve Cinsel Tedaviler Kongresi'nde, tam da bu amaç için farklı disiplinlerde görev alan pek çok profesyonel bir araya geldi ve ortaya -deyim yerindeyse- bilimsel bir şölen çıkmış oldu.

*Uzm. Dr., Serbest Hekim, Ürgüp/Nevşehir

Cinsellik ve cinsel tedavilerin her yönüyle ele alınabilmesine olanak veren panel oturumlarının çeşitliliği dikkat çekiciydi. Böyle zamanlarda bir katılımcı için en zorlayıcı olan durum aynı anda birden fazla oturumda bulunamamak oluyor sanıyorum. İlk gün konuşmacılardan biri olduğum “Kadının Farklı Yaşam Dönemlerinde Cinsellik Mümkün” konulu panel oturumunda, diğer konuşmacılar Çağrı Çimentepe Sezer ve Merve Metin ile gebelik ve postpartum dönemde, jinekolojik cerrahiler ve abortus sonrasında ve menopoz sonrasında kadın cinselliğini konuşmak hepimiz için ufuk açıcı oldu. Moderatörümüz Özge Yılmaz, bir kadın hastalıkları ve doğum uzmanı gözüyle bu konuşmada tartışılan konuların ruh sağlığı alanı dışında çalışan diğer sağlık profesyonelleri tarafından da bilinmesinin önemini vurguladı. On yedi panel oturumunun olduğu kongrede cinsel işlev bozukluklarının gelişimi ve tedavileriyle ilgili son yaklaşımlar, kapsamlı vaka tartışmaları, cinsel travma ve şiddetle mücadele çalışmaları, nörobilimsel bakışla cinsellik, cinsel terapiye ulaşım, terapide sınırlar ve haklar, değişen zamanlarla birlikte zihnimize ve dilimize yeni girmekte olan terimler gibi pek çok konu başlığı ele alındı. Az bildiklerimizi geliştirdiğimiz, hiç bilmediklerimizi ise daha da kapsamlı araştırmak üzere kenara not ettiğimiz sunumlar dinledik.

Vaka süpervizyon oturumları ve çalışma grupları, terapistler ve genç terapist adaylarına daha önce kendi klinik pratiklerinde karşılaştıkları benzer olguları yeniden değerlendirmek; karşılaşmadıkları olgularla ilgili ise fikir edinme olanağı sundu.

İkinci günün akşamında “Türkiye’de Cinsellik Kültürü: Terapide Karşılaşılan Kültürel Normlar, Köyden Kente Göç ve Değişen Ritüeller” konulu forum oturumu benim için

unutulmazlar arasında yerini aldı. Ejder Akgün Yıldırım, Arşaluy Kayır, Ceyda Güvenç ve Münevver Hacıoğlu Yıldırım moderatörlüğünde gerçekleşen bu forumda ülkemizin dört bir yanında yaşamış/çalışmış olan meslektaşlarımız, yerel kültürlerde cinselliğin nasıl ele alındığına yönelik muazzam hikâyeler anlattılar. Kâh türkülerin söylendiği, kâh anıların anlatıldığı bu oturumdan hepimizin yüzlerimizde sabitlenmiş bir tebessümle ayrıldığımızı eminim.

CETAD kongrelerinde bir gelenek hâlini almış diploma töreni, açılış konuşmasının ardından gerçekleştirildi. O gece aramızda olabilen çiçeği burnunda cinsel terapistler, CETAD etkinlikler müdürü Pınar Bingöl’ün sunumu ile sırayla cinsel terapi uygulayıcısı sertifikalarını aldılar. Her bir terapist sertifikasını bir eğiticinin elinden aldı ve hislerini anlatan kısa bir konuşma gerçekleştirdi. Bu yıl sertifikasını alan terapistlerden biri olarak diyebilirim ki, adeta mutluluk ve heyecandan yerimde duramıyordum! Terapistlerin hemen hepsinin konuşmalarındaki ortak vurgu; cinsel terapi eğitiminin ne denli meşakkatli, emek isteyen bir eğitim süreci olduğu ve bu eğitim sürecinde terapist adayının bilimsel bilgiyi, insan haklarına ve etik sınırlara bağlı kalarak, doğru kaynaklardan edindiğinden emin olmasının ne kadar önemli ve “güvende” hissettirdiğiydi. CETAD bizler için bir okul; bizler de mezuniyetini gururla yaşayan öğrencilerdik. Aldığımız eğitimi ülkenin dört bir yanında layığıyla uygulayabileceğimiz çalışma koşullarının oluşmasını diledik; o gece aramızda olanlarla hep birlikte güzel bir fotoğraf çekirdik, olamayanlara ise kocaman sevgilerimizi gönderdik! İşte bu dolu dolu geçen üç günün sonunda, iki yıl sonra daha da büyüyen bir CETAD ailesi olarak tekrar bir araya gelmek üzere vedalaştık. ■

32. Avrupa Psikiyatri Kongresi’nden İzlenimler

Elif Yerlikaya Oral*

Osman Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi’nde görev yapmaktayım ve uzmanlıkta üçüncü yılıma girdim. Bu sene kariyerim boyunca ilk defa yurtdışında düzenlenen bir kongreye katılma fırsatı buldum. 32.si düzenlenen Avrupa Psikiyatri Kongresi’nin bu yılki durağı Budapeşte idi. Hem akademik bir kariyer için uluslararası toplantılara katılımın önemli olduğunu düşündüğüm için hem de Budapeşte’nin seyahat etmek istediğim şehirlerden biri olması sebebiyle kongreye kaydımı yaptırıldım.

Kongreye kaydolmadan önce ilk olarak Avrupa Psikiyatri Birliği’ne kaydoldum. Böylelikle “Early Career Psychiatrist” seçeneğinden faydalanarak daha uygun bir ücretle kaydolma şansı yakaladım.

*Uzm. Dr., Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi

Toplamda 4 gün süren kongrenin ilk günündeki açılış seremonisinin ardından düzenlenen sosyal etkinlikte de birçok meslektaşla tanıştığımı ve oldukça eğlendiğimizi söyleyebilirim. Bilimsel program sonrasında şehri keşfetmek de yurtdışında düzenlenen bir kongreye katılmanın artılarındandı.

Avrupa Psikiyatri Birliği üyesi olmanız hâlinde, kongrede düzenlenen kurslardan bir tanesine kayıt yaptırırsanız ek bir kursu ücretsiz olarak tanımlıyorlardı. *“How to write a good scientific paper (and get it published in European psychiatry)”* ve *“Systemic therapy skills for eating disorder: an introduction”* başlıklı kurslar en çok ilgimi çeken ve katılmaya ihtiyaç duyduğumu düşündüğüm kurslar oldu. İlk kursu European Psychiatry dergisinin iki editörü olan Andrea Fiorillo ve Sophia Frangou hocalardan dinledik. Bu kursta iyi bir makale yazmanın ve kaliteli dergilerde makale yayımlatabilmenin önemli unsurlarına değinildi. İkinci kursta ise Maudsley Centre for Child and Adolescent Eating Disorders şeflerinden Mima Simic, çocuk ve ergenlerde yeme bozukluklarına aile terapisi temelli yaklaşımın faydalarını aktardı. Her iki kurs da oldukça interaktif geçti. Alanında otör hocalardan

deneyimlerini dinlediğim ve yalnızca Avrupa'dan değil dünyanın birçok farklı ülkesinden meslektaşla tanıştığım için şanslı hissettiğim anlardı. Bu kongreye katılma imkânı bulursanız muhakkak en az bir kursa da katılmanızı öneririm.

Derneğin psikoterapi biriminin bir toplantısına katılmak ve gelecekteki kongrelerde yapılabilecekler hakkında fikir alışverişinde bulunmak da güzel bir deneyimdi.

Kongrenin son günü, kliniğimizde yürütmüş olduğumuz *“Involuntary Psychiatric Hospitalization of Minors Due to Court Orders: Effectiveness Assessing Through a Case Series”* isimli çalışmamızın verilerini sözlü bildiri olarak sundum. Ayrıca kliniğimizde tedavilerini yürüttüğümüz ve ilgi çekici olduğunu düşündüğümüz bazı vakalarımızı e-poster hâlinde sunarak kongreye bilimsel katkıda buldum. Bu sunumların mesleki deneyimlerin paylaşımı açısından oldukça yararlı olduğunu düşünüyorum.

Kısacası bilimsel ve sosyal olarak dolu dolu geçen hem ülkemizden hem de dünyadan bir çok ruh sağlığı profesyoneli ile tanışabildiğim, katılmaktan oldukça memnun kaldığım bir bilimsel toplantıydı. Umarım tekrar katılma fırsatı bulabilirim. ■

TÜRKİYE PSİKİYATRİ DERNEĞİ
YILLIK TOPLANTISI VE
2. ULUSLARARASI
26. ULUSAL KLİNİK EĞİTİM SEMPOZYUMU

9-12 MAYIS 2024
MERSİN ÜNİVERSİTESİ ÇİFTLİKKÖY KAMPÜSÜ,
YENİŞEHİR MERSİN

1. Uluslararası Katılımlı Duygudurum Bozuklukları Kongresi'ne Katılan Bir Uzmanın Gözünden DUSEP

Safiye Zeynep Tatlı*

27-30 Mart 2024 tarihleri arasında 1. Uluslararası Katılımlı Duygudurum Bozuklukları Kongresi'ne üç yıllık bir psikiyatri uzmanı olarak katıldım. Asistanlık yıllarımdan bu yana duygudurum bozukluğuyla ilgilensem ve güncel alan yazını takip etmeye çalışsam da bazı hastaların yönetiminde zorlandığım ya da kararsız kaldığım zamanlar oluyordu. Duygudurum bozuklukları alanında bilimsel araştırma yapmak konusunda ise bir miktar yönlendirme ve motivasyona ihtiyaç duyuyordum. Bu nedenle duygudurum bozukluklarıyla ilgilenen ve alanında önde gelen hocalarımdan oluşan bilimsel programı incelediğimde heyecanlandığımı hatırlıyorum.

Kongre programı bilimsel açıdan oldukça doyurucu ve merak uyandırıcıydı. Hocalarımdan güncel gelişmeleri, kendi çalışma verilerinin eşliğinde dinlemek bilgilendirici olmanın yanı sıra aynı zamanda motive edici ve keyif vericiydi. Ayrıca kongrenin aklıma takılan soruları sorma ve meslektaşlarımla tartışma fırsatı yaratan samimi bir ortam sunmuş olması çok kıymetliydi. İlk defa düzenlenen bir kongre olmasına rağmen organizasyon çok düzenliydi, işleyişle ilgili herhangi bir sorun yaşanmadı ve program hiç aksamadan devam etti.

Birinci gün DUSEP araştırma eğitimine katıldım ve interaktif bir şekilde, oldukça verimli geçen ilk modülünü tamamladık. Diğer üç günde ise birbirinden ilgi çekici başlıklara sahip panelleri dinleme ve yabancı konuşmacılardan farklı ülkelerdeki uygulamalar hakkında bilgi edinme fırsatı buldum. Kongrenin son gününün 30 Mart Dünya Bipolar Günü'ne denk getirilmiş olması ve bu güne özel halk toplantısı ve yabancı konuşmacıların da olduğu çevrim içi oturumların planlanmış olması çok anlamlıydı.

Bilimsel programın yanı sıra kongrenin benim için bir diğer önemli katkısı duygudurum bozukluklarına ilgi duyan meslektaşlarımla bir araya gelmek, fikir alışverişinde bulunmak; meslek hayatında yaşadığımız benzer güçlükleri paylaşmak, birlikte çözüm üretmeye çalışmak; akran süpervizyonu ve gelecek araştırma planları yapmak oldu.

Bu değerli deneyim, mesleki pratiğimi güçlendirmenin yanı sıra değerli hocalarımla tanışma, meslektaşlarımla dayanışma kurma, paylaşımında bulunma ve ortak yeni planlar

yapma fırsatı sundu. Buna ek olarak kongre süresince planlanan sosyal etkinliklere katılmak ve meslektaşlarımla vakit geçirmek, yoğun hastane rutininin kısa süreliğine de olsa uzaklaşarak dinlenmemi ve daha hevesli bir şekilde çalışma hayatına dönmemi sağladı.

Kongreden dönerken hem bilimsel hem de sosyal açıdan oldukça tatmin olmuş ve motive hissettim. Meslektaşlarıma, önümüzdeki yıl ikincisi düzenlenecek olan Duygudurum Bozuklukları Kongresi'ni kaçırmamalarını tavsiye ederim. ■

*Uzm. Dr., Ankara Etlik Şehir Hastanesi

Türkiye Psikiyatri Derneği Psikiyatristlerin Ruh Sağlığını Destekleme Projesi Hayata Geçti

Ülkemizde son yıllarda üst üste kaybettiğimiz meslektaşlarımızın ardından, ruh sağlığı çalışanları olarak yaşadığımız zorlanmayı görmek, kendimize ve meslektaşlarımıza yönelik desteği öncelikli hâle getirmek amacıyla Türkiye Psikiyatri Derneği (TPD) Merkez Yönetim Kurulu tarafından bir proje hazırlanması planlanmıştır.

24.12.2022 tarihli TPD Merkez Yönetim Kurulu toplantısında alınan karar ile Yunus Hacimusalar ve Aytül Karabekiroğlu koordinatörlüğünde **TPD Ruh Sağlığı Uzmanlarının Destekleme Proje Ekibi*** kurulmuştur. Psikiyatristlere yönelik bir destek algoritması ve destek ağının oluşumu hedeflenerek oluşturulan ekip, *Kriz Müdahale ve İntiharı Önleme Çalışma Birimi*, *Genç Psikiyatristler Komitesi*, *Ruh Sağlığı Uzmanlarının Ruh Sağlığını Destekleme Görev Grubu* ve *Çalıştay Düzenleme Kurulunun* temsiliyeti sağlanarak oluşturulmuştur. Somut uygulamalar için kurumsallaşmayı sağlamak üzere göreve başlayan ekip, 28.12.2022 tarihinde TPD Merkez Yönetim Kurulu ve proje ekip üyelerinin katılımı ile planlama ve sorunların tespiti konulu toplantı yapmıştır. Yapılan toplantının ardından doğrudan somut hedefler ile çalışmalarını sürdüren proje ekibi TPD Ruh Sağlığı Uzmanlarının Ruh Sağlığını Destekleme Projesi kapsamında bir eylem planı hazırlamıştır.

Bu projenin eylem planı hazırlanırken daha önce TPD tarafından yapılan “Ruh Sağlığı Uzmanlarının Ruh Sağlığı Hizmetlerini Destekleme: Model Geliştirme Çalıştay” toplantı notları ve üç ayrı grubun hazırladığı raporlar, “TPD Çevrim İçi Ruhsal Destek Sistemi” toplantı raporları ve Krize Müdahale ve İntiharı Önleme Çalışma Birimi toplantı raporlarında yer alan çıktılar kaynak oluşturmuştur. Ayrıca Royal College of Psychiatrists tarafından kişisel veya işle ilgili zorluklar yaşayan psikiyatristlere yönelik destek sağlamak amacıyla oluşturulan “Psikiyatrist Destek Hizmeti” de bir uygulama örneği olarak incelenmiş ve eylem planında yararlanılan kaynaklardan biri olmuştur.

Proje kapsamında Kasım ve Aralık aylarında yapılan duyurular sonrasında görev almak üzere çok sayıda meslektaşımız başvuruda bulunmuştur. Ve nihayet Mart 2024 itibarıyla proje aktif olarak uygulanmaya başlamıştır.

Projeyle ilgili meslektaşlarımızın bizlere sıklıkla iletildiği soruları sizler için bültenin bu sayısında yanıtlamaya çalıştık.

TPD Psikiyatristlerin Ruh Sağlığını Destekleme Projesi'nin amacı nedir ve kimleri kapsar?

Bu sistem, Türkiye’de psikiyatrist olarak görev yapan, emekli veya eğitim gören psikiyatri uzmanlık öğrencilerinin kişisel veya işle ilgili zorluklar yaşadığında, ya da herhangi bir sebeple ruhsal yardım alma ihtiyacı duyduğunda destek almasını sağlamayı kolaylaştırmak amacıyla oluşturulmuştur. Bu projenin amacı ruhsal destek alacak psikiyatristler ile gönüllü ruhsal destek sağlayacak psikiyatristlerin bir araya getirilmesidir. TPD doğrudan ruhsal desteği sürdürme görevini üstlenmez.

E-posta gönderdiğinizde ne olacak?

En kısa sürede projeyi yürüten ekipte yer alan, TPD temsilcisi bir üyemiz tarafından aranacağınıza dair bir e-posta alacaksınız. Sonrasında ise 24 saat içinde e-postanın ulaştığı proje ekibi üyelerinden biri tarafından aranacaksınız. İhtiyacınız doğrultusunda ilişkili olduğunuz TPD Şube temsilcisi ile iletişime geçilerek etrafınızda bu proje için gönüllü olan ve sizin için en uygun olan psikiyatriste yönlendirileceksiniz.

E-posta göndermek için TPD üyesi olmanız gerekiyor mu?

Halka açık olan internet sitesinde psikiyatristler dışındaki bireylerin başvuruda bulunmasının önlenmesi amacıyla düzenleme yapılmıştır. E-posta gönderim ekranının açılabilmesi için TPD üyesi olmanız ve üye girişi yapmanız gerekmektedir.

E-posta gönderirken hangi bilgileri doldurmanız gerekiyor?

İhtiyacınıza yönelik uygun desteğin organize edilmesi için, adınız, soyadınız, yaşıınız, cinsiyetiniz, çalıştığınız pozisyon, görev yeriniz, yaşadığınız şehir, talebiniz ile ilgili kısa bir bilgi, ruhsal destek almak istediğiniz yerin niteliğini paylaşmanız beklenmektedir.

Bulduğunuz şehir dışında başka bir şehirdeki psikiyatrinden ruhsal destek alınabilir mi?

E-posta göndermek için doldurduğunuz formda “ruhsal destek talep ettiğiniz şube” seçeneği yer almaktadır. Talebiniz doğrultusunda farklı bir şehirdeki TPD şube temsilcisi ile görüşebilirsiniz ve bölgenizde görev yapmayan bir psikiyatrist ile randevu organize edilebilmesini talep edebilirsiniz.

Psikiyatri uzmanlık öğrencileri de bu hizmetten faydalanabilir mi?

Evet. Bu proje kariyerlerinin her aşamasında zorluk yaşayan veya desteğe ihtiyaç duyan psikiyatrilere yönelik ruh sağlığı hizmeti vermek için planlanmıştır.

Projede görevli gönüllü psikiyatristler kimlerden oluşur?

Proje kapsamında ruhsal destek almak isteyen ve başvuruda bulunan meslektaşlarımızın ihtiyacına uygun şekilde farmakoterapi, psikoterapi ve/veya yataklı serviste tedavisini sürdürebilecek kişilerdir. Devlet hastanesi, özel hastane, muayenehane, eğitim araştırma hastanesi veya üniversite hastanesinde çalışan uzman ve öğretim görevlisi psikiyatri hekimleri projede gönüllü olarak yer alır. Gönüllü psikiyatristler TPD Merkez Yönetim Kurulu çağrısı sonrasında gönüllü olarak projede yer almayı kabul eden ve gönüllü havuzuna dahil olan kişilerdir.

Mahremiyetiniz korunacak mı?

Bu proje kapsamında ruhsal yardım başvurusunda bulunacak kişi için uygun ruhsal yardıma erişimi konusunda

yönlendirme yaparken, mahremiyetin korunmasına azami özen gösterilecektir. Kişisel güvenliğinizi tehdit eden bir durum beyan ederseniz, bunu uygun kuruluşa bildirmek konusunda yükümlü olduğumuzu bilmenizi isteriz.

Meslektaşları tarafından ruhsal destek gereksinimi olduğu düşünülen ve destek almak için başvurmayan meslektaşlarımız bu sistem aracılığı ile yardım alabilecekler mi?

Bu proje, destek gereksinimi ile başvuran meslektaşlarımız düşünülenek modellenmiştir. Sistem üzerinden e-posta yolu ile destek gereksinimi olduğu düşünülen meslektaşlarımızla ilgili bilgi alındığında, şube temsilcisi ile temasa geçilerek olgu özelinde bir planlama yapılması mümkün olacaktır.

TPD Psikiyatristlerin Ruh Sağlığını Destekleme Projesi ne kadar süre devam edecektir?

Bu projenin TPD tarafından uzun süre sürdürülmesi amaçlanmaktadır. Düzenli aralıklarla yapılacak geri bildirim toplantıları ve raporlamalar ile sistemin geliştirilerek devam etmesi planlanmaktadır. Bu toplantılar ve raporlamalar sırasında kişilerin mahremiyetinin korunması ile ilgili azami özen gösterilecektir.

Meslektaşlarımıza TPD web sitesi üzerinden <https://psikiyatri.org.tr/menu/244/tpd-psikiyatristlerin-ruh-sagligini-destekleme-projesi> adresine tıkladıklarında ruhsal yardım almak için başvuru sayfasına yönlendirileceklerini ve buradan üye girişi yaparak başvuruda bulunabileceklerini hatırlatır, tüm meslektaşlarımız ile dayanışmanın sürdüğü ve birlikte üretmek yol alacağımız güzel günler dileriz.

TPD Psikiyatristlerin Ruh Sağlığını Destekleme Projesi Ekibi adına,

Aybeniz Civan Kahve

Doç. Dr., Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Ayrıntılı bilgi almak isteyen okurlarımız için:

TPD Yayınları

Sipariş için: tpdyayin.psikiyatri.org.tr

İntihar Davranışına Müdahale Kılavuzu

1. Baskı

Kitap Yayın Yönetmenleri: Halise DEVRİMCİ ÖZGÜVEN, Gülin ÖZDAMAR ÜNAL

İntihar Davranışına Müdahale Kılavuzu olarak adlandırdığımız bu kitap psikiyatri asistan ve uzmanları yanında acil serviste ve aile hekimi olarak çalışan tüm hekimlerin klinik pratiklerinde karşılaştıkları intihar davranışlarını yönetmek için kullanabilecekleri, baş ucu kitabı niteliğinde, uygulamaya yönelik bir kaynaktır. Ayrıca, bu kılavuzun tıp öğrencilerinin eğitiminde de kullanılabilirliği düşünülmektedir. İntihar Davranışına Müdahale Kılavuzu'nun amacı klinisyenlerin elinin altında hızlıca bilgi edinip kolayca uygulayacakları yöntem ve tekniklerin bulunmasıdır. Bu nedenle intihar davranışının tüm yönleriyle ele alınması değil, en acil ve en temel bilgilere yer verilmesi hedeflenmiştir. Bu kılavuz, intihar davranışı ile karşılaşan bir hekimin gereksinim duyduğu değerlendirme, müdahale ve tedavi süreçleri, belgelendirmeye ilişkin pratik temel bilgileri algoritmalar, ipuçları, tablolar ve listeler ile sunan kısa ve kolay okunan bir kitaptir. Zorlu bir vaka ile karşılaşan hekimin ilk planda ne yapması ve nasıl davranması gerektiğini öğrenebileceği dinamik bir başvuru kaynağıdır.

Defne Sosyal Yaşam ve Psikososyal Destek Merkezi Temel Atma Töreni Gerçekleştirildi

Defne Sosyal Yaşam ve Psikososyal Destek Merkezi temel atma töreni 6 Şubat 2024 tarihinde depremin anma programı çerçevesinde gerçekleştirildi. Törene Defne Belediyesi, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Başkanı Dr. Arzu Çerkezoğlu ve Konfederasyon yönetimi ile Türkiye Psikiyatri Derneği adına Genel Başkan Prof. Dr. Ejder Akgün Yıldırım, Afetlere Hazırlık ve Müdahale Birimi üyesi Dr. Rümeyza Taşdelen ve Bölge Psikiyatristleri adına Dr. Deniz Karayün katıldılar. Prof. Dr. Ejder Akgün Yıldırım ve Dr. Arzu Çerkezoğlu'nun konuşmalarının ardından temel atma gerçekleştirildi.

Defne Belediyesi, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu ve Türkiye Psikiyatri Derneği öncülüğünde proje yöneticiliğini Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun yaptığı bu merkez ile deprem sonrası Hatay'da bölge insanların bir araya geleceği, psikososyal destek ve sosyal yaşam alanları ile çocuklar, erişkinler ve engelli bireyler için özel mimari ile oluşturulacak bu merkez aynı zamanda psikososyal uygulama ve afetlere yönelik ruh sağlığı profesyonelleri için derneğimiz öncülüğünde diğer paydaşların da katılımı ile bir eğitim merkezi işlevi de görecek.

Bu merkez derneğimiz açısından da çok önemli bir yere sahip. Sadece Defne ve Antakya halklarına hizmetin yanı sıra

Prof. Dr. Ejder Akgün Yıldırım
Merkez Yönetim Kurulu

Dr. Rümeyza Taşdelen
Afetlere Hazırlık Müdahale Birimi

Dr. Deniz Karayün
TPD Adana Şube Yönetim Kurulu

deneğimizin Afetlere Hazırlık için bir önceki dönem MYK ve AHMB tarafından kurulması planlanan Eğitim Uygulama Araştırma Merkezi'nin saha eğitim ağını oluşturacak.

Türkiye Psikiyatri Derneği Afetlere Hazırlık Eğitim Uygulama Araştırma Merkezi olarak Afetlere Hazırlık ve Müdahale Birimi'ne bağlı planlanan bu oluşum ile asistan eğitimi ve mezuniyet sonrası eğitim şeklinde eğitim kurumları ile iş birliği kurularak meslektaşlarımızın bölgeyi ve afeti tanımaları, yerinde eğitim almaları hedeflenmektedir.

Mimari projesi derneğimiz desteği ve önerileri ile Türk Mimar Mühendis Odaları ekibince çizilen bu yapının özgün mimarisinin uluslararası ölçekte özel bir proje olduğunu paylaşmak isteriz.

Desteginiz ve desteğimiz ile yaşanan zorlukların ise onarılması ve unutulmaması tesellimiz, acıların bir daha yaşanmaması ise dileğimizdir. ■

TPD Çalışma Birimlerinden

Yeme Bozuklukları Çalışma Birimi

Türkiye Psikiyatri Derneği bünyesindeki çalışma birimlerinden Yeme Bozuklukları Çalışma Birimi hakkında bilgilerle bültenimizin tanıtım serisine devam ediyoruz.

Türkiye Psikiyatri Derneği'ne üye olan ve ülkenin farklı yerlerinde hizmet sunan uzman hekimler, uzmanlık öğrencileri, serbest ya da yurt dışında çalışan psikiyatristlerden oluşan bu grup henüz özelleşmiş bir psikiyatri alt birimi olmasa da son yıllarda görülme oranları hızla artan yeme bozuklukları alanında aktif olarak hem klinik deneyimlerini paylaşmakta hem de bilimsel alana katkı sunmayı amaçlamaktadır.

Bu birimdeki meslektaşlarımızın sürekli iletişim hâlinde olmalarını kolaylaştıran aktif bir WhatsApp grubu bulunmaktadır ve aktif üye sayısı 148'dir. Her türlü soru ve danışma konusunda grup üyeleri özverili ve saygılı bir dayanışma içerisinde çalışmaktadırlar.

Birimimiz TPD Yayınları'ndan çıkan Yeme Bozuklukları ve Obezite – Tanı ve Tedavi Kitabı'nı hazırlamış olup, kitabımız bu alanda çalışan hekimlere ve uzmanlık öğrencilerine yol gösterici olmaktadır.

Çalışma birimimiz, başta ulusal psikiyatri kongresi ve uluslararası klinik eğitim sempozyumu olmak üzere toplantı ve kongrelere panel, kurs, olgu toplantıları ile katkı sağlamaktadır. Ekim 2023'te yapılan 59. Ulusal Psikiyatri Kongresi'nde, "Sen Bensen, Sen Mükemmelsin" Bir Anoreksiya Nervosa Olgusu ve

Aşırı Yeme Davranışında Hangi Terapi? paneli alanında uzman kişiler tarafından hazırlanmış olup ilgiyle dinlenilmiştir.

Toplumda görülme sıklığı artmasına rağmen tedavi arayışının diğer bozukluklara göre daha düşük oranlarda kalması yeme bozuklukları hastaları ile karşılaşan yeni psikiyatri uzmanlarımız ve hatta klinik açıdan deneyimli uzman hekimlerimiz için de zaman zaman zorlayıcı olabil-

mektedir. Bu amaçla çalışma birimimiz hem kendi aramızdaki iletişimi artırmakta hem de ihtiyaç hâlinde ülkenin her yerinde hastaların uygun tedavi ve psikoterapiyi alabileceği hekimlere yönlendirmeyi kolaylaştırmaktadır.

Çalışma birimimize bu alanda ilgisi olan meslektaşlarımızın katkısı çok kıymetli olup, katılımınızdan çok keyif alacağımızı belirtmek isteriz. ■

Merve Şahin Can*

Yeme Bozuklukları Çalışma Birimi Koordinatörü

*Dr. Öğr. Üyesi, Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Şema Terapi Çalışma Birimi

Young ve arkadaşları tarafından geliştirilen şema terapi bilişsel-davranışçı terapi (BDT), bağlanma teorisi, Gestalt, nesne ilişkileri, psikanalitik unsurları harmanlayan bir terapi modelidir. BDT'den farklı olarak ön planda sorunlu duyguları ele alır, çocukluk çağı sorunlarına daha çok önem verir ve bu terapi modelinde terapötik ilişki "sınırlı yeniden ebeveynlik" olarak kavramsallaştırılır. Şema terapi modeli köklü ve değiştirilmesi zor olarak tanımlanan ruhsal bozuklukların, özellikle kişilik bozukluklarının tedavisine yönelik bir modeldir ve son zamanlarda da yapılan çalışmalar kişilik bozukluklarındaki etkinliğini göstermektedir.

Yakın zamanda Türkiye Psikiyatri Derneği bünyesinde kurulan çalışma birimimiz, Türkiye Psikiyatri Derneği'ne üye olan ve ülkenin farklı yerlerinde hizmet sunan uzman hekimler, uzmanlık öğrencileri, serbest ya da yurt dışında çalışan psikiyatristlerden oluşmaktadır.

Bu birimdeki meslektaşlarımızın sürekli iletişim halinde olmalarını kolaylaştıran aktif bir WhatsApp grubu bulunmaktadır ve aktif üye sayısı 68'dir. Her türlü soru ve danışma konusunda grup üyeleri özverili ve saygılı bir dayanışma içerisinde çalışmaktadır.

Çalışma birimimiz, başta ulusal psikiyatri kongresi ve uluslararası klinik eğitim sempozyumu olmak üzere toplantı ve kongrelere panel, kurs, olgu toplantıları ile katkı sağlamaktadır. Ekim 2022'te yapılan 58. Ulusal Psikiyatri Kongresi'nde, "Şema Terapi: Nereden Nereye?"; Mayıs 2023'te 8. Psikiyatri Zirvesi, 15. Anksiyete Kongresi'nde "Dirençli Anksiyete Bozuklukları ve Dirençli Depresyonda Şema Terapi"; Ekim 2023'te 59.

Ulusal Psikiyatri Kongresi'nde "Şema Terapi Perspektifinden Travma ve 10 Soruda Şema Terapi", Mart 2024'te 9. Psikiyatri Zirvesi, 16. Anksiyete Kongresi'nde "Anksiyete Kaskacı: Evham ve Vicdan" panelleri alanında uzman kişiler tarafından hazırlanmış olup ilgi ile dinlenilmiştir.

Şema terapi sorunun sürekli ve uzun süreli olduğu, eksen bozukluğu tedaviye cevapsız, eksen bozukluğunun sürekli tekrarını yaşayan, uzun süreli ilişki problemleri ve katı düşünme ve davranış kalıpları olan kişilerde oldukça etkili bir terapi yöntemidir. Çalışma birimimize bu alanda ilgisi olan meslektaşlarımızın katkısı çok kıymetli olup, katılımınızdan çok keyif alacağımızı belirtmek isteriz. ■

Deniz Deniz Özturan*

Şema Terapi Çalışma Birimi Koordinatörü

*Dr. Öğr. Üyesi, Ordu Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Bir Yazar: Neval El Seddavi

Sinem Altı Keleş*

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği. Bireylerin cinsiyetlerinden bağımsız olarak, toplumda eşit hak fırsat ve sorumluluklara sahip olamaması.

Günümüz dünyasında dahi maalesef tek bir ülkede bile toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlandığı iddia edilememekte. Yaşamın her alanında olduğu gibi eğitim alanında da kadınlar eğitim hakkından erkeklerle eşit düzeyde yararlanamıyor. Dolayısıyla kadınlar mesleki seçimlerinde de aynı önyargılarla karşılaşmaya devam ediyor. Sağlık hizmetlerinde de işlerin niteliği, toplumsal cinsiyet rollerine göre ayrılarak geçmişten itibaren bakımın ön plana çıktığı hemşirelik, ebelik gibi mesleklerin kadınların işi olmasıyla sonuçlanıyor. Tam da bu toplumsal cinsiyet eşitsizliği noktasında çocukluğundan itibaren zorlu süreçlerden geçerek hekim, psikiyatrist olmayı başarmış, kendisi ve ülkesindeki kadınların yaşadığı zorlukları romanlarına konu edinmiş yazar Neval El Seddavi'yi anmak isterim.

Zamandan ve kültürel değişkenlerden, tüm siyasi ve dini görüşlerinden bağımsız. Bir kadın, bir psikiyatrist, bir yazar olarak, Neval El Seddavi.

1931 yılında Mısır'ın Kafr Tahla kentinde, dokuz çocuklu bir ailenin ikinci çocuğu olarak doğar. Geleneksel ataerkil

bir ailede büyüyen Neval, henüz cinsiyet kavramının farkında bile değilken belki de annesinin ona her seslenişinde benliği ve kadınlığı arasında bir çatışma içerisinde bulur kendini. Aile içinde cinsiyet ayrımcılığı nedeniyle de kendisini fiziksel özellikleri ve davranışlarıyla ağabeyiyle kıyaslar. Babası eğitime önem veren, başarılarını destekleyen biri olsa da kızının, toplumun ataerkil yapılanmasına maruz kalmasına engel olamaz. Neval çok küçükken kadın sünnetine maruz kalır, değişen bedenine anlam veremediği bir dönemde de evlilik gündemdedir. Yine de kendi çabasıyla bir noktada kaderine yön vermeyi başarır. Çocukluğundan beri okumaya yazmaya ilgisi nedeniyle gelecekte yazar olmayı hedeflerken ailesinin yönlendirmesiyle tıp fakültesine gider. Ne de olsa başarılı öğrenciler böyle yapar! Babasının tedavisi için evlerine gelen doktora ailesinin gösterdiği minnet ve hayranlıksa hep dikkatini çekmiştir. Tıp fakültesine gittiğinde bile kadavraları inceleyen erkeklerin kadınlardan ne açıdan üstün gösterildiğini sorgulamaya çalışır. Doktor olduktan sonra kent yaşamından biraz uzaklaşarak kırsal bir bölgede görevini yapmaya başlar. Kliniğine gelen her kadın hastayla kadınların sorunları ve toplumda kadın olmanın güçlükleriyle yeniden karşılaşır ve her yeni karşılaşmayla içindeki bu üstünlük sorgulaması hep taze kalır. Bir noktada çocukluk hayali olan yazarlığı da bir kenara bırakmayıp cinsiyet ayrımcılığı, kadının toplumsal konumunu yazmaya koyulur El Seddavi.

*Uzm. Dr., Dr., Muğla Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Tıp Fakültesi'nden yeni mezun olmuş genç bir kadıncı yazdığı, kendisi ve ülkesindeki kadınların maruz kaldığı baskılar karşısında duyulan öfkeyi ifade eden bir çılgılık olarak tanımladığı yarı otobiyografik nitelikte bir roman olan *Bir Kadın Doktorun Anıları*'ni kaleme alır. Değişime ve daha iyi bir geleceğe uzanacak yolu yansıtan bir umut olarak görür romanını. Yazmaya ve araştırmaya devam eder. Yazmak neticede nefes almaktır onun için.

Döneminde eleştiri ve tepkilere yol açan bir kitap yayımlanması üzerine bakanlıktaki görevini kaybeder. Kadın ve ruh sağlığı üzerine araştırmalar yapmaya, bu kapsamda psikiyatrist olarak çeşitli hastaneleri, klinikleri ziyaret etmeye başlar. Böylelikle gittiği cezaevinde, cezaevi doktorunun anlattığı, kendisiyle konuşmak için günler boyunca beklediği, bekle-dikçe özgüvenini sorguladığı Firdevs'le tanışır, yaptığı araştırmaya ek olarak *Sfır Noktasındaki Kadın* adlı romanını yazar.

"Ömrümün kaç yılı, bedenimle benliğim gerçekten istemediğim şeyleri yapacak kadar benim olmadan geçti?" diyen Firdevs'ten,

"Ait olmadığı büyüklü bir dünyada yürüyen bir kadın gibiydim. Bu kadının canının istediğini yapma, istemediğini yapma özgürlüğü vardı. Ender rastlanan o kimseye bağlı olmama, her şeyden vazgeçme, çevredeki dünyayla bütün ilişkilerini kesme, tamamen bağımsız olma ve bağımsızlığının hakkını vererek yaşama; bir erkeğe, evliliğe ya da aşka bağlanmadan özgür olma; tüm kural ve yasaların sınırlandırmasından kopma hazzını yaşıyordu bu kadın." diyen Firdevs'e.

Kendi deyimiyle korkunç, yine de harikulade bir öykü, en karanlık sona sıfır noktasına doğru çekilmiş bir kadının öyküsü dediği. *Sfır Noktasındaki* Firdevs'in yaşama, sevmeye ve kendilerini gerçek özgürlük haklarından mahrum bırakan bütün güçlere karşı direnme isteği verdiğini söyler.

"Çünkü gelecek, istediğim renklerle boyamak üzere hâlâ benimdi. Özgürce karar vermek istersem, değiştirmek üzere hâlâ benim..." der Firdevs'le Neval El Seddavi.

2021 Mart ayında, Kahire'de 89 yaşında hayatını kaybedene dek yazmaya, kadın haklarını, toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini vurgulamaya devam eder. Ardında istediği renklerle boyadığı elliden çok kitap bırakarak.

Yazarken yararlandığım kaynaklar:

1. Seddavi, N. E. (2014). *Sfır Noktasındaki Kadın*. (S. Demiröz, Çev.) İstanbul: Metis Yayınları.
2. Köşeli, Y. (2015). *Nevâl Es-Sâdâvî'nin Müzekkurrât Tabîbe Adlı Romanında Yapı Ve İzlek*. The Journal of Academic Social Science Studies 7 (Number: 37):331-350.

TPD Yayınları

Sipariş için: tpdyayin.psikiyatri.org.tr

Şizofreni ve Diğer Psikotik Bozuklukların Psikofarmakolojisi

1. Baskı

Kitap Yayın Yönetmenleri: A. Elif ANIL YAĞCIOĞLU, Haldun SOYGÜR, Köksal ALPTEKİN

Günümüzde, şizofreni kavramının birleşik bir tanı kapsamında değil, içerdiği bileşenlerin ayrı birer tanı olarak ele alınması gerektiğine yönelik tartışmalar yoğun biçimde devam etmekteyse de; şizofreni ve neden olduğu bireysel ve toplumsal yükler, olanca ağırlıklarıyla psikiyatri pratiğinde "de facto" olarak varlığını sürdürmektedir. Tanı sürecinde yaşadığımız bu "muğlaklık" doğal olarak şizofreninin etiyoloji, fizyopatoloji ve tedavisi çalışmalarına da yansımaktadır. Yirmi birinci yüzyılın ilk çeyreğini tamamlamaya yaklaştığımız şu günlerde, halen şizofreninin nedenini tam olarak bilmiyoruz. Öte yandan, fiilen soruna çözüm getirmemizi bekleyen hastalarımız ve yakınları var. Şizofreninin gidis ve sonlanım çalışmaları, elimizdeki mevcut tedavi araçlarıyla daha ilk psikotik döneminden sonra iyileşme gösteren bir grup hastaya işaret ettiği gibi, ne yaparsak yapalım hiçbir düzelme kaydetmeyen bir grup hastanın varlığını da doğruluyor. Tüm bu belirsizliklere ve eksikliklere karşın, şizofreninin psikofarmakolojik ve psikososyal tedavisinde önemli kazanımlar sağlanmıştır.

Şizofreni tedavisinde henüz istediğimiz iyileşmeyi sağlayamadığımızı ve pek çok karşılanmamış gereksiminin varlığını koruduğunu görüyoruz. Değişen paradigmalarda birlikte yürütülen çok sayıda araştırma ile yakın bir gelecekte karşılanmamış gereksinimlerin giderileceği ve iyileşmeyi sağlayacak yeni ilaçların geliştirileceğini umuyoruz.

Bununla birlikte klinisyenler olarak bize düşen, sahip olduğumuz mevcut olanakları mümkün olan en az zarar ve en çok yarar ilkesine dayanarak, hastalarımızda olabilen en fazla iyileşmeyi sağlamak için emek harcamaktır. Elinizdeki kitap, bu amaca giden yolda küçük de olsa bir katkı sağlayacaksa bu hepimizi mutlu edecektir.

Melancholia

Yönetmen: **Lars Von Trier**

Umut Baklaci*

Merhaba, bugün sizlerle üzerine çok fazla sayıda yorum ve inceleme bulunan Melancholia (2011) filminin küçük bir incelemesini paylaşmak istiyorum. 2011 yılında gösterime giren Melancholia Lars Von Trier'in "Depresyon Üçlemesi" olarak adlandırılan film serisinin Antichrist (2009)'tan sonraki ikinci filmi. Serinin tüm filmlerinde oynayan Charlotte Gainsbourg bu filmde de başrolü Kirsten Dunst ile paylaşmaktadır. 64. Cannes Film Festivali'nde Dunst bu filmdeki performansı ile "En İyi Kadın Oyuncu" ödülünü almıştır.

Filmin başlangıç sekansı Wagner'in Tristan ve Isolde operası prelude müziği eşliğinde yavaş çekim görüntülerle başlıyor. Filmdeki temel karakterler "Justine" ve "Claire" isimli iki kız kardeş. Film iki bölüm şeklinde devam ediyor ve bu bölümlere iki kız kardeşin isimleri verilmiş.

İlk bölüm "Justine", Justine'in düğün seremonisi ile başlıyor. Seremoni ilerledikçe Justine'in duygudurumundaki değişiklik belirgin hâle gelip depresyon belirtileri tekrarlıyor. İşinden istifa edip evliliğini sonlandırıyor. İlk bölüm Justine'in Claire ile birlikte ata binerken, daha önce gökyüzünde fark ettiği "Antares" isimli yıldızı artık göremediğini söylemesiyle bitiyor.

İkinci bölüm "Claire" başladığında Justine'in depresyon belirtilerinin şiddetlendiğini anlıyoruz. Justine, Claire'in eşi ve çocuğuyla birlikte yaşadığı yere geldikten kısa bir süre sonra "Melankoli" ismi verilen bir gezegenin Dünya'nın yörüngesine yaklaştığını öğreniyoruz. Bu haberle birlikte Claire'in anksiyetesi zaman geçtikçe artıyor ve Justine'in işlevselliği düzelmeye başlıyor. Gezegenin Dünya'ya çarpacağı kesinleştiğindeyse Claire'in yaşadığı anksiyete çok

şiddetli bir seviyeye çıkıyor. Justine'in ise depresyon belirtileri tamamen geriliyor, kardeşi ve yeğeninin anksiyetesini azaltacak şekilde ruhsal olarak onlara destek olabiliyor.

Sinematografik olarak çok etkileyici bir final sahnesiyle film sonlanıyor. Tabii ki arka planda yine Wagner'in başyapıt müziğiyle. Bu sahnenin ardından bir iki dakika süreyle varoluş kaygınızın tetiklendiğini fark etmeniz çok olası. Filmlerden tempo beklentiniz varsa bu film size göre olmayabilir ancak izlemeyenlerin bu filme bir şans vermesi tavsiye olunur.

Kısaltarak ve yüzeysel bir şekilde yer verdiğimiz olay örgüsünün arka planı birçok düşünür ve film eleştirmeni tarafından defalarca yorumlanmıştır. Yönetmenin kendisi filmde kendi yaşadığı bir depresyon döneminden esinlendiğini ve her iki başrol karakterinde de kendisinden parçalar olduğunu filmle ilgili bir röportajda belirtmiş. Koreli yazar ve filozof Byung-Chul Han, Eros'un İstirabı isimli kitabında Melankoli filmi için ayrı bir bölüm ayırıp, narsisizm temelinde bir yorumlama yapmıştır. Film psikodinamik, mitolojik ve kültürel bağlamda yorumlanmaya oldukça açık. Kişisel görüşüm filmi izledikten sonra kendi yorumunuzla birlikte diğer değerlendirmeleri de okumanın bir hayli keyifli olduğu yönünde.

*Uzm. Dr., Manisa Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi

Aklımızda Kalanlardan: **Bir Kitap**

Koşuyorum Öyleyse Varım

Yazar: **Prof. Dr. Taner Damcı**

Arman Özgündüz*

Dahiliye uzmanı Prof. Dr. Taner Damcı'nın Doğan Novus Yayınları tarafından basılan kitabı *Koşuyorum Öyleyse Varım* sağlık ve kişisel gelişim kategorisinde değerlendirebileceğimiz bir eser.

Kendisi de uzun yıllardır düzenli olarak koşan yazar, koşmakla ilgili iki temel soru sorarak yanıtlarının peşinde koşuyor. Kitabın daha uzun bir bölümü koşmanın felsefesine yönelerek "Neden koşuyoruz?" sorusunun cevabını arıyor. Nişpi olarak daha kısa olan ikinci bölümde ise koşma eyleminin temel doğa bilimleri içerisinde mekanizması incelenerek "Nasıl koşuyoruz?" konusu ayrıntılı biçimde ele alınıyor. Felsefenin ağıdalı dili ve bilimsel yazının dar bir çevreye hitap edebilecek anlatım tuzaklarına düşmeden koşunun sosyal yönüne dair verilen örneklerle kitap usta bir koşucunun temposunu yakalıyor.

Ailesi ve doğup büyüdüğü çevre küçük yaşlardan itibaren sporun ve özellikle koşunun yazarın hayatında alışkanlık hâline gelmesinde büyük rol oynuyor. Teneffüs ziliyle okul bahçesine koşmanın insanın genetik ve evrimsel kodlarında gizli olduğunu belirtiyor yazar. Modern zamanlarda dar ve kısıtlayıcı fiziksel alanlarda mesai yapan insanların da düzenli koşu periyotlarıyla hem bireysel hem toplumsal açıdan o teneffüs zamanında yaşanan pozitif duyguları canlandırabileceğini kendi deneyimlerinden de faydalanarak okuyucuya sunuyor.

Koşma eylemi kimi zaman kötü düşüncelerden arınmanın bir yolu oluyor, kimi zaman bir yarışma, kimi zaman farkındalık yaratmak için yapılan bir sosyal sorumluluk projesi.

Arka kapağa gelince bileğe oturan bir spor ayakkabı giyerek yola düşürebilecek bir kitap.

İyi okumalar.

*Op. Dr., Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi

Aklimızda Kalanlardan: Dijital İçerik

The Act

Yaratıcılar:

Nick Antosca, Michelle Dean

Raziye Ülkü Kıcalı*

Merhabalar,

Mesleğimizin yoğun stres yükünden uzaklaştığımız bu köşede, sizlere bu sayıda, hem erişkin hem de çocuk ve ergen psikiyatristlerinin ilgi ile takip edeceği bir diziden bahsetmek istiyorum.

Genç bir kızın tıbbi sorunlarla boğuştuğu yaşamı ve özveri ile ona destek olan hemşire annesinin hikâyesi, ilerledikçe gerilim düzeyi yükselen, bir hekim gözüyle de değil, sıradan bir izleyicinin bile fark edebileceği tuhaflıklar serisine dönüşüyor. Hastalıkları üzerinden kızı ile annesinin ilişkisi, adını 1875 tarihli edebi bir eserden alan, birçok macerasını abartarak anlatmayı, olmamış olayları duyurarak övünmeyi seven Baron Munchausen'den alan yapay bozukluk tablosuna dönüşüyor. İngilizce'de "*Munchausen*

syndrome by proxy" denilen bakım verenin yapay bozukluğu, mini dizi **The Act**'in baş kahramanı Gipsy'nin tekerlekli sandalyede süren yaşamını nasıl biçimlendirmiş, yer yer öfke ve tahammülsüzlük ile izlemek mümkün.

The Act, sinemaseverlerin başucu web sitesi IMDB tarafından biyografi ve suç kategorisinde sınıflandırılan bir mini dizi olarak karşımıza geliyor. Maalesef ülkemizde lisanslı bir platformdan ulaşılamasa da, 2019 yılı bir yapım olarak kısa bir arama ile ulaşılabilir. 7.9 puanı fazlasıyla hak eden yapımın, yaşanmış gerçek bir olaya dayanan biyografik niteliğini vurgulamak isterim çünkü, karakterlerin kaderini küçük bir arama ile bulabilirsiniz. Mümkünse mini diziyi soluksuz seyretmenizi takiben Genç Gipsy'i sosyal medyada dahi bulabilirsiniz.

*Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Merhaba sevgili bülten okurları!

Güneş Devrim Kıcalı*

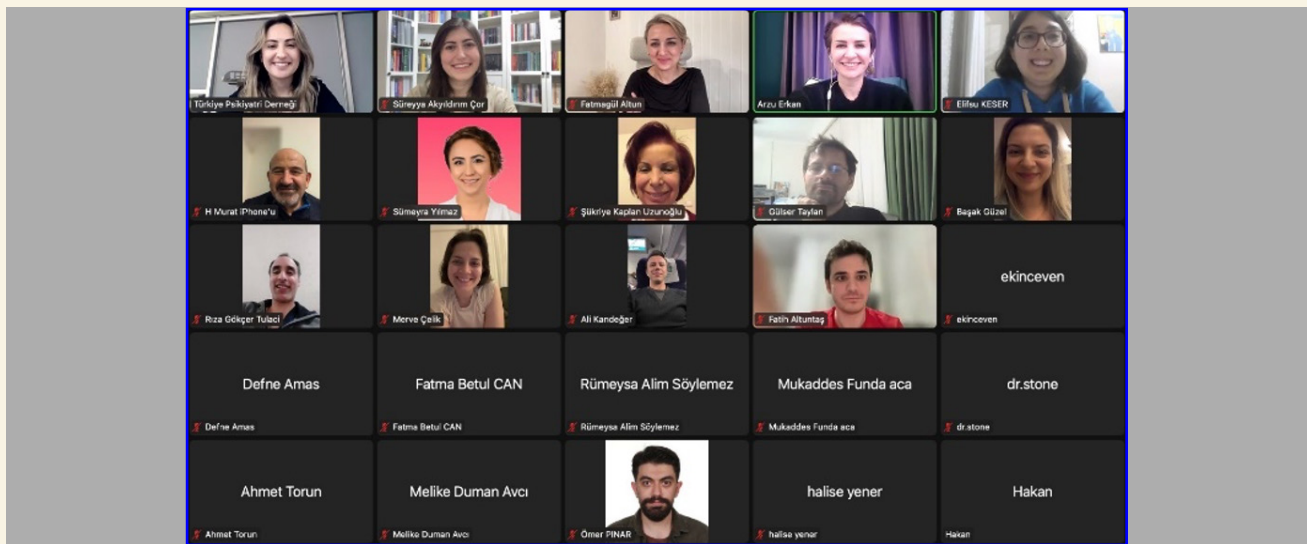
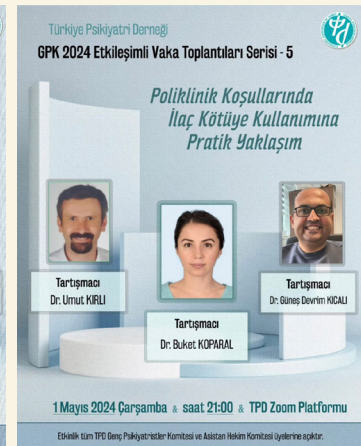
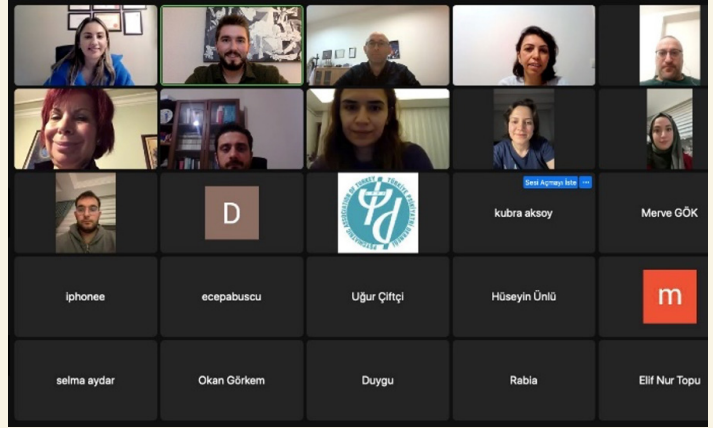
Bu sayımızda da yine alıştığınız gibi Genç Psikiyatristler Komitesi'nden haberlerle birlikteyiz. 2024'ün gelişi ile, komite etkinliklerine hız verdi ve planlanmış olduğu üzere, biz koordinatörlerin de katılımı ile ardışık etkileşimli vaka toplantıları düzenlendi.

Toplantılarımızın ilk oturumu 19 Aralık 2023'te **"Sorularla Adli Psikiyatri"** başlığı ile Dr. Fatih Öncü, Dr. Çilem Kızılpınar, Dr. Yasin Hasan Balcıoğlu'nun etkileşiminde gerçekleşmişti. Sonrasında 2. Oturum **"Olgular Eşliğinde Bipolar Bozukluk"** başlığı altında Dr. Çağdaş Eker ve Dr. Fikret Poyraz Çökmüş'ün verimli sunum ve katkıları ile tartışıldı. Hız kesmeden 3. Oturumu 20 Şubat 2024 tarihinde **"Olgularla DEHB"** üzerine Dr. Arzu Erkan, Dr. Fatmagül Dikyar Altun ve Dr. Didem Sücüllüoğlu Dikici düzenlediler.

3 Nisan 2024 tarihindeki dördüncü başlığın **"AMATEM'in Olmadığı Yerlerde Madde Kullanım Bozukluğunu Değerlendirmek"** olarak belirlendiği toplantımızda Dr. Onur Noyan, Dr. Yağmur Atay Zorbozan ve Dr. Güneş Devrim Kıcalı, sunumları ile bağımlılık psikiyatrisinde farklı alanlarda tartışmaya açtıkları konuları değerlendirdiler. Beşinci toplantı ise yazının kaleme alındığı bu gün itibarıyla 1 Mayıs 2024 tarihinde **"Poliklinik Şartlarında İlaç Kötüye Kullanımına Yaklaşım"** başlığı ile hazırlanmakta ve sizler bu bülteni okuduğunuzda başarı ile gerçekleşmiş olacağını ummaktayız.

9-12 Mayıs 2024 tarihinde Mersin Üniversitesi Çiftlikköy Kampüsü'nde gerçekleşecek 2. Uluslararası ve 26. Klinik Eğitim Sempozyumu'nda, genç psikiyatristlerden dinleyeceğimiz birçok panel ve oturum olacağını belirtiyor, sizleri eğer uzmanlığınızın ilk beş yılındaysanız ya da kırk yaşın altındaysanız komitemize bekliyoruz. Bu kriterin bir katılım kriteri olduğunu, grubumuzda ve iletişim ağında kalmanın ise ruhunun genç olması kriterine tabi olduğunu hatırlatır, esenlikler dileriz!

*Uzm. Dr., Muğla Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Asistan Hekim Komitesinden

8. Ulusal Psikiyatri Asistanları Toplantısı'nda Adana'da Buluştuk!

Meltem Çınar Bozdağ*

Asistan Hekim Komitesi Yürütme Kurulu adına

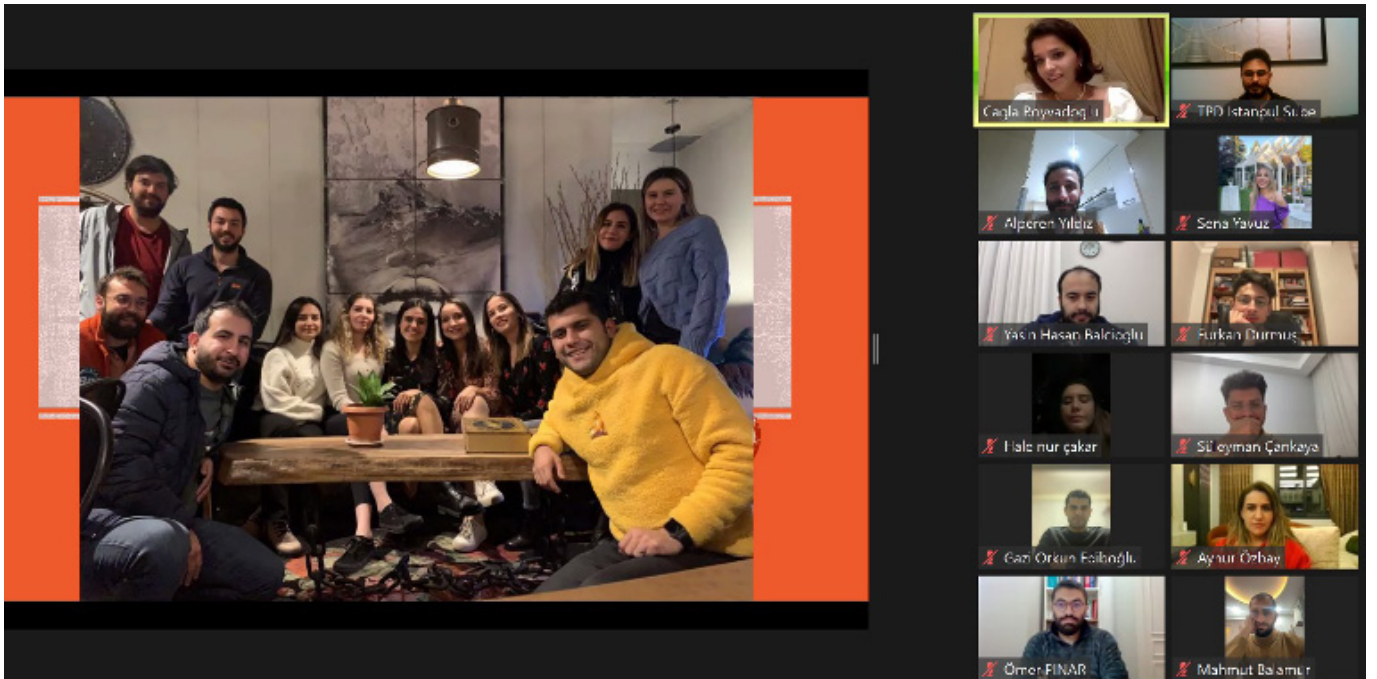
Her yıl geleneksel hâle gelmiş, psikiyatri asistanları olarak bir araya geldiğimiz 8. UPAT, bu sene 2-3 Mart 2024 tarihlerinde Adana'da gerçekleşti.

Her sene olduğu gibi bu sene de UPAT'ın düzenleneceği şehir, asistan hekimlerin katıldığı bir oylama ile belirlendi. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi ve Çukurova Üniversitesi'nden asistan hekim arkadaşlarımızın yoğun emek ve motivasyonları ile ev sahibi şehir olmak için hazırlandıkları bu seneki oylamada Bolu, Erzurum ve Adana arasında çekişmeli bir yarışma oldu ve ardından Adana ev sahibi şehir olarak seçildi. Bu süreçte 3 aday şehir için emek veren tüm arkadaşlarımıza teşekkür ederiz.

Adana Çukurova Üniversitesi'nden asistan hekim arkadaşlarımız Ali Meriç Kurt, Aynur Özbay, Çağla Boyvadoğlu, Furkan Bayrakçı, Gazi Orkun Ediboğlu, Hale Nur Çakar, İrem Sanem Sabahi, Sena İrem Akçam, Tuğrul Demireğen'in ortaya koyduğu büyük emek ve AHK Yürütme Kurulunun desteği ile 2-3 Mart 2024 tarihlerinde gerçekleştirilen 8. UPAT'a farklı kurumlarda uzmanlık eğitimlerine devam eden 77 asistan hekim arkadaşımız katılım gösterdi.

"Barış" teması ile gerçekleştirdiğimiz bu etkinlikte birbirinden değerli konuşmacılardan psikiyatrinin klinik ve sosyal yönleri ile temas kuran konuşmalar dinledik ve etkileşim gruplarında çeşitli konu başlıklarında tartışmalar yürüttük. Doğal afetler, savaşlar ve daha birçok olumsuz yaşantıların yaşamımızın içinde olduğu dönemlerde psikiyatrlar olarak barışı korumanın ve adaletsizliklere karşı durmanın nasıl mümkün olabileceğini konuştuk. Günlük pratikimizin içinde olan mobbing ve hekim intiharları konusunda nasıl çalışmalar yürütülebileceğine dair fikir paylaşımları yapma fırsatı bulduk. Özellikle mobbing konusunda asistan hekimlerin birlikte gerçekleştirebileceği bir çalıştayın yapılmasının gerekli olduğu fikrinde uzlaştık. UPAT'ın en önemli amaçlarından olan psikiyatri asistanları arasındaki iş birliği ve dayanışmanın geliştirilmesi amacı doğrultusunda birbirinden çok farklı yerlerde yaşayan ve uzmanlık eğitimi alan asistan hekimlerin birbiriyle tanışması hem toplantılar hem de sosyal etkinlikler ile mümkün oldu.

*Uzm. Dr., Ağrı Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Asistan Hekim Komitesi Türkiye çapında tüm asistan hekim üyeleri ile Türkiye Psikiyatri Derneği'nin genç ve dinamik bir parçası ve aynı zamanda geleceği. Gençler ile hayatına başlamış olan ve genç hekimler sayesinde bugünlere gelen Türkiye Psikiyatri Derneği'nin geleceği de biz genç psikiyatrlar ile mümkün olacak. Bu açıdan tüm toplantılarımızın yanında Ulusal Psikiyatri Asistanları Toplantısı bizim için ayrı bir önemde. Bu toplantının yapılmasını mümkün kılan Türkiye Psikiyatri Derneği'ne, davetimizi kabul etmiş ve bize katkılarını sunan değerli konuşmacılarımıza, toplantının düzenlenme aşamasında çok büyük emeği geçen Adana ekibine ve bu toplantıyı var eden katılımcularımıza ve her bir Asistan Hekim Komitemiz üyesine teşekkürlerimizi sunarız. Bir sonraki UPAT'ta buluşmak üzere!

Dayanışmayla,

2 Mart Cumartesi	
12.00	Kayıt
13.00 - 13.15	Adana'da Karşlaşmak: 8. UPAT'ın Öyküsü - Çağla Boyvadoğlu
13.15 - 14.00	Psikiyatrinin ve Psikiyatristin Erdem ile İmtihani: Kötülüğe Karşı Durmak Mümkün - Ejder Akgün Yıldırım
14.00 - 14.15	Ara
14.15 - 14.30	AHK'dan UPAT'a: Tanışma ve Bir Araya Gelme - Osman Demirci
14.30 - 15.15	Deprem ve Psikolojik Dayanıklılık - Gonca Karakuş
15.15 - 15.30	Ara
15.30 - 16.45	Grup Çalışması: Barışın Çalışma Hayatına Yansımaları: 1. Oda: İşyerinde Barış: Mobbing - Burhanettin Kaya, İrem Sanem Sabahi, Tuğrul Demireğen 2. Oda: Yaşamla Barış: Hekim İmtihani - Aybeniz Civan Kahve, Gazi Orkun Ediboğlu, Aynur Özbay 3. Oda: Dijital Çağda İçsel Barışın Korunması: Sosyal Medya, Telepsikiyatri - Dilay Dicle Demir, Hale Nur Çakar, Çağla Boyvadoğlu
16.45 - 17.00	Ara
17.00 - 17.45	Savaşı ve Barışı Anlamak: Psikiyatrinin Sorumluluğu - Selçuk Candansayar
19.00	Sosyal Etkinlik

3 Mart Pazar	
09.30 - 10.45	Psikodrama ve Barışma: Bireyden Toplumla Toplumdan Bireye Barış Psikodramasının İsticî Etkisi ile Ele Alma - Deniz Karayun
10.45 - 11.00	Ara
11.00 - 12.15	Grup Çalışması: Asistanlık Yolculuğunda Karşımıza Çıkanlar 1. Oda: Psikiyatristin Adli Mevzularla Barışı - Yasin Hasan Balıoğlu, Meltem Çınar Bozdağ, Meriç Kurt 2. Oda: Bilimsel Araştırma ve Araştırma Hekimlik - Emre Cem Esen, Alperen Yıldız, Osman Demirci 3. Oda: Psikiyatri Eğitiminin Kurumsal ve Bireysel Yuzu - Süreyya Akıldırım Çor, Furkan Bayrakçı
12.15 - 12.30	Ara
12.30 - 13.15	Traumayı Terapi Gözle Deneyimlemek - Burhanettin Kaya
13.15 - 14.00	Gerri Bildirim ve Kapang

Asistan Hekim Komitesinin Çevrim İçi Etkinliklerinden

Asistan Hekim Komitesi Düşünce Atölyesi

PSİKIYATRİ VE FELSEFE İLİŞKİSİNİ
NASIL ANLIYORUZ?

- ✓ Etkinlik Zoom üzerinden gerçekleştirilecek olup, davet linki etkinlik günü gönderilecektir.

07.02.2024

20:00

DR. OĞUZ KAAN YALÇINKAYA
Moderatör

**AHK Düşünce Atölyesi
toplantılarına kaldığı
yerden devam ediyor.**

AHK Etkinlikleri

AHK Makale Saati

toplantımızda değerli danışman konuk ve konuşmacıları ile sizlerle buluşuyoruz.

AHK Etkinlikleri

MAKALE SAATİ

Danışman Hoca:
Doç. Dr. Memduha Aydın

Konuşmacılar:
Dr. Beyza Akan
Dr. Ece İlgin

10 Ocak 2024
Saat: 20:30

Low-frequency repetitive transcranial magnetic stimulation over the right orbitofrontal cortex for patients with first-episode schizophrenia: A randomized, double-blind, sham-controlled trial

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

AHK Etkinlikleri

MAKALE SAATİ

31 Ocak 2024
Saat: 20:30

Danışman Hoca:
Prof. Dr. Gamze Özçürümez Bilgili

Dr. Sena Küçükazar

Dr. Zeynep Özge Dağoğlu

Right brain-to-right brain psychotherapy: recent scientific and clinical advances

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

AHK Etkinlikleri

MAKALE SAATİ

21 Şubat 2024
Saat: 20:30

Danışman Hoca:
Doç. Dr. Ali Kandeğer

Dr. Sena Yavuz Özçelikkale

Dr. Bedirhan Şenol

Adult Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder and the Risk of Dementia

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

AHK Etkinlikleri

MAKALE SAATİ

13 Mart 2024
Çarşamba
Saat: 20:30

Danışman Öğretim Üyesi:
Prof. Dr. Cana Aksoy Poyraz

Dr. Yaren Uzel

Dr. Şiirnaz Kükürt

Neurocognitive subtypes in patients with bipolar disorder and their unaffected siblings

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

AHK Etkinlikleri

MAKALE SAATİ

3 Nisan 2024
Çarşamba
Saat: 20:30

Danışman Öğretim Üyesi:
Prof. Dr. Meram Can Saka

Dr. Berkem Karakoyunlu

Dr. Mehmet Burak Başaran

Integrating neuropsychological research on autism and psychosis to improve clinical outcomes

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

AHK Etkinlikleri
TERAPİ
Okuryazarlığı

BÖLÜM 1.
PSİKOTERAPİ
NEDİR?

Doç. Dr. Leyla Gülseren
Prof. Dr. Burhanettin Kaya
12 Ekim 2023 | 20:00
26 Ekim 2023 | 20:00

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

AHK Etkinlikleri
PSİKOTERAPİ
Okuryazarlığı

BÖLÜM 2.
PSİKOTERAPİ
NEDİR?

Doç. Dr. Leyla Gülseren
Prof. Dr. Burhanettin Kaya
26 Ekim 2023 | 20:00

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

AHK Etkinlikleri
PSİKOTERAPİ
Okuryazarlığı

BÖLÜM 3.
PSİKOTERAPİ
YELPAZESİ

Prof. Dr. Asena Akdemir
Prof. Dr. Mehmet Yumru
2 Kasım 2023 | 20:00

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

AHK Etkinlikleri
PSİKOTERAPİ
Okuryazarlığı

BÖLÜM 4.
PSİKOTERAPİ
EĞİTİMİ

Prof. Dr. Asena Akdemir
Prof. Dr. Mehmet Yumru
16 Kasım 2023 | 20:00

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

AHK Etkinlikleri
PSİKOTERAPİ
Okuryazarlığı

BÖLÜM 5.
PSİKANALİTİK
PSİKOTERAPİLER

Prof. Dr. Işıl Vahip
30 Kasım 2023 | 20:00

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

AHK Etkinlikleri
PSİKOTERAPİ
Okuryazarlığı

BÖLÜM 6.
BİLİŞSEL DAVRANIŞÇI
PSİKOTERAPİLER

Doç. Dr. Münevver Hacıoğlu Yıldırım
14 Aralık 2023 | 20:00

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

AHK Etkinlikleri
PSİKOTERAPİ
Okuryazarlığı

BÖLÜM 7.
DESTEKLEYİCİ
PSİKOTERAPİ

Prof. Dr. Nuray Atasoy
28 Aralık 2023 | 20:00

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

AHK Etkinlikleri
PSİKOTERAPİ
Okuryazarlığı

BÖLÜM 8.
CİNSEL İŞLEV
BOZUKLUKLARI
PSİKOTERAPİSİ

Uzm. Dr. Ceyda Güvenç
25 Ocak 2024 | 20:00

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

AHK Etkinlikleri
PSİKOTERAPİ
Okuryazarlığı

BÖLÜM 9.
GRUP PSİKOTERAPİLERİ

Prof. Dr. Nalan Kalkan Oğuzhanoğlu
22 Şubat 2024 | 20:00

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

Terapi konusunun Adan Z'ye konuşulduğu ve çeşitli psikoterapi ekollerinin tanıtıldığı Psikoterapi Okuryazarlığı etkinlikleri tüm hızıyla sürüyor.

AHK Etkinlikleri
PSİKOTERAPİ
Okuryazarlığı

BÖLÜM 10.
ŞEMA TERAPİ

Uzm. Dr. Alp Karaosmanoğlu
7 Mart 2024 | 20:00

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

AHK Etkinlikleri
PSİKOTERAPİ
Okuryazarlığı

BÖLÜM 11.
BİLİŞSEL DAVRANIŞÇI
PSİKOTERAPİLER
2. KUŞAK

Prof. Dr. Şebnem Pırıldar
21 Mart 2024 | 20:00

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

Deprem Bölgesine Yönelik Asistan Eğitimleri

TPD Deprem Bölgesi Asistanlarına Yönelik Eğitimler başlıyor!

- Ruhsal durum muayenesinde travmayı değerlendirmek.
- Travmada psikoterapi yaklaşımları, temel ilkeler.

Prof. Dr. Burhanettin Kaya

2023

11 Aralık | 19:30-21:30

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

TPD Deprem Bölgesine Yönelik Asistan Eğitimleri

KONU:
TSSB Farmakolojik Tedavisinde Güncel Yaklaşımlar

Doç. Dr. İrem Yıldız

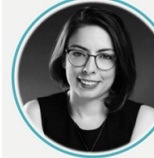
2023

19 Aralık | 19:30-21:30

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

TPD Deprem Bölgesine Yönelik Asistan Eğitimleri

KONU:
Yas Görüşmesi ve Müdahaleler

Uzm. Dr. Zerrin Oğlağ

2024

2 Ocak | 19:30-21:30

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

TPD Deprem Bölgesine Yönelik Asistan Eğitimleri

KONU:
Tedaviye Dirençli Depresyon

Prof. Dr. Ömer Aydemir

2024

2 Ocak | 19:30-21:30

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

TPD Deprem Bölgesine Yönelik Asistan Eğitimleri

KONU:
Alkol-Madde Kullanım Bozukluğu

KONU:
Olgu Tartışması

Prof. Dr. Gülcan Güleç

Uzm. Dr. Mine Ergelen

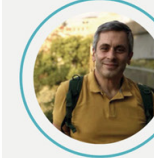
2024

16 Ocak | 19:30-21:30

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

TPD Deprem Bölgesine Yönelik Asistan Eğitimleri

KONU:
Cinsellik ve Cinsel Kimlikle İlgili Temel Kavramlar

Doç. Dr. Koray Başar

2024

30 Ocak | 19:30-21:30

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

TPD Deprem Bölgesine Yönelik Asistan Eğitimleri

Cinsel Sorunlar ve Cinsel İşlev Bozukluklarına Yaklaşım

Prof. Dr. Ömer Böke

Doç. Dr. Münevver Hacıoğlu Yıldırım

2024

13 Şubat | 19:30-21:30

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

TPD Deprem Bölgesine Yönelik Asistan Eğitimleri

Prof. Dr. Kürşat Altınbaş

Akut Mani Sağaltımı
Bipolar Bozuklukta Güncel Tedavi Yaklaşımları: Duygudurum Düzleyiciler ve Atipik Antipsikotiklerin Kullanımı

2024

27 Şubat | 19:30-21:30

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

TPD Deprem Bölgesine Yönelik Asistan Eğitimleri

Adli Psikiyatri: Zorunlu ve İstemsiz Yatışlar Olgu Tartışması

Prof. Dr. Fatih Öncü

Uzm. Dr. Yasin Hasan Balcıoğlu

2024

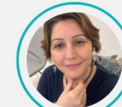
12 Mart | 19:30-21:30

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

TPD Deprem Bölgesine Yönelik Asistan Eğitimleri

İntihar Riskinin Değerlendirilmesi ve Olgu Tartışması

Doç. Dr. Elif Aktan Mutlu

Doç. Dr. Gülin Özdamar Ünal

2024

26 Mart | 19:30-21:30

Etkinlik zoom üzerinden gerçekleştirilecektir.

AHK ve EPDK'nin ortak emekleri ile yürütülmüş olan ve tüm asistan hekim arkadaşlarımızın katılımına açık olan **"Deprem Bölgesine Yönelik Asistan Eğitimleri"** etkinliklerinin kayıtlarına TPD Açık Eğitim Modülü sekmesinden erişebilirsiniz.

Bu etkinliklerin düzenlenmesinde emeği geçen arkadaşlara ve değerli konuklara teşekkürlerimizi sunarız. Etkinliklerimiz değerli AHK üyelerimizin katılımına açık olmakla birlikte, etkinliklerin düzenlenmesine katkı sağlamak isteyen tüm arkadaşlarımızı bize katılmaya davet ediyoruz. Herhangi bir konuda bizlere ulaşmak isterseniz asistanhekimkomitesi@gmail.com adresinden bizimle iletişime geçebilirsiniz.

Etkinliklerimizde buluşmak üzere!

Dayanışma ile,

Asistan Hekim Komitesi Yürütme Kurulu

Tıp Öğrenciliğinden Psikiyatri Asistanlığına Geçerken: Tıp Öğrencileri Çalışma Birimi'ne Çift Yönlü Bir Bakış

Şiirnaz Kükürt*, İrem Keçeci**

Meslek hayatının henüz başındaki tıp öğrencilerinin kafasında psikiyatri ile ilgili pek çok soru ve bilinmezlik vardır. Bu süreçte doğru yönlendirme ve mentör ilişkileri kariyer planlamasında kritik rol oynamaktadır. Bugünün psikiyatri asistanları olan bizler kariyerine psikiyatrist olarak devam etmeyi kafasına koymuş tıp öğrencileri olarak bu aşamalardan geçerken Türkiye Psikiyatri Derneği'nin 1. Tıp Öğrencileri Çalıştayı sayesinde TPD ile tanışmış ve Tıp Öğrencileri Çalışma Birimi'nin kuruluş aşamasından itibaren içerisinde bulunma şansı elde etmiş olduk.

Psikiyatriye ilgi duyan tıp öğrencilerini çok değerli duayan hocalarımızla tanıştıran bu çalıştay; bu alanı neden istediğimizle ilgili tartışmalar yapabildiğimiz, mesleğe daha adım bile atmadan bu mesleği nasıl geliştirebiliriz, gelecek için neler yapabiliriz diye konuştuğumuz, söz hakkına sahip olduğumuz, vizyonumuzu geliştiren ve çeşitli bağlantılar sağlayan bir etkinlikti. Bu deneyim bizlere *"Bir tıp öğrencisi olarak ne yapabilirim ki?"* diye düşünmek yerine *"Neler neler yapılabilmemiş aslında."* demeyi öğretti, bir anda derneğin bir parçası oluverdik. Dernekten hocalarımız ihtiyacımız olduğunda her zaman birer yol gösterici olarak yanımızda oldular ve bizlere hem akademik hem kişisel gelişimimiz için tavsiyelerini ve desteklerini hiçbir zaman esirgemediler. Gönüllü arkadaşlarımızla ve hocalarımızla beraber pandemi zamanı birlikte yürüttüğümüz araştırma TPD'nin 56. Ulusal Psikiyatri Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunuldu, 24. Klinik Eğitim Sempozyumu'nda tıp öğrencilerine ayrılan bir oturumda sunum yapma ve beklentilerimizi paylaşma olanağı bulduk ve Tıp Öğrencileri Çalıştayı'na yenileri eklenmeye devam etti. Bize bir sürü kapılar açan bu tecrübeler, sadece ileride seçeceğimiz mesleği tanımamız

değil, kariyerimize bir adım atmamız için de yardımda bulundu. Zaten psikiyatriye çoktan gönül vermiş tıp öğrencileri olarak kendimizi bu topluluğa kelimenin tam anlamıyla "ait" hissettirdi.

Bu geliştirici ve besleyici ilk deneyimlerin ardından psikiyatri asistanlığına başladığımızda ise aklımıza ilk gelenlerden biri hemen TPD'ye resmi olarak da üye olmak ve artık Tıp Öğrencileri Çalışma Birimi'nin asistan doktor olarak bir parçası olmaktı ve böylece hemen asistanlığımızın ilk haftalarında sırasıyla TPD'ye, sonra da Tıp Öğrencileri Çalışma Birimi'ne üye olmak için başvurduk. Kendimizi geç bile kalmış hissetmiştik, çünkü 2-3 yıldır içinde bulunduğumuz bir topluluğun aktif üyesi olmak ve bu sefer bizler de tıp öğrencileri için çabalayan, etkinlik planlayan tarafta olmak için can atıyorduk. Terapi için kullandığımız *"masanın iki tarafında da olmak"* terimini, TPD'de hem tıp öğrencisi hem asistan olarak bulunarak yaşadığımız için bu oluşumun bize neler kattığını bilerek yeni gelecek meslektaşlarımız için planlar yapabilmeyin heyecanı içerisindeyiz ve bu oluşumun bir parçası olduğumuz için kendimizi çok şanslı hissediyoruz. Asistan doktor olarak katıldığımız toplantılarda ve kongrelerde daha önce tıp öğrencisi iken beraber çalıştığımız hocalarımızla bir araya gelme fırsatı elde edip, bizleri hâlâ hatırladıklarını görmeyin ve bilmenin de gurur ve mutluluğunu yaşıyoruz. Öğrenciyken bile fikirlerimize değer veren, bizlere özel ve önemli olduğumuzu hissettiren hocalarımızla ve o çalışmaya katılan bazı arkadaşlarımızla şimdi Tıp Öğrencileri Çalışma Birimi'nde beraber çalışıyor, çalıştaylara masanın *"diğer tarafından"* katılım sağlıyoruz. Psikiyatriye olan ilgimizi daha da körükleyip geleceğimize şekil veren, yol gösteren tüm hocalarımıza sevgi ve saygılarımızla...

*Dr., Bezmialem Vakıf Üniversitesi Hastanesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

**Dr., Üsküdar Üniversitesi NP İstanbul Beyin Hastanesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Yeni Merkez Yönetim Kurulu'ndan Merhaba!

Değerli Meslektaşlarımız,

Bu yazıyı yazarken henüz üzerinden iki hafta bile geçmemiş bir tarihte, 21 Nisan 2024 günü delegelerimizin katılımıyla Türkiye Psikiyatri Derneği 21. Olağan Genel Kurulu'nu gerçekleştirdik. Alperen Yıldız, Diğdem Göverti, Ejder Akgün Yıldırım, Gülin Özdamar Ünal, İrem Ekmekçi Ertek, Serap Erdoğan Taycan ve Uğur Çıkrıkçılı olarak 2024-2026 döneminde Merkez Yönetim Kurulu'nda görev yapmak üzere seçilmiş bulunmaktayız. İlk andan itibaren sorumluluğunu derinden hissettiğimiz bu önemli görevi üstlenmekten onur ve mutluluk duyuyoruz. Sorumluluğumuzu en iyi şekilde yerine getirmeyi gözeterek şu anki koşullarda kurul içi görev dağılımımızı heyecan ve dayanışma içinde düzenlemiş bulunuyoruz. Her Genel Kurul, derneğimizin bir önceki dönemden devraldığı görevi nasıl bir dinamizmle taşıdığını, yeni kurullara gurur, yorgunluk ve çok kıymetli bir emaneti sakınarak devretme duygularıyla nasıl aktardığını izlemek büyük mutluluk, bunu katılımın en yüksek olduğu genel kurulda yaşamak ayrı bir duygu. Gücünü bilim, dayanışma ve etik ilkelerine bağlılığından alan derneğimizin kuruluşunun başından bu yana emek veren üyelerinin belleği ve bilgeliği ile mesleğinin henüz başlarında olan üyelerinin merak ve coşkusunu ilmek ilmek işlemeye devam edeceğimiz bir döneme, hepimize bir "**Merhaba!**" ile başlamak istiyoruz.

Genel Kurul'a katılan birçok üyenin '*izlerken bile yorulduğunu*' ifade ettiği, zaman darlığı nedeniyle bazı etkinlikleri çok kısa sürede duyurmamıza rağmen yoğunluğu ve başarısı ile bizleri gururlandıran bir önceki dönemin faaliyet raporuna yeni maddeler eklenmeye başlandı. Merkez Yönetim Kurulu'nda bir önceki dönemin deneyimini aktarabilecek üyelerin varlığı bize güven ve hız katıyor. Sayılı günler sonra Türkiye Psikiyatri Derneği Yıllık Toplantısı ve 2. Uluslararası 26. Ulusal Klinik Eğitim Sempozyumu için bir araya geleceğiz. Özenle hazırlanmış toplantı ve sempozyumun hiçbir aksaklık yaşanmadan gerçekleşmesi için son düzenlemelerimizi gözden geçiriyoruz. Asistan hekim ve genç hekimlerimize desteği sürdürebilmek adına yeni planlamalar içindeyiz. Deprem döneminde ve sonrasında bölgede çalışan meslektaşlarımızın Klinik Eğitim Sempozyumu'na katılımlarını sağlamak amacıyla bir burs duyurusunda bulunduk.

Asistan Hekim Komitesi her dönem olduğu gibi bu yıl da Avrupa Psikiyatri Asistanları Forumu'na katılacak adayları belirlemek üzere çalışmaya başladı. Geçmiş dönemde pek çok uğraşa rağmen çeşitli zorluklar nedeniyle gerçekleştirilemeyen ve yeni bir formatta yapılması zorunlu olan Uzmanlık Yaşamına Hazırlık ve Mesleğe İlk Adım Programı'na bazı yeniliklerle kaldığımız yerden devam edebilmek üzere yeni projelerin hazırlığındayız. Derneğimizin çok emek verdiği ve üyelerimiz tarafından her zaman büyük bir ilgi ile karşılanan psikoterapi eğitimleri yakın bir zamanda yeniden başlayacak, son aşamalar üzerinde çalışıyoruz.

Yeni Merkez Yönetim Kurulu olarak henüz iki hafta bile olmamışken gündemimizi oluşturan bazı başlıklardan sizleri heyecanla haberdar etmek istedik çünkü geçmiş dönemlerde bazen yoğun çalışmaktan yapılanları aktarmaya, sonuca odaklanmaktan süreci paylaşmaya vakit ayırlamadığını görmüş bulunmaktayız. Dernek içi iletişimimizin her türlü kaynak üzerinden artırılması bizim beklentimiz ve çabamız olacak. Siz değerli üyelerimizden de açık bir iletişim ortamının yaratılması ve sürdürülmesi için destek bekliyoruz. Türkiye toplumunun zorlu dönemlerinde uygun yanıtlar geliştiren, örgütlenme mekanizmasını uygun şekilde işleten ve eğitim, araştırma, mesleki uygulamalar konusunda dayanışmanın iyi örneklerini veren Türkiye Psikiyatri Derneği sağlam bir geleneğe dayanan kurumsal yapısını bu koşulda daha da güçlenerek aktarmaya devam edecektir.

Genel Kurul'da ifade bulan her düşünce ve duygunun bize ne kadar iyi geldiğini ve bu ortamı yaratmanın tüm üyeleri ile var olan derneğimizin yani bizlerin elinde olduğunu, dayanışmanın, desteğin ve emeğe verilen değerin ne kadar kıymetli olduğunu hatırlayacağımız bir dönem olsun. Brecht'in *Kuhle Wampe* filminin unutulmaz repliğinden bir alıntı, "**O zaman dünyayı kim değiştirebilir?**" sorusuna Gerda'nın verdiği muhteşem cevap ile: "**Hoşnut olmayanlar!**" Hoşnutsuzluklarımızla, umut ve dayanışmayla, hepimize yürekten bir "**Merhaba!**".

Dr. Serap Erdoğan Taycan

Merkez Yönetim Kurulu adına

TPD Afetlere Hazırlık ve Müdahale Birimi'nin Üyelerimize Mesajı

■ TPD Afetlere Hazırlık ve Müdahale Birimi (AHMB) 11 Ocak 2024'te üyelerimizle bir mesaj paylaştı. Bu mesaj ile AHMB içinde **eğitici, saha koordinatörü, müdahale ekibi** olarak birimde görev almak isteyen meslektaşlarımıza çağrı yapıldı. Katılımcıların hem bir afet sırasında hizmet sunmanın yanı sıra afet öncesi eğitici olarak kurumların ve meslektaşlarımızın eğitimlerinin tamamlanması aşamasında da görev alması amaçlandı. Eğitici, saha koordinatörü ya da müdahale ekibinde olmak isteyen tüm üyelerimizin afetler, kitlesel travmalar ve krizlere yönelik eğitici eğitimi alacağı, aynı zamanda **TTB Olağan Dışı Durumlarda Sağlık Hizmeti Kursu** alacağı duyuruldu. Eğitici ve saha kadrosunun afet öncesi sürekli yenilenmesi ve hizmet içi eğitim ile güçlenmesi için dinamik bir yapı oluşturulması hedeflendi. Mesajın tamamına ulaşmak için yandaki karekodu okutabilirsiniz.

TPD 6 Şubat Depremleri Yıl Dönümü Basın Bildirisi

■ 6 Şubat Depremlerinin ardından bir yılı geride bıraktık. Büyük yıkımlar ve yoğun acıların yaşandığı bu dönemde Türkiye Psikiyatri Derneği gerek yetkili kurulları gerek en yeni üyesi ile 6 Şubat Depremlerinde dayanışmanın ne demek olduğunu yaşayarak ve uygulayarak gösterdi. Derneğimiz ve ülkemiz için çok zor olan bu dönem aynı zamanda çok üretken ve güçlü desteklerin sağlandığı, yoğun ve onarıcı duyguların hissedildiği bir dönem geçirdik. Türkiye Psikiyatri Derneği ülkemizdeki afetlere hazırlıklı olmak amacıyla kurduğu Afetlere Hazırlık ve Müdahale Birimi'nin öncü faaliyetleri ile afetlere özgü kurumsal örgütlenmesini tamamlamakta, dayanışmayı ve edindiği deneyimi güçlendirerek yarınla hazırlık yapmayı sürdürmektedir.

Basın bildirisinin tamamına sayfa 35'ten ulaşabilirsiniz.

6 Şubat Depremleri Yıl Dönümü Etkinlikleri

■ 6 Şubat Depremlerinin yıl dönümünde Antakya'da bir dizi etkinlik gerçekleştirildi. Bunlardan ilki Defne Belediye, Türkiye Mimarlar ve Mühendisler Odası, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu ve Türkiye Psikiyatri Derneği'nin bir arada dayanışma ve iş birliği içinde yürüttüğü **Defne Psikososyal Destek Merkezi projesinin temel atma töreniydi**. Pek çok sağlık örgütünün de yer aldığı yıl dönümü etkinliklerini **6 Şubat Sağlık Örgütleri Basın Toplantısı** ve **Anma Yürüyüşü** takip etti. Etkinliklere Derneğimizi temsilen katılan Dernek Genel Başkanımız Ejder Akgün Yıldırım ve Afetlere Hazırlık Müdahale Birimi Üyemiz Rümeyza Taşdelen **Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı'nı** ziyaret etti.

Defne Psikososyal Destek Merkezi Temel Atma Töreni

6 Şubat Depremleri Sağlık Örgütleri Basın Açıklaması ve Anma Yürüyüşü

Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı ziyareti

TPD Psikiyatristlerin Ruh Sağlığını Destekleme Projesi Hayata Geçti!

■ Derneğimiz bir süredir psikiyatristlerin ruh sağlığını desteklemeye yönelik faaliyetlerini sürdürmekteydi. Bu amaçla oluşturulan görev grubu, düzenlenen çalıştay ve küçük grup çalışmalarının ardından oluşan birikimle TPD Merkez Yönetim Kurulu "**Psikiyatristlerin Ruh Sağlığını Destekleme Proje Ekibi**"ni oluşturdu. Doğrudan pratiğe dönük somut hedefler ile faaliyetlerini yürüten Proje Ekibinin çalışmaları ile Proje kapsamında destek ağı ve algoritmaların oluşturulması sağlandı. Uzun süredir yapılan çalışmalardan sonra **Psikiyatristlerin Ruh Sağlığını Destekleme Projesi 6 Mart 2024 tarihi itibarıyla hayata geçti.** Meslektaşlarımız TPD web sitesi üzerinden sisteme başvuruda bulunabilecek. Proje Ekibine, projenin hazırlık aşamasında görev alan ve duyurular sonrasında sistemde görev almak üzere başvuran çok sayıda meslektaşımıza teşekkürlerimizi sunarız.

TPD'nin Deprem Bölgesindeki Asistan Hekimlere Yönelik Mentörlük Programı Başarıyla Tamamlandı

■ 6 Şubat Depremlerinin ardından Türkiye Psikiyatri Derneği **Eğitim Planlama ve Düzenleme Kurulu (EPDK)** tarafından deprem bölgesinde uzmanlık eğitimine devam eden asistan hekimlere yönelik TPD Mentörlük Sistemi oluşturuldu. Bu sistem deprem bölgesindeki psikiyatri uzmanlık eğitimine devam eden meslektaşlarımız için bir **dayanışma/danışma grubu** olarak planlandı. İki dönem yürütülen programın **birinci döneminde toplam 39 asistan ve sekiz mentör; ikinci döneminde ise 29 asistan ve yedi mentörün** katılımıyla gruplar sürdürüldü.

Mentörler grupları ile çevrim içi yollarla düzenli olarak bir araya geldi, ayrıca yine bölge asistanlarından gelen eğitimde ihtiyaç duydukları öncelikli konular belirlenerek bir eğitim programı oluşturuldu. **İki haftada bir çevrim içi olarak sürdürülen dokuz haftalık bir eğitim programı hazırlandı ve 26 Mart 2024'te program tamamlandı.**

Başta EPDK üyelerimiz olmak üzere mentörlük sisteminin sürdürülmesine katkı sağlayan değerli hocalarımıza, eğitim programında yer alan eğiticilerimize ve katılımlarından dolayı bölge asistanlarına bir kez daha çok teşekkür ediyor, dayanışmanın ve birlikte üretmenin devam edeceği yeni çalışmalarda bir araya gelmeyi umuyoruz.

Sağlıkta Şiddette Çözüm İçin Şimdi, Hep Birlikte!

■ 17 Nisan Sağlıkta Şiddet Önlenebilirliği Günü'nde TPD Merkez Yönetim Kurulu meslektaşlarımıza bir mektup ilettili. Mektupta Prof. Dr. Göksel Kalaycı, Dr. Ersin Arslan, meslektaşımız Dr. Fikret Hacıoğlu ve sağlıkta şiddet nedeniyle yitirdiğimiz meslektaşlarımız anıldıktan sonra meslektaşlarımızın güven içinde çalışmalarına vurgu yapıldı, kamu otoritesi ve sorumluların yükümlülükleri hatırlatıldı (<https://psikiyatri.org.tr/3867/tpd-merkez-yonetim-kurulu-nun-saglikta-siddeti-onleme-gunu-mektubu>). Ancak 17 Nisan'dan bir hafta geçmemişken İzmir Bayraklı Şehir Hastanesi'ndeki şiddet olayının haberini aldık (<https://psikiyatri.org.tr/3869/izmir-bayrakli-sehir-hastanesi-nde-siddet-saglikta-siddet-kabul-edilemez>).

Sağlıkta şiddette çözüm için hep birlikte hareket etmenin gerektiğine inanıyoruz. Alanımızda şiddetin önlenmesine yönelik çalışmalar için **TPD Hekime Yönelik Şiddet Önlenebilirlik Görev Grubu**'nun tüm sağlık alanlarından temsilcilerin katılımıyla oluşturulması kararı alındı ve Asistan Hekim Komitesi ve Genç Psikiyatristler Komitesi temsilcileri koordinatörlüğünde Görev Grubu çalışmaya başladı. **Tüm meslektaşlarımızın bu anketi yanıtlamasının, sorunlarımızın nesnel bir şekilde yansıtılması ve çözümler için kamuoyu oluşturulması açısından önemli olacağına inanıyoruz. Ankete ulaşmak için: <https://forms.gle/LemprGdAciFAW31B6>**

Derneğimizin Neurofeedback Uygulamalarıyla İlgili Bilgi Notuna Erişim Yasağı Anayasa Mahkemesi Tarafından Kaldırıldı.

■ Bir TV programında Neurofeedback uygulaması ile ilgili bilimsel olmayan ve toplumu yanıltıcı bilgiler verilmesi üzerine Derneğimiz o dönem Neurofeedback uygulamaları hakkında bir açıklama ve bilgi notu yayımlamıştı. Açıklamada Neurofeedback uygulaması için FDA onayı bulunan durumlar belirtilmiş ve ülkemizde ise bu uygulama ile ilgili yasal bir düzenleme bulunmadığı ve bu yöntemin denetimsiz kullanımının önemli bir halk sağlığı sorunu olduğu paylaşılmıştı.

Derneğimizin bu açıklamasına karşı açılan bir mahkemede bu açıklamalar için erişim engeli kararı verilmişti. Ancak yaptığımız itirazlar ile Anayasa Mahkemesine başvuruldu ve yargı sürecinin sonunda Anayasa Mahkemesi erişim engeli kararının Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan **ifade özgürlüğünün** ve Anayasa'nın 40. maddesinde güvence altına alınan **etkili başvuru hakkının** ihlal edildiğinin tespiti ile yargılama giderinin iadesine ve Derneğimize 18.000 TL (onsekizbin TL) manevi tazminat ödenmesine karar verdi. Aynı zamanda bu karar, farklı düşüncelere ilişkin keyfi biçimde verilen erişim engeli kararlarının hukuk dışılığının ortaya konulması açısından oldukça önemli bir yere sahiptir. Bilgilerinize sunarız.

Dijital Dünyada Sır ve Bilgi Saklama

■ Son yıllarda teknolojinin sağlık hizmeti sunumundaki yeri, çağımızın şart koştuğu yönde ancak olağanın ötesinde bir hızla genişledi. Dosyaların yerini elektronik kayıtların alması, hastane otomasyon sistemlerindeki gelişmeler, otomasyon sistemlerinin Bakanlık ve Sosyal Sigortalar Kurumu gibi sağlık otoriteleri ile anlık senkronizasyonu, e-reçete sistemi, e-nabız uygulaması, teleradyoloji sistemi gibi düzenlemeler bir taraftan pratiğe dönük kısmen kolaylaştırıcı bir işlev gorse de diğer taraftan bu verilerin saklanması ve üçüncü kişilerle paylaşılması konusunda çok ciddi endişeleri ve güvenlik sorunlarını da beraberinde getirdi.

Geçtiğimiz dönem sağlıkta dijitalleşmenin doğurduğu bir ihtiyaç olarak bazı mevzuat düzenlemeleri de yapıldı. Bu değişiklikleri Muayene Bilgi Yönetim Sistemi (MBYS), Uzaktan Sağlık Hizmetlerinin Sunumu Hakkında Yönetmelik, Özel Sağlık Tesislerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik başlıkları altında toplamak mümkün. Mevzuat düzenlemeleri hakkında en güncel bilgileri web sayfamızda şu bağlantıda görebilirsiniz: <https://psikiyatri.org.tr/3828/dijital-dunyada-sir-ve-bilgi-saklama>. Sır saklama yükümlülüğü ve hasta-hekim ilişkisinin özel bir önem taşıdığı mesleğimizde psikiyatri hekimlerinin bu uygulamalar karşısında nasıl bir yol izlemesi gerektiği konusunda meslektaşlarımıza yol gösterecek çalışmalarımızı Hukuk Büromuz ve konu ile ilgili kurul ve birimlerimizle planlamaktayız.

Hasta Verilerinin MBYS'ye Kaydedilmesinin Dayanağı Anayasa Mahkemesi Tarafından İptal Edildi

■ Muayenehane hekimlerinin hastalarına ait bilgileri Muayene Bilgi Yönetim Sistemi'ne (MBYS) kaydetmeleri taleplerinde Sağlık Bakanlığı tarafından dayanak olarak gösterilen 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı

Doç. Dr. Koray Başar'ın yanındayız!

■ Eski genel başkanlarımızdan Doç. Dr. Koray Başar'a yönelik organize bir grup tarafından gerçekleştirilen fiziksel saldırıya dair yürüyen dava sürecindeki duruşma 26/04/2024 tarihinde Ankara'da gerçekleşti. Duruşmaya başta Türkiye Psikiyatri Derneği Merkez Yönetim Kurulu, Merkez Onur Kurulu ve diğer üyeleri olmak üzere Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı, Hacettepe Üniversitesi Psikiyatri Anabilim Dalı Öğretim üyeleri ve asistanları, Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Genel Sekreteri, Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası Eş Genel Başkanı, Ankara Tabip Odası Başkanı, Ankara Tabip Odası Onur Kurulu üyeleri, TTB Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu, TPD Ankara Şube yöneticileri, Şizofreni Dernekleri Federasyonu, Gazi Üniversitesi Psikiyatri Anabilim Dalı Öğretim üyeleri, Başkent Üniversitesi Psikiyatri Anabilim Dalı Öğretim üyeleri, Etilik Şehir Hastanesi, Bilkent Şehir Hastanesi, İnsan Hakları Derneği ve Sağlık Emekçileri Sendikası katıldı.

Bir hekim ve bilim insanı olarak Doç. Dr. Koray Başar'ın yaşadığı bu olayı bir kez daha kınıyoruz. Sağlıkta şiddet önlenabilir olmasına rağmen bu saldırı ve yaklaşımları engelleyecek önlemlerin alınması, hukuki düzenlemelerin yapılması, saldırganlara adli cezalar verilmesi ve yaptırımların uygulanması için yetkilileri göreve davet ediyoruz.

Kararnamesi'nin 378.maddesi Anayasa Mahkemesi tarafından hukuka aykırı bulunarak iptal edildi. Söz konusu maddede özetle; Bakanlığın kamu ve özel sağlık kuruluşlarına başvuran hastaların sağlık verilerini işleyebileceği düzenlenmekteydi. Anayasa Mahkemesi, Bakanlığa tanınan bu yetkinin özel hayatın gizliliği hakkına müdahale oluşturduğunu, bu nedenle Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile değil, TBMM'nin çıkaracağı bir kanun ile düzenlenmesi gerektiğini ifade etti. Konu ile ilgili detaylara şu bağlantıdan ulaşabilirsiniz: <https://psikiyatri.org.tr/3859/hasta-verilerinin-mbys-ye-kaydedilmesi-talebinin-dayanagi-anayasa-mahkemesi-tara>

TPD Tüzel Metinlerindeki Yenilikler

■ Geçtiğimiz dönem Derneğimizin yönetmelik ve yönergelerinin güncellenmesi ve yeni yönergelerin oluşturulması açısından yoğun çalışmaların yürütüldüğü bir dönem oldu. **Türkiye Psikiyatri Derneği Kurumsal Ödül Yönergesi** ve **Afetlere Hazırlık Müdahale Birimi Yönergesi** bir yıl önce hazırlanmış ve MYK kararı ile yürürlüğe girmiş, 20. Olağan Genel Kurul'da Eğitim ve Toplantı Yönetmeliği

güncellenmişti. Devam eden tüzel metin çalışmalarında Burhanettin Kaya, Mehmet Yumru ve Şahabettin Çetin'in katkıları ile **TPD Medya Çalışmaları ve Medya Kurulu Yönergesi** oluşturuldu. TPD Destekleyici Psikoterapi eğiticileri ve Bilişsel Davranışçı Psikoterapi Eğiticilerinin katılımı, TPD Eğitim Planlama ve Düzenleme Kurulu'nun katkıları ile derneğimizin 2014 yılından beri sürdürdüğü psikoterapi eğitimlerinin işleyişine ve yapılanmasına yönelik **Psikoterapi Eğitimciler Kurulu ve Psikoterapi Eğitimleri Uygulama Yönergesi** tamamlanmış oldu. Bu dönem 21. Olağan Genel Kurul'da TPD Yeterlik Kurulu'nun **Yeterlik Yönergesi** değişiklik önerileri gözden geçirildi ve kabul edildi. Aynı zamanda TPD Etik İlkeleri Güncelleme Görev Grubunun derneğimizin birçok kurul ve biriminde katılımcılar ve üyelerimizin katılımı ile yürüttüğü çalışmaların ardından **Psikiyatri Meslek Etiği İlke ve Kuralları** metni 21. Genel Kurulda gözden geçirildi ve kabul edildi. Tüzel metinlerimizin güncel halini dernek web sayfasında üye girişi yaptıktan sonra Tüzel Metinler sekmesinden ulaşabilirsiniz. Tüm bu çalışmalarda katkı veren değerli üyelerimize teşekkürlerimizi sunarız.

Dijital Dünyada Sır ve Bilgi Saklama

10 Ocak 2024 / psikiyatri.org.tr

Son yıllarda teknolojinin sağlık hizmeti sunumundaki yeri, çağımızın şart koştuğu yönde ancak olağanın ötesinde bir hızla genişledi. Dosyaların yerini elektronik kayıtların alması, hastane otomasyon sistemlerindeki gelişmeler, otomasyon sistemlerinin Bakanlık ve Sosyal Sigortalar Kurumu gibi sağlık otoriteleri ile anlık senkronizasyonu, e-reçete sistemi, e-nabız uygulaması, teleradyoloji sistemi gibi düzenlemeler bir taraftan pratiğe dönük kısmen kolaylaştırıcı bir işlev göerek kişisel ve sağlıklı ilgili verilerin kaydını ve hekimler tarafından ulaşılabilir olmasını sağlarken diğer taraftan bu verilerin saklanması ve üçüncü kişilerle paylaşılması konusunda çok ciddi endişeleri ve güvenlik sorunlarını da beraberinde getirdi.

Geçtiğimiz dönem sağlıkta dijitalleşmenin doğurduğu bir ihtiyaç olarak bazı mevzuat düzenlemeleri de yapıldı. Sağlık Bakanlığı 12.03.2021 tarihinde bir yazı yayımlamış, mesleğini serbest olarak yürüten hekim ve dış hekimlerinin hastalarına ait kişisel ve sağlık bilgilerinin Muayene Bilgi Yönetim Sistemi'ne (MBYS) girmelerini istemişti. Bu yazının iptali istemiyle Türk Tabipleri Birliği ve Türkiye Psikiyatri Derneği tarafından açılan davada Danıştay 10. Dairesi oybirliği ile işlemin yürütmesinin durdurulmasına karar vermişti (<https://psikiyatri.org.tr/3715/mbysye-veri-girisi-hakinda>). Kararın gerekçesinde;

- Sağlık verilerinin ne kadarının, hangi süreyle, kimler tarafından işleneceğinin hukuken belirli olmadığı,
- İleri sürülen amacın gerçekleştirilmesi için gerekli olan alanla sınırlı kalıp kalmadığının, ölçülü olup olmadığının anlaşılacağı,
- Bu yönüyle belirli, açık ve anlaşılır olmayan düzenlemede hukuka uyarlık bulunmadığı
- Yazıya dayanak olarak gösterilen Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğin 27/8 maddesinin de Danıştay tarafından iptal edildiği belirtilmişti.

Bu karara Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan itirazın Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu (İDDK) tarafından oçukluğu ile Kabul edilmesi üzerine hastaların genel ve özel nitelikteki kişisel verilerine rızaları olmaksızın erişme amacı taşıyan, özel hayatın gizliliğine müdahale eden, hekimleri de sır saklama yükümlülüklerini ihlâl etmeye zorlayan bu uygulama hakkında birçok üyemiz Derneğimize ulaşarak İl Sağlık Müdürlüğünün MBYS'ye (Muayenehane Bilgi Yönetim Sistemi) veri girişi yapılmasını talep ettiğini, veri girişi yapmayanlar hakkında tutanak tutarak yaptırım uygulanacağını söylediğini bildirmektedir. Bu sorunlar hakkında Hukuk büromuz ile birlikte titizlikle çalışmakta ve hak kayıplarının önüne geçmek için tüm çabayı göstermekteyiz.

Benzer bir sorun 10.02.2022 tarih ve 31746 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Uzaktan Sağlık Hizmetlerinin Sunumu Hakkında Yönetmelik'te de yer almaktadır (<https://psikiyatri.org.tr/3621/uzaktan-saglik-hizmetlerinin-sunumu-hakinda-yonetmelige-iliskin-bilgi-notu>). Yönetmeliğin

- Hekimlik meslek etiği kuralları ve hasta haklarına ilişkin düzenlemelere aykırı olması,
- Hastaların ve sağlık çalışanlarının haklarını güvenceye almaması,
- Uzaktan sağlık hizmetinin risklerini ortadan kaldıracak ölçütler içermemesi,
- Rıza aranmaksızın ve anonimleştirme öngörülmeksizin,

hastaların muayenehane, poliklinik vb. sağlık hizmeti aldıkları her türlü sağlık kuruluşunun kişisel sağlık verilerini Bakanlığa aktarması zorunluluğu getirmesi

nedeniyle Türkiye Psikiyatri Derneği, Türk Dermatoloji Derneği ve Türk Toraks Derneği birlikte söz konusu yönetmelik hakkında dava açmıştır. Hukuki süreç devam etmektedir.

Son olarak ise 17.11.2023 tarih ve 32372 sayılı Resmî Gazete'de Özel Sağlık Tesislerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik yayımlanmıştır. Özel sağlık tesislerinin denetimi ile ilgili mevzuatın güncellenmesine, sağlıklı bir denetim imkânı sağlayacak iyileştirmelere ihtiyaç duyulmaktadır. Ancak yönetmelikte belirtilen *denetim sırasında her türlü bilgi ve belgenin denetim ekiplerince incelenmesine olanak tanınması, e-denetim sistemi kurarak buraya hasta dosyası ve fotoğrafları, kayıtları vb. her türlü özel nitelikteki kişisel verileri yükleme yükümlülüğü getirmesi*, yapılacak denetimlerde Bakanlıkça belirlenen tıbbi uygulamalara ve tıbbi endikasyonlara uygunluğu değerlendirme kriteri yapması, üstelik bunların *kimler tarafından, nasıl oluşturulacağı belirsiz bir heyetin görüşüne itibar edilerek yapılacak olması, denetim ekibine tanınan yetkinin genişliği* söz konusu yönetmeliğin sorunlu temel yönlerini oluşturmaktadır. Hukuk Büromuz ile 3 Ocak 2024 tarihinde yaptığımız toplantıda bu yönetmelik hakkında atılacak adımlar tartışılmış ve bir yol haritası belirlenmiştir.

Yukarıda bahsi geçen mevzuat değişikliklerinin hasta-hekim ilişkisi ve sır saklama yükümlülüğü, temel evrensel hasta ve hekim hakları, 2016 yılında yürürlüğe giren Kişisel Verilerin Korunması Kanunu gibi etik ilkeler ve üst hukuk normları çerçevesinde değerlendirilmesinin olmazsa olmaz olduğuna inanıyoruz. Sır saklama yükümlülüğü ve hasta-hekim ilişkisinin özel bir önem taşıdığı mesleğimizde psikiyatri hekimlerinin bu uygulamalar ve yaptırımlar karşısında nasıl bir yol izlemesi gerektiği konusunda meslektaşlarımıza yol gösterecek çalışmalarımızı Hukuk Büromuz ve konu ile ilgili kurul ve birimlerimizle planlıyoruz. Siz değerli meslektaşlarımızdan önümüzdeki günlerde bu konuda yapılacak duyuruları takip etmenizi ve bu mevzuatlar çerçevesinde bir sorun yaşarsanız destek olmak adına Dernek merkezine bilgi vermenizi rica ediyoruz.

Saygılarımızla,

Türkiye Psikiyatri Derneği Merkez Yönetim Kurulu

Türkiye Psikiyatri Derneği 6 Şubat Depremleri Yıldönümü Basın Bildirisi

06 Şubat 2024 / psikiyatri.org.tr

Şubat depremlerinin ardından bir yılı geride bıraktık. Hepimizin derinden hissettiği gibi depremler çok şiddetli, yıkımlar ise çok büyük oldu. Bir yıl sonunda ne yazık ki bölgede hâlâ cenazesine ulaşamayanlar, çadırlarda, konteynerlerde yaşayanlar, temel ihtiyaçlarına ulaşamayanlar var. Bir yılda kısmen toparlanma olması bekleniyorken bugün bölgenin büyük çoğunluğunda ne yazık ki toparlanmadan bahsetmek pek mümkün değil. Bölge halkının tüm ihtiyaçları gibi ruhsal ihtiyaçları da azalmadı. Hatta ilk dönem acının yeni olması nedeniyle yaşamsal zorluklar ön planda iken şu an duygusal acılar çok daha derin yaşanıyor, çok daha fazla fark ediliyor.

Depremlerin çok şiddetli olması, bölgede yaraların sarılmasının gecikmesi, siyasi otoritelerce eşit ölçüde yıkım olmayan ve farklı sosyokültürel yapısı olan bölgelerin gereksinimleri arasındaki farkların gözetilmemesi ve bunun sonucunda bazı bölgeler yaşamsal desteğe daha kolay erişebiliyorken bazı bölgelerin hiç erişememesi yaraları ne yazık ki derinleştirdi. 6 Şubat Depremlerini diğer doğal afetlerden ayıran en temel özellik belki de bir doğal afette insan elinin en çok yer aldığı afetler olmasındaydı. Teknolojik gelişmeler enkaz altında bir süre yaşanmaya devam edilebildiğini ancak bunun çok uzun süre olmadığını bizlere gösterdi. Ne yazık ki başta bölge halkı olmak üzere tüm ülke olarak bu sürece yakından tanık olduk, afetin çok ötesinde acılar ve çok yoğun duygular yaşadık.

Türkiye Psikiyatri Derneği depremin ilk anından itibaren bölge halkı ile bölgede yaşayan psikiyatristlerle ve bölgede psikiyatri eğitimi alan uzmanlık öğrencileri ile irtibat hâlinde oldu. TPD Merkez Yönetim Kurulu, Afetlere Hazırlık ve Müdahale Birimi ve Ruhsal Travma ve Afet Psikiyatrisi Çalışma Birimi Üyeleri, Şube Yönetimleri ve Türkiye Psikiyatri Derneği üyesi tüm psikiyatristler insani ve mesleki anlamda yaptıkları ile tüm uzmanlık dernekleri ve hatta dünyadaki tüm psikiyatri dernekleri içinde örnek oluşturacak özveri ve çaba ile bölgede oldular.

Türkiye Psikiyatri Derneği ilgili bütün kurulları ile ilk günden itibaren bölgedeki psikiyatristlerle irtibat sağladı. Toplantılar yapılarak bölgeye gidebilecek ya da deprem sonrası ruh sağlığı desteği sunabilecek tüm ruh sağlığı uzmanlarına açık eğitimler hızla organize edildi. Deprem nedeni ile aksayan psikiyatrik tedavi hizmetlerinin bir an önce hızla düzenlenmesi ve deprem nedeni ile ortaya çıkabilecek psikiyatrik destek hizmetlerini sağlayabilmek adına hızla bölgeye gönüllü psikiyatrist gidişi planlandı. Dernek üyesi psikiyatristlerin beşte biri bölgeye gitmek üzere gönüllü oldu. Hızla üç merkezde haftalık dönüşümlerle gönüllü psikiyatristlerce ruhsal destek sağlandı ve altı ay boyunca düzenli olarak sürdürüldü. Psikiyatrik destek başta tabip odaları olmak üzere bölgede sağlık hizmeti sunan birimlerle koordinasyon içinde sürdürüldü.

Psikiyatrik desteğe uzaktan erişim olanağı sağlayan çevrim içi görüşme sistemi kuruldu. Burada da dernek üyesi gönüllü psikiyatristler tarafından psikiyatrik destek hizmeti sağlandı. Bölgede uzmanlık eğitimi almakta olan uzmanlık öğrencilerinin sağlık durumları, yaşamsal ihtiyaçları, eğitim ihtiyaçları değerlendirilerek Türkiye Psikiyatri Derneğinin pek çok kurulunun farklı konularda katkısı ile gereken destekler sağlandı. Uluslararası uzmanlık dernekleri ile irtibat kuruldu ve iş birlikleri oluşturuldu.

Bölgede yaşananlar 1., 2. ve 6. ay faaliyet raporlarında kayıt altına alındı. Bu raporlar ayrıntılı olarak paylaşıldı. Dernek web sayfasında deprem raporlarının tamamı erişime açıktır.

Türkiye Psikiyatri Derneği gerek yetkili kurulları gerek en yeni üyesi ile 6 Şubat Depremlerinde dayanışmanın ne demek olduğunu yaşayarak ve uygulayarak gösterdi. Derneğimiz ve ülkemiz için çok zor olan bu dönem aynı zamanda çok üretken ve güçlü desteklerin sağlandığı, yoğun ve onarıcı duyguların hissedildiği bir dönem oldu.

Türkiye Psikiyatri Derneği bölge ile irtibatını ve bölgede destek hizmetini bölge ve zamanın koşullarına göre değiştirerek halen devam ettirmektedir. Dernek imkânları olanak verdikçe, bölge ihtiyacı sürdüğü sürece destek devam edecektir.

Hepinizin bildiği gibi Türkiye bir depremler ülkesidir. Yaşanan afetler son olmayacaktır. Afetlerin büyük insani felaketlere dönüşmemesi için hem devlet kurumları hem afetlerde sağlık ve sosyal hizmetlerin organizasyonu ve sunulmasında görev alan mesleki örgütler birbirleriyle koordinasyon içinde hazırlıklarını sürdürmektedir. Türkiye Psikiyatri Derneği olarak tüm ilgili kurumlarla iş birli-

ği ile felaketlere önceden hazırlık planlamaları yapmaktayız. Yeni felaketlere ülke olarak tüm kurumlarla hazırlıklı olmak önemli. 6 Şubat Depremleri bize bir kez daha gösterdi ki psikiyatrik destek yaşamsal ihtiyaçlar karşılanmadan uygun biçimde yapılamaz. Depremden etkilenen kişilerin beslenme ve barınma gibi temel ihtiyaçlarının karşılanması ve üyeleri arasındaki dayanışmanın gücünden faydalanacakları sosyal ağlarının korunması için önlemler alınması en önemli desteklerdir. Bu konuda yaşanan yokluklar, eşitsizlikler, adaletsizlikler insanın ruhunu yaşayan doğal afetten daha çok yaralamaktadır...

Türkiye Psikiyatri Derneği ülkemizdeki afetlere hazırlıklı olmak amacıyla kurduğu Afetlere Hazırlık ve Müdahale Biriminin öncü faaliyetleri ile afetlere özgü kurumsal örgütlenmesini tamamlamakta, dayanışmayı ve edindiği deneyimi güçlendirerek yarınlara hazırlık yapmayı sürdürmektedir.

Türkiye Psikiyatri Derneği

Üniversitede Görev Yapan Hekimlere/Sağlık Çalışanlarına İlişkin Rücu İşlerinde Mesleki Sorumluluk Kurulu Karar Mercii Olmaktan Çıktı!

19 Şubat 2024 / psikiyatri.org.tr

Bilindiği üzere 27.05.2022 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7406 sayılı Kanun ile 3359 Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'na Ek 18. Madde eklenmişti. Madde ile, kamu kurum ve kuruluşları ve Devlet üniversitelerinde görev yapan hekim ve dış hekimleri ile diğer sağlık meslek mensuplarının sağlık mesleğinin icrası kapsamında yaptıkları muayene, teşhis ve tedaviye ilişkin tıbbi işlem ve uygulamalar nedeniyle idare tarafından ödenen tazminattan dolayı ilgisine rücu edilip edilmeyeceğine ve rücu miktarına, ilgilinin görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle görevini kötüye kullanıp kullanmadığı ve kusur durumu gözetilerek Mesleki Sorumluluk Kurulu tarafından karar verileceği yönünde düzenleme eklenmişti.

Anayasa Mahkemesi, 02.02.2024 günlü Resmî Gazete'de yayım-

lanan E.2022/90, K.2023/201 sayılı ve 30.11.2023 tarihli kararı ile; Sağlık Bakanlığı nezdinde oluşturulan Mesleki Sorumluluk Kurulunun kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan hekimlere yönelik rücu işlerinde karar verebileceği, ancak idari ve mali özerkliğe sahip üniversitelerin yerine geçerek bu kurumların bütçe hazırlama yetkisi üzerinde doğrudan etki doğurabilecek nitelikte karar almasının Anayasa'nın 130/8 maddesine aykırı olduğu tespitinde bulunmuştur.

Bu karar ile Devlet Üniversiteleri, 3359 Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'na eklenen Ek 18. Madde kapsamından çıkmıştır. Bundan böyle Üniversitede görev yapan hekimlere muayene, teşhis ve tedaviye ilişkin tıbbi işlem ve uygulamalar nedeniyle rücu davası açılabilmesi için MSK izni gerekmeyecek, rücu için ön koşul olan hekim hakkında kesinleşmiş ceza mahkûmiyeti kararı bulunması şartı da aranmayacaktır.

Bilgilerinize sunulur.

Karar linki: <https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/ND/2023/201>

Saygılarımızla,

Türkiye Psikiyatri Derneği Merkez Yönetim Kurulu

Bugün, 8 Mart, Bugün Bizim Mücadele Günümüz!

08 Mart 2024 / psikiyatri.org.tr

8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde, yaşamımız, haklarımız ve geleceğimiz için verdiğimiz mücadeleyi, kadın mücadelesinin dününü, bugününü ve geleceğini selamlıyoruz! Kadın dayanışması yaşatır diyerek toplumsal cinsiyet eşitsizliğine, kadına yönelik şiddete, yoksulluk ve umutsuzluğa, erkek egemenliğine karşı omuz omuza mücadele ediyoruz!

Kadın hakları mücadelesinin öncüleri ve sosyalist hareketin güçlü kadınları olarak Clara Zetkin ve Rosa Luxemburg 20. yüzyılın başlarında etkileyici izler bıraktı. 1910'da Uluslararası Sosyalist Kadınlar Konferansı'nda Clara Zetkin, 8 Mart'ın Dünya Kadınlar Günü olarak kabul edilmesini önerirken, Rosa Luxemburg da kadınların politik ve toplumsal alandaki varlığını güçlendirme çabalarına öncülük etmiş ve eşitlikçi bir toplumu savunmuştur. İlham verici mirasları, kadın hakları için verilen ve gelecek nesiller tarafından sürdürülecek olan mücadelenin sembolü olmaya devam edecektir.

Türkiye'de 8 Mart Dünya Kadınlar Günü ilk kez 3. Uluslararası Kadın Konferansı'nda alınan kararların da etkisiyle 1921 yılında kutlanmaya başlanmıştır. Ancak bu kutlamalar 1975'e kadar günün mana ve önemi vurgulanmadan pasif olarak sürdürülmüş, 1975 yılında Birleşmiş Milletler nezdinde ilk Kadın Kongresi düzenlenmiş ve 1976-1985 yılları arası Dünya Kadın On Yılı olarak ilan edilerek, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü olarak belirlenmiştir. Türkiye'de de ilk kez bu tarihte İlerici Kadınlar Derneği'nin yoğun çabalarıyla kamuya açık olarak bir kutlama düzenlenmiş ve birçok güçlüğe rağmen ülke genelinde artan katılımlarla Dünya Kadınlar Günü Etkinlikleri sürdürülmektedir.

8 Mart 2024, kadın mücadelesindeki başlıklar geçen yılları aynı; şiddet, işsizlik, yoksulluk, emek sömürsü, toplumsal cinsiyet eşitsizliği... Daha çok düşünmek, daha çok yazmak ve mücadeleyi yükseltmek için bugün daha da önemli. 6 Şubat Depremlerinin üzerinden bir yıl geçtiği hâlde, bölgede kadınlar, barınma, hijyen, ulaşım, sağlık, altyapı gibi en temel hizmet ve ihtiyaçlara hâlâ erişemezken; kadına yönelik şiddet, artan bakım yükü, yoksulluk ve gü-

vencesizliğin norm hâline gelmesiyle artan sömürü felaketin yıkıcılığını derinleştirmektedir. Tüm bu hizmetlere ulaşım ve koruyucu politikaların yasalarla teminat altında olması gerekirken ülkemizde kadınlar toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetmeyen afet politikaları hak kayıpları, güvensizlik ve şiddet ile yüz yüzedir. Bu yıkımın karşısında yaşatanın yine dayanışma olduğunu depremin ilk gününden bu yana kadın mücadelesi bize göstermektedir.

Ülkemizde her gün bir kadın öldürülüyor! 8 Mart'ın hemen öncesinde ise kamuoyunda bir günde yedi kadının öldürülmesi haberiyle gündem olduğu üzere cins kırım korkunç bir boyuta ulaşmıştır.

Kadına yönelik şiddetin toplumsal cinsiyet eşitsizliği, yoksulluk ve sömürü düzeni ile olan bağıny biliyoruz. Kadın emeğinin değersizleştirilmesi, ev içi emeğin yok sayılması, çalışma hayatında kadınların ucuz iş gücü olarak konumlandırılması, esnek çalışma saatleri, gebe kadınların işten çıkarılması... Her gün haklarımız ve yaşamlarımıza dönük yeni bir saldırıyla karşı karşıya olduğumuz açık! Medeni yasanın yani kadınlar için nafaka, boşanma, mal paylaşımı, miras hakkı, velayet hakkı gibi pek çok temel insani hakkı içeren ve kadınlar için sadece hukuk önünde değil toplumsal yaşam içerisinde eşit, özgür ve korkusuz bir hayatın teminatlarından biri olan yasanın ve kadınların mücadeleleri sonucunda kazandıkları hakların tartışmaya açıldığı; eğitim kurumlarının dini eğitim odaklı olarak yeniden örgütlendiği, kamu fonlarının bu çerçevede dini vakıflara ve tarikatlara aktarıldığı ve toplumsal yaşamın cinsiyetler arası eşitsizlik ve "fitrat" temelinde düzenlendiği bu karanlık süreç karşısında kadınlar bir arada hem emek sömürsüne, hem yaşamlarını çalan erkek şiddetine hem de varlıklarını hedef alan ayrımcı politikalara karşı kazanılmış hakları, laiklik, özgürlük, eşitlik ve yaşam hakkı için mücadele etmeyi yılmadan sürdürmektedir.

Kadın hakları mücadelesi, sürekli bir çaba ve toplumsal bilinçlenme gerektiren bir süreçtir. Kadınlara her alanda eşitlik sağlanması, cinsiyet temelli ayrımcılığın engellenmesi, dayatılan toplumsal cinsiyet rolleriyle mücadele edilmesi esastır. Cinsiyetçi ve ayrımcı olmayan toplumsal sözleşmeler ancak kadın mücadelesi ile mümkün olabilir.

Bugün, 8 Mart, bugün bizim mücadele günümüz!

Bugün kolay elde edilmedi, daha iyi günleri birlikte göreceğiz!

Eşit ve özgür bir yaşam için yaşasın kadın dayanışması!

Türkiye Psikiyatri Derneği Kadın ve Ruh Sağlığı Çalışma Birimi

Hasta Verilerinin MBYS'ye Kaydedilmesi Talebinin Dayanağı Anayasa Mahkemesi Tarafından İptal Edilmiştir

14 Mart 2024 / psikiyatri.org.tr

Hasta verilerinin MBYS'ye kaydedilmesi ile ilgili güncel gelişmelerin yer aldığı Hukuk Büromuzun bilgi notunu aşağıda görebilirsiniz.

Saygılarımızla,

Türkiye Psikiyatri Derneği Merkez Yönetim Kurulu

"Muayenehane hekimlerinin hastalarına ait bilgileri Muayene Bilgi Yönetim Sistemi'ne (MBYS) kaydetmeleri taleplerinde Sağlık Bakanlığı tarafından dayanak olarak gösterilen 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 378. Maddesi geçtiğimiz hafta Anaya-

sa Mahkemesi tarafından hukuka aykırı bulunarak iptal edilmiştir. (EK-1)

Söz konusu maddede özetle; Bakanlığın kamu ve özel sağlık kuruluşlarına başvuran hastaların sağlık verilerini işleyebileceği düzenlenmekteydi. Anayasa Mahkemesi, Bakanlığa tanınan bu yetkinin özel hayatın gizliliği hakkına müdahale oluşturduğunu, bu nedenle Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile değil, TBMM'nin çıkaracağı bir kanun ile düzenlenmesi gerektiğini ifade etti. TBMM'nin yasal düzenleme yapmaya zamanı olabilmesi için iptal kararının 27.02.2024 tarihinden itibaren 9 ay sonra yürürlüğe girmesine hükmetti.

İptal kararının yürürlüğe girmesi ertelenmişse de Anayasa Mahkemesi kararlarının herkes için bağlayıcılığı ve Anayasanın üstünlüğü ilkeleri gereğince, Anayasa'ya aykırı olduğu tespit edilmiş bir düzenlemenin uygulamaya devam edilemeyeceği bilinmektedir. Diğer bir deyişle, Anayasa Mahkemesi kararı Sağlık Bakanlığı'nın MBYS'ye hasta verilerinin kaydedilmesi taleplerinin Anayasa'ya aykırı olduğunu da ortaya koymuştur. Yasal dayanağın Anayasa'ya aykırı bulunduğu durumlarda, bu dayanakla tesis edilen işlemlerin de hukuka aykırı sayılacağına dair çokça yargı kararı da bulunmaktadır.

Bununla birlikte il sağlık müdürlüklerinin gerçekleştirdiği denetimlerde hâlâ MBYS'ye hasta verilerinin girilmesini istediği, kaydetmeyenler hakkında hukuka aykırı şekilde idari yaptırım uyguladığı öğrenilmiştir. Geçtiğimiz hafta yürürlüğe giren, sağlık mevzuatında bir dizi değişiklik yapan Torba Yasa ile de Bakanlığın veri kaydetmeyen hekimlere yaptırım uygularken dayanak olarak gösterdiği 3359 sayılı Kanun'un Ek-11. Maddesinin 3. fıkrası değiştirilmiştir. Maddenin değişiklik öncesi hâlinde, Bakanlığın belirlediği kayıtları uygun şekilde tutmayan veya bildirim zorunluluğunu yerine getirmeyen sağlık kuruluşlarının önce iki defa uyarılacağı, ardından bir önceki aya ait brüt hizmet gelirinin yüzde biri kadar idari para cezası verileceği düzenleniyordu. Yeni değişiklikle sağlık kuruluşlarına herhangi bir uyarı dahi olmaksızın, doğrudan elli bin TL'den az olmamak üzere bir önceki aya ait brüt hizmet gelirinin yüzde ikisi kadar idari para cezası verileceği belirtildi. Yani uyarı süreci kaldırılmış, para cezası ise ağırlaştırılmıştır.

Bu kapsamda idari para cezası yaptırımına uğrayan meslektaşlarımızın ikamet ettikleri ilin sulh ceza hâkimliğinde itiraz etme hakkı bulunmaktadır. Ayakta Teşhis ve Tedavi Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelikte de MBYS'ye kaydolma gerekliliğine dair hiçbir hüküm bulunmadığından, mahkemelerin verilen cezaları dayanaktan yoksun bularak iptal ettiği bilinmektedir. Hastalarına ait verileri rızaları olmaksızın MBYS'ye kaydetmediği için hakkında idari yaptırım uygulanan ve durumu Derneğimize bildiren bir meslektaşımızın hukuki girişimleri de mesleğimizi ve meslektaşlarımızın genelini ilgilendirdiği dikkate alınarak Derneğimiz Hukuk Bürosunda yürütülmüş, cezanın hukuka aykırı olduğuna karar verilmiştir. (EK-2)

Son olarak, önümüzdeki günlerde 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun sağlık verileri de dâhil özel nitelikte kişisel verilerin işleme şartlarının düzenlendiği 6. Maddesinde değişiklik yapılacağı öngörülmektedir. Yasa Tasarısı incelendiğinde, Sağlık Bakanlığının merkezi sağlık veri sistemi kurarak veri toplama yetkisi yönünden esaslı bir değişiklik içermediği, dolayısıyla yürürlüğe girmesi hâlinde de MBYS'ye veri girişi taleplerine yasal dayanak oluşturamayacağı anlaşılmaktadır.

Hastalarımız ile güven ilişkimizin sır saklama yükümlülüğümüzü yerine getireceğimiz inancıyla bağdaşık olduğunu, yaşam ve sağlık hakkını koruma üzerine kurulu mesleğimizi ancak meslek etiği kurallarını benimsediğimiz ölçüde gereğince yerine getirebileceğimizi değerli meslektaşlarımıza hatırlatır, konuya ilişkin daha fazla

bilgi almak isteyen, soru ve tereddütleri olanların Derneğimiz Hukuk Bürosuna danışabileceğini bilgimize sunarız."

TPD'nin Deprem Bölgesindeki Asistan Hekimlere Yönelik Mentörlük Programı Başarıyla Tamamlandı

22 Mart 2024 / psikiyatri.org.tr

6 Şubat Depremlerinin ardından Türkiye Psikiyatri Derneği (TPD) Eğitim Planlama ve Düzenleme Kurulu (EPDK) tarafından deprem bölgesinde uzmanlık eğitimine devam eden asistan hekimlere yönelik TPD Mentörlük Sistemi oluşturulmuştur. Bu sistem deprem bölgesindeki psikiyatri uzmanlık eğitimine devam eden meslektaşlarımız için bir dayanışma/danışma grubu olarak planlanmıştır. Sistem, deprem bölgesinde görev yapan asistan hekimlerin kendilerinden daha deneyimli ve eğitici niteliği olan meslektaşları ile bir araya gelmesini sağlamayı amaçlamıştır. Bu kapsamda oluşturulan asistan grupları ile mentörler eşleştirilmiş ve ilk dönem Eylül 2023'te başlamıştır. Üç ay süreyle toplam sekiz grup olarak mentörlük sistemi devam etmiş ve ardından Aralık ayında ikinci dönem yedi grup olmak üzere başlamıştır. Birinci dönemde toplam 39 asistan ve sekiz mentör; ikinci dönemde ise 29 asistan ve yedi mentörün katılımıyla gruplar sürdürülmüştür.

Mentörler grupları ile çevrim içi olarak düzenli olarak bir araya gelmiş, ayrıca yine bölge asistanlarından gelen eğitimde ihtiyaç duydukları öncelikli konular belirlenerek bir eğitim programı oluşturulmuştur. İki haftada bir çevrim içi olarak sürdürülen dokuz haftalık bir eğitim programı hazırlanmış ve eğitimlerin sekiz oturumu tamamlanmış, son oturumunun da 26.03.2024 tarihinde yapılması planlanmıştır.

İkinci dönemin sonunda bölge asistanları ve mentörlere yönelik geri bildirim anketi yapılmış ve EPDK tarafından değerlendirilmiştir. Deprem sonrası dönemde uygulanan bu sistemle ilgili bölge asistanlarından birçok olumlu geri bildirim alınmıştır. Özellikle deprem sonrası yeniden bir yaşamın inşa edilmeye çalışıldığı erken dönemlerde dayanışmanın gücünün dernek çatısı altında bu uygulama ile daha çok hissedilmiş olduğu ifade edilmiştir. Tüm bu olumlu geri bildirimler ile birlikte yapılan kapsamlı değerlendirme sonucu bölgenin ihtiyaçları doğrultusunda mentörlük sisteminin Mart ayının sonunda sonlandırılarak güncel ihtiyaçlara göre yeni planlamalar yapılmasına karar verilmiştir.

Mentörlük sisteminin sürdürülmesine katkı sağlayan değerli hocalarımıza, eğitim programında yer alan eğiticilerimize ve katılımlarından dolayı bölge asistanlarına bir kez daha çok teşekkür ediyor, dayanışmanın ve birlikte üretmenin devam edeceği yeni çalışmalarda bir araya gelmeyi umuyoruz.

Ek-1: TPD Mentörlük Sistemi Mentör Listesi

1. DÖNEM MENTÖR LİSTESİ	2. DÖNEM MENTÖR LİSTESİ
HAMİD BOZTAŞ	KORAY BAŞAR
ÖMER BÖKE	HAMİD BOZTAŞ
SELÇUK CANDANSAYAR	SELÇUK CANDANSAYAR
PEYKAN GÖKALP	GÜLCAN GÜLEÇ
GÜLCAN GÜLEÇ	BURHANETTİN KAYA
BURHANETTİN KAYA	AYLİN ERTEKİN YAZICI
HALİS ULAŞ	İREM YILDIZ
İREM YILDIZ	

Türkiye Psikiyatri Derneği Eğitim Planlama Düzenleme Kurulu

**30 Mart
Dünya Bipolar Günü
Forumu**

14:00 - 15:30

Moderatör: Tülin Daloğlu

Ayfer Gültekin	Neşe Yorguner
Burak Keskin	Özlem Sarı
Çağdaş Eker	Sevda Doğan
Deniz Ceylan	Sibel Çakır
Esra Çalışkan	Vesile Şentürk Cankorur
İrem Taşkın	Yücel Öztan

Dünya Bipolar Günü Forumu ve Online Oturumlar
www.bipolarbozukluklarakademi.com sitesinden yapılacaktır. Canlı yayını izlemek için
www.bipolarbozukluklarakademi.com sitesinden ücretsiz üye olabilirsiniz.

30 Mart Dünya Bipolar Günü Ortak Açıklamamız

30 Mart 2024 / psikiyatri.org.tr

30 Mart, tüm dünyada ve ülkemizde bipolar bozuklukla ilgili farkındalık, dayanışma ve toplumsal damgalamaya karşı mücadele günü olarak kutlanmaktadır. Her yıl bu özel günde, bipolar bozukluğu olan bireyler, onların yakınları ve ruh sağlığı çalışanları bir araya gelerek, toplumda yaygın olan yanlış inançlarla mücadele etmektedirler.

Bipolar bozukluk, tekrarlayan depresyon (çökkünlük) ve mani (taşkınlık) dönemleriyle seyrederek. Ancak mani ve depresyon dönemleri dışında kişi olağan duygudurumuna ve işlevselliğine dönebilir. Günümüzde mevcut tedavi seçenekleriyle bipolar bozukluğun manik ve depresif dönemleri etkili bir şekilde kontrol altına alınabilmekte, koruyucu tedavilerle yeni atakların ortaya çıkması engellenebilmektedir. Maalesef, toplumda hâlen yaygın olan yanlış inançlar ve damgalama, bipolar bozukluğa sahip olan bireylerin tedaviye ulaşmalarını ve bu tedaviyi kabul etmelerini engellemektedir.

Bipolar bozukluğun varlığı, eğitim almayı, meslek sahibi olmayı, çalışmayı, evlenmeyi, çocuk sahibi olmayı veya olağan bir yaşam sürmeyi engellemez. Doğru tedavi yaklaşımlarıyla bipolar bozukluğa sahip olan bireyler sağlıklı ve üretken bir yaşam sürebilmektedirler. Önemli olan kişilerin uygun tedavi seçenekleriyle buluşabilmesidir. Bipolar bozukluk tanısını kabul ederek tıbbi tedavi ve psikososyal destek yöntemlerine erişmek; kişinin atabileceği ilk ve önemli adımlardan biridir. Ancak, bipolar bozukluğu olan bireylerde tedaviye karşı isteksizlik sık görülmektedir. Bu isteksizliğin en önemli sebeplerinden biri, bipolar bozukluğa dönük olarak tehlikelilik, güvenilmezlik, düzelmezlik gibi haksız yakıştırmaların basında ve medyada yer almasıdır. Toplumda bu tür yanlış inançların yayılması, bipolar bozukluğu olan kişilerin

kendilerini damgalamalarına, tanı ve tedaviyi reddetmelerine yol açmaktadır.

30 Mart Dünya Bipolar Günü, bu yanlış inançlara ve damgalamaya karşı farkındalık oluşturarak, toplumda bu konuda bilinçlenmeyi ve destek vermeyi amaçlamaktadır. Bipolar bozukluğa dair doğru bilgilerin yayılması ve toplumda sağlıklı bir tartışma ortamının oluşturulması, bu güçlü mücadelenin temelini oluşturmaktadır.

Bugün, Bipolar Yaşam Derneği, Lityum Derneği, Şizofreni Dernekleri Federasyonu, Bipolar Bozukluklar Derneği ve Türkiye Psikiyatri Derneği olarak hep birlikte, bipolar bozukluğa dair yanlış inançlara ve damgalamaya karşı durmak için bir aradayız. Bu zorluğun üstesinden gelmek, ancak toplumun tüm kesimlerinin birlikte çalışmasıyla mümkündür. Bu nedenle, toplumun tüm paydaşlarını, bipolar bozukluğa dair farkındalık oluşturma ve destek verme konusunda daha aktif olmaya davet ediyoruz.

30 Mart Dünya Bipolar Günü'nü kutlarken, toplumun her bireyine, bu konuda daha duyarlı ve anlayışlı olma çağrısında bulunuyoruz. Hep birlikte, daha sağlıklı ve kapsayıcı bir toplum için çalışmaya devam edelim.

Hep birlikte daha güzel günlere!

2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü

02 Nisan 2024 / psikiyatri.org.tr

Otizm, çocukluk çağında başlayan sosyal iletişim/etkileşimde sorunlar ve kısıtlı/tekrarlayıcı ilgi alanı ve davranışlar ile giden nörogelişimsel bir bozukluktur. Her otizmlili bireyin semptomları farklılık gösterebilir ve belirtiler geniş bir yelpazede (spektrum) yer alır. Erken tanı, tedavi ve özel eğitim olanakları sağlanan otizm spektrum bozukluğuna sahip bireyler; bağımsız yaşamak başta olmak üzere eğitim ve meslek hayatlarını sürdürmek, sosyal ilişkilerini yürütmek ve ilgi duydukları konularda üretkenlik gibi birçok alanda iyi işlevsellik gösterebilirler.

Erişkinlerde Otizm Spektrum Bozukluğu

Güncel veriler ile her 36 çocuktan birinin otizm spektrum bozukluğuna sahip olduğu düşünülmektedir. Bilimsel bilginin, klinik deneyimin ve toplumsal farkındalığın artmasıyla çocuklarda tanı ile ilgili zorluklar görece azalmıştır. Erişkinlerde ise otizm spektrum bozukluğunun tanınması hâlen yetersizdir. Geçmiş öyküye ulaşamama, bireylerin otizm belirtilerini kamufle edici tutumlar geliştirmesi ve sahip oldukları ek tanıların otizm belirtilerini maskeleymesi nedeniyle otizmlili erişkinlerin yarısından fazlasının tanı almadığı bilinmektedir. Bundan 20-30 yıl önce, tanı alması gereken yıllarda bilginin ve farkındalığın az olması, sosyal desteğin yetersiz olması, semptom şiddetinin hafif olması gibi nedenlerle tanı alamayan otizmlili erişkinlerin çoğu bağımlı/yarı bağımlı bir hayat yaşıyor, farklı tanımlarla takip ediliyor ya da en hafifiyle psikososyal sorunları (zorbalık, uyumsuzluk, iş/okul/aile sorunları) çokça yaşayarak hayatlarına devam ediyor olabilirler.

Otizm Tanısı Psikiyatrist Tarafından Konulur

Otizm spektrum bozukluğunun tanısı sadece çocuk ve ergen ya da erişkin psikiyatristi tarafından konmaktadır. Psikiyatrik bir değerlendirme ile tanı alabilecek otizmliler; tanı ve tedaviyle ilgili bilgilendirilmesi (psiko eğitim), sosyal haklarıyla ilgili farkındalık kazandırılması, eğer varsa ek tanıların ve tedavilerinin gözden geçirilmesi önemlidir. Otizmlilerde kanıt dayalı tek tedavi yöntemi sosyal beceri eğitimi olup bu müdahaleler kişilerin yaşadığı sosyal zorlukları ve uyum sorunlarını azaltmaktadır.

2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü

Otizmle ilgili farkındalığın artması ve otizmlilerle bireylerin yaşadığı zorluklara ve duyduğu ihtiyaçlara dikkat çekmek için her yıl 2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü olarak kutlanmaktadır. Otizmlilerle bireylerin tanı, tedavi ve özel eğitim imkânlarına en erken zamanda ulaşabilmesi; sosyal haklarının farkına varabilmesi, eğitim hayatlarını sürdürme ve istihdam gibi konularda yeterli destek alabilmesi; tüm bunların sonucunda bağımsız ve üretken bir yaşam sürebilmesi için meslektaşlarımızı, toplumumuzu, kamu kurum ve kuruluşlarını ve yöneticileri bu konuda farkında olmaya, harekete geçmeye ve daha fazla politika üretmeye davet ediyoruz.

Türkiye Psikiyatri Derneği Gelişim Psikopatolojisi Çalışma Birimi

TPD Merkez Yönetim Kurulu'nun Sağlıkta Şiddeti Önleme Günü Mektubu

17 Nisan 2024 / psikiyatri.org.tr

Değerli Meslektaşlarımız,

Bugün 17 Nisan. Sağlıkta şiddeti önleme günü.

Sağlıkta şiddetin en sert şeklini mesleğinin en verimli döneminde yitirdiğimiz Dr. Ersin Arslan'ın katledildiği o gün ile yaşamıştık, aynı Göksel Kalaycı Hocamızı yitirdiğimiz gibi.

Ne acı ki bu ölümlere 2 Ekim 2018 günü Dr. Fikret Hacıoğlu'nun görevi başında öldürülmesi ile bir psikiyatristin, çok değerli meslektaşımızın adı da eklendi. Ölümler ne ilk ne de son oldu ancak sabrımız ve taleplerimiz için bekleme zamanı yok.

Son altı ayda psikiyatri polikliniklerinde üç meslektaşımız ölüm tehlikesi içeren saldırıya uğradı ya da ölümle tehdit edildi ve durum adli mercilere yansıtılsa da yeterli ilerleme sağlanamadı. Şiddet olayları ise haber değeri taşımayacak kadar sıradanlaştı.

Psikiyatri, sağlıkta şiddetin en sık yaşandığı tıp alanlarından. Özellikle sistemde yoğunluk olduğunda ya da sosyal ve uygun olmayan talepler nedeniyle mesleki sınırlar korunmaya çalışıldığında bu şiddet daha da artmakta.

Her ne kadar hukuk büromuz ile şiddet olaylarını yakın takip ediyor olsak da şiddeti doğuran ortamın düzeltilmesi, şiddeti azaltacak güvenlik tedbirlerinin alınması için kamu otoritelerinin görevleri ve sorumlulukları var.

Meslektaşlarımızın güvenliği önceliğimizdir.

Kamu otoritesi ve sorumlular, işleyişin her basamağında bizlerin daha güvenli ve daha insancıl koşullarda sağlık hizmeti vermemizi sağlamakla yükümlüdürler.

Alanımızdaki şiddetin önlenmesi için Merkez Yönetim Kurulumuz tarafından Hekime Yönelik Şiddeti Önleme Görev Grubu tüm sağlık alanlarından temsilcilerin olduğu meslektaşlarımızca oluşturulması kararı alınmış, Asistan Hekim Komitesi ve Genç Psikiyatristler Komitesi temsilcileri koordinatörlüğünde çalışmaya başlamıştır.

Psikiyatri sağlık ortamında şiddet sorununa ilişkin durum tespiti için görev grubumuzca bir anket hazırlanmış ve anket bağlantısı üyelerimize iletilmiştir. Tüm meslektaşlarımızın bu anketi yanıtlaması, sorunlarımızın nesnel bir şekilde yansıtılması ve çözümler için kamuoyu oluşturulması açısından önemli olacaktır.

Bu vesile ile sağlıkta şiddet nedeniyle yitirdiğimiz meslektaşlarımızı anıyor, sağlıkta şiddete maruz kalmış tüm sağlık çalışanlarına geçmiş olsun diyoruz.

Saygılarımızla,

Prof. Dr. Ejder Akgün Yıldırım
Merkez Yönetim Kurulu adına
Genel Başkan

İzmir Bayraklı Şehir Hastanesi'nde Şiddet! Sağlıkta Şiddet Kabul Edilemez!

25 Nisan 2024 / psikiyatri.org.tr

İzmir Bayraklı Şehir Hastanesi'nde 23.04.2024 tarihinde meydana gelen şiddet olayları karşısında çok üzgünüz. Yaşanan tabloda, şiddet tehdidi karşısında bir yaptırım uygulanmamış, gerekli bilgilendirme yapılmasına rağmen yeterli güvenlik tedbirleri alınmayarak failin sağlık çalışanlarının hayatlarına kastetme teşebbüsüne yol açılmıştır. Sıklıkla yaşadığımız fakat hiç alışamadığımız ve alışmayacağımız bu olaylardan da anlaşılabilir üzere sağlıkta şiddetin en önemli sebeplerinden biri önlemlerdeki yetersizliktir. Tedbir almakta gecikilen her an sorunu daha da büyötmektedir.

Görevi başında şiddete uğrama, bir katliamın kurbanı olma ihtimali ile çalışmak, tıp fakültesinde bizlere öğretilmemiştir, çekirdek eğitim programında bulunmamaktadır. Bu şartlar altında verilen sağlık hizmeti hem hasta hem de hekim için kalitenin azalmasına neden olmaktadır.

Sağlık politikalarındaki her fırsatta altını çizmeye çalıştığımız hatalar ve yaratılan iletişim dili ile hekimlik değerlerinin içi boşaltılmakta, meslektaşlarımız hedef haline getirilmektedir. Bu zeminde gerçekleşen ve gittikçe sıklığı artan şiddet olayları karşısında sessiz kalmayacağımızı, olayların takipçisi olacağımızı tekrar ediyor, konuyla ilgili gerekenin yapılması konusunda kamu görevlilerini adım atmaya davet ediyoruz.

Çözüm için hep birlikte hareket etmenin zamanıdır. Alanımızda şiddetin önlenmesine yönelik çalışmalar için Merkez Yönetim Kurulumuz tarafından Hekime Yönelik Şiddeti Önleme Görev Grubu'nun tüm sağlık alanlarından temsilcilerin katılımıyla oluşturulması kararı alınmış ve Asistan Hekim Komitesi ve Genç Psikiyatristler Komitesi temsilcileri koordinatörlüğünde çalışmaya başlamıştır. Bu vesileyle Görev Grubu'nun ruh sağlığı hizmeti alanında şiddet sorununa ilişkin durum tespiti için hazırladığı detaylı anketi doldurarak katkıda bulunmanızı tekrar hatırlatmak istiyoruz. Sorunların sadece belirtilenle kalmaması ve çözüm için somut adımların atılması açısından katkılarınız büyük önem taşıyor.

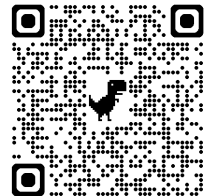
Sağlık alanındaki şiddet nedeniyle hayatını kaybeden meslektaşlarımızı saygıyla anıyor ve şiddete maruz kalmış tüm sağlık çalışanlarına geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyoruz.

Anket için bağlantıya tıklayabilirsiniz:

<https://forms.gle/LemprGdAciFAW31B6>

Çözüm için şimdi, hep birlikte!

TPD Hekime Yönelik Şiddeti Önleme Görev Grubu

Avrupa Psikiyatri Birliği (EPA)'nden Haberler

6-9 Nisan 2024 tarihlerinde Budapeşte'de düzenlenen 32. Avrupa Psikiyatri Kongresi'nde "EPA Etik Kurallarının Yerel Kurallarla Uyumlu Hâle Getirilmesi (Harmonising the EPA Code of Ethics with Local Codes)" konulu bir sempozyum düzenlendi. **Prof. Dr. Simavi Vahip** "Türkiye Psikiyatri Derneği Etik Kurallarının Güncellenmesi: Süreç ve İçerik" başlıklı konuşmasında TPD Etik İlkeleri Güncelleme Görev Grubu tarafından sürdürülen çalışmalar ve güncellenen "Psikiyatri Meslek Etiği Ilke ve Kuralları" hakkında bilgi verdi.

Yakın zamanda Avrupa Psikiyatri Birliği bünyesinde cinsel azınlıkların yaşadığı ruh sağlığı sorunları, bu sorunların damgalama ve ayrımcılıkla bağlantıları konusunda ruh sağlığı uzmanları topluluğu ve halk arasında farkındalık yaratmak amacıyla **Cinsel Yönelimler ve Cinsiyet Kimlikleri Çalışma Birimi** (Section on Sexual Orientations and Gender Identities) kuruldu. Avrupa'da bilimsel kanıtlara ve insan hakları perspektifine dayalı en iyi uygulama standartlarının araştırılması ve uygulanmasını hedefleyen birimin komite sekreterliği görevini **Doç. Dr. Koray Başar** yürütmektedir.

Avrupa Psikiyatri Birliği **Kadın Ruh Sağlığı Bilimsel Çalışma Birimi**'nin yeni dönem komitesinde yer almak üzere ülkemizden TPD Uluslararası İlişkiler Kurulu üyesi de olan **Doç. Dr. Ekin Sönmez** seçildi. Psikiyatrik araştırma, eğitim, tedavi ve hizmetlerin cinsiyete duyarlı yönlerine dikkati artırmayı hedefleyen çalışma birimi, bilimsel uzmanlığın tüm alanlarında cinsiyet ve cinsiyet farklılıklarına ilişkin araştırmaları teşvik etmekte ve desteklemektedir.

Avrupa Psikiyatri Birliği Psikoterapi Bilimsel Çalışma Birimi tarafından 26 Şubat 2024'te düzenlenen *Dergi Kulübü* etkinliğinde "**Bilinçli Farkındalık Temelli Psikoterapi Uygulamaları**" tartışıldı. Konuşmacıların ülkemizden **Prof. Dr. Fisun Akdeniz** ve **Dr. Selin Tanyeri Kayahan** olduğu webinarda bilinçli farkındalık temelli bilişsel psikoterapi ve öz şefkatli farkındalık alanlarında güncel bilimsel verilerin yanı sıra klinik deneyimler paylaşıldı.

Her sene EPA Kongresi'ne katılım için burs vermek üzere Avrupa Psikiyatri Birliği tarafından seçilen erken kariyer psikiyatristler arasında bu sene meslektaşımız **Dr. Beren Özel** yer aldı. Burs kazanan erken kariyer psikiyatristler 32. Avrupa Psikiyatri Kongresi'nin açılış oturumunda yapılan tören ile tebrik edildi.

EPA Psychotherapy Section Journal Club
Mindfulness-based Psychotherapy Practices

SAVE THE DATE

for the EPA
Psychotherapy Section
Journal Club of 2024

Monday, February 26th, 2024

18:00-19:30 CET

Online

For detailed information:
europssy.net

Speakers:

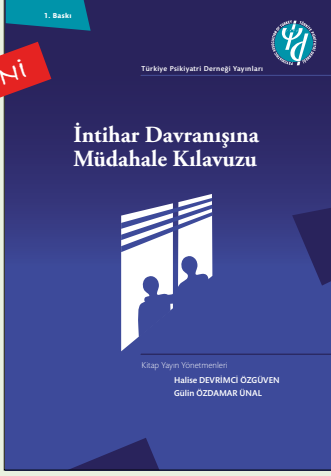

Prof. Dr. Fisun Akdeniz
(Türkiye)

Dr. Selin Tanyeri Kayahan
(Türkiye)

TPD Yayınları

Sipariş için: tpdyayin.psikiyatri.org.tr**İntihar Davranışına Müdahale Kılavuzu**

1. Baskı

Kitap Yayın Yönetmenleri: Halise DEVRİMCİ ÖZGÜVEN, Gülin ÖZDAMAR ÜNAL

İntihar Davranışına Müdahale Kılavuzu olarak adlandırdığımız bu kitap psikiyatri asistan ve uzmanları yanında acil serviste ve aile hekimi olarak çalışan tüm hekimlerin klinik pratiklerinde karşılaştıkları intihar davranışlarını yönetmek için kullanabilecekleri, baş ucu kitabı niteliğinde, uygulamaya yönelik bir kaynaktır. Ayrıca, bu kılavuzun tıp öğrencilerinin eğitiminde de kullanılabilmesi düşüncesindeyiz. İntihar Davranışına Müdahale Kılavuzu'nun amacı klinisyenlerin elinin altında hızlıca bilgi edinip kolayca uygulayacakları yöntem ve tekniklerin bulunmasıdır. Bu nedenle intihar davranışının tüm yönleriyle ele alınması değil, en acil ve en temel bilgilere yer verilmesi hedeflenmiştir. Bu kılavuz, intihar davranışı ile karşılaşan bir hekimin gereksinim duyduğu değerlendirme, müdahale ve tedavi süreçleri, belgelendirmeye ilişkin pratik temel bilgileri algoritmalar, ipuçları, tablolar ve listeler ile sunan kısa ve kolay okunan bir kitaptır. Zorlu bir vaka ile karşılaşan hekimin ilk planda ne yapması ve nasıl davranması gerektiğini öğrenebileceği dinamik bir başvuru kaynağıdır.

TPD Yayınları

Sipariş için: tpdyayin.psikiyatri.org.tr**Psikiyatride Rapor Düzenleme Kılavuzu**

Kitap Yayın Yönetmenleri: Burcu Rahşan ERİM, Mustafa SERCAN

Çalışmaya başladığı bir hastanede yoğun bürokratik yazışma yüküyle karşılaşan genç psikiyatri uzmanı, hele bir de eğitim geçmişinde az karşılaşmışsa rapor yazma konusunda kaygı kuyusuna düşmüş gibi olsa kınanır mı? Yılların uzmanı olsa da önceden karşılaşmadığı bir rapor isteğiyle karşılaşan psikiyatri uzmanı kendini yeniden acemi hissetmez mi? Poliklinikte rapor söz konusu olduğunda kimisi hastalığını gizleyen, kimi hastalık uyduran başvuranlar karşısında duyulan öfke neden kaynaklanır, nasıl baş edilir?

Psikiyatride Rapor Düzenleme Kılavuzu psikiyatri uzmanına ve uzmanlık öğrencisine 'bir bakışta tanı'dan, 'gemiadamı olma uygunluğu'na, 'hastalık gizlemi'nden 'cinsel istismar mağduru'na birçok konuda psikiyatrik rapor yazma ile ilgili ayrıntıları aktarabilmek için hazırlandı. Başucu kitabı değil, el altı kitabı olması, kullanıldıkça sayfalarının yıpranıp eskimesi dileğiyle hazırlandı. Umarız yararlı olur.

Alkol ve Madde Kullanım Bozuklukları

2. Baskı

Kitap Yayın Yönetmenleri: Cüneyt EVREN

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de alkol ve madde kullanım bozukluğu (AMKB) giderek yaygınlaşmaktadır. Söz konusu hastalığın bireye, aileye ve topluma getirdiği yük göz önünde bulundurulduğunda tanı ve tedavi süreci ayrı bir önem taşımaktadır. AMKB tedavi oranlarına bakıldığında hastaların büyük bir bölümünün tedavi dışında kaldığı görülmektedir. Bu durumun nedenlerini şöyle sıralayabiliriz; AMKB olan hastalar hem toplum, hem de ne yazık ki sağlık çalışanları tarafından damgalamaya maruz kalmaktadır.

Ayrıca, hastalığın özelliği gereği farklı motivasyon düzeyleri olan hastalar, bağımlılık alanında uzmanlaşmış merkezlere ulaşma güçlüğü de eklendiğinde tedaviden uzaklaşmaktadır. AMKB hastalarının tedavisindeki aksamanın bir diğer nedeni de bu hastalara ulaşabilecek sağlık çalışanlarındaki pratik bilgi ve deneyim eksikliğidir. Bu kitaptaki bölümler güncel ve kanıta dayalı bilgiler ışığında hazırlanırken, ülkemizdeki koşullar ve klinik deneyimler de göz önünde bulundurulmaya çalışılmıştır. Pratik ve kolay anlaşılır bir kaynak olarak hazırlamaya çalıştığımız bu kitabın amacı, AMKB alanında sizler için temel başvuru kitabı olmasıdır.

Türkiye Psikiyatri Derneği Yayınları'ndan Yeni Kitaplar

Ayrıntılı bilgi için: <https://tpdyayin.psikiyatri.org.tr/>

Dr. Kirkor Varujan Kamberyan

Dr. Kirkor Varujan Kamberyan 1944 yılında İstanbul'da doğdu. Saint Josef Lisesi'ni bitirdikten sonra İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. 1979 ve 2009 yılları arasında Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde sırayla asistan, baş asistan, şef muavini ve klinik şefi olarak çalıştı. 2009'da H3 Kliniği Şefi iken emekli oldu.

Meslektaşımızı Mart 2024'te kaybettik. Kendisini saygıyla anıyor; sevenlerine, yakınlarına ve tüm psikiyatri topluluğuna başsağlığı diliyoruz.

Dr. Tayyar Yüksel Gürkan

1943 Ankara doğumlu olan Dr. Tayyar Yüksel Gürkan, 1970 Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi mezunudur. Psikiyatri ihtisasını 1977 yılında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde tamamlamıştır. 1978 yılında Anadolu Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Kliniği'nin kurulmasına katkıda bulunmuştur. Uzun yıllar SSK Odunpazarı Polikliniği ve Organize Sanayi Dispanseri'nde başhekimlik ve Tepebaşı Hastanesi'nde başhekim yardımcılığı görevleri de yapan Dr. Tayyar Yüksel Gürkan 1999 yılında kamudan emekli olduktan sonra özel kuruluşlarda görev yapmıştır.

Meslektaşımızı Mart 2024'te kaybettik. Tüm psikiyatri topluluğuna, ailesine ve sevenlerine başsağlığı dileriz.

Doç. Dr. Murat Erdem

1975 Ankara doğumlu olan Dr. Murat Erdem, 1999 Gülhane Askeri Tıp Fakültesi mezunudur. Psikiyatri ihtisasını 2006 yılında GATA Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalında tamamlamıştır. 2016 yılına kadar Doçent olarak GATA Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalında görev yapan Dr. Murat Erdem sonrasında özel psikiyatri merkezinde çalışmıştır.

Kendisini Nisan 2024'te kaybettik. Tüm psikiyatri topluluğumuza, ailesine ve sevenlerine başsağlığı dileriz.

Psikiyatride Güncel Erkek Ruh Sağlığı

Cilt: 14 - Sayı: 1 (Kış 2024)

Genel Yayın Yönetmeni: Mustafa Sercan
Yayın Yönetmenleri: Simavi Vahip, Ömer Aydemir, Timuçin Oral
Konuk Yayın Yönetmeni: Sedat Batmaz

İçindekiler

- Önsöz III
- Erkeklerin ruh sağlığı: Epidemiyoloji, etiyoloji ve ruh sağlığına erişim
Çinar Yenilmez
- Toplumsal cinsiyet rolleri ve erkekliğin psikodinamiği
Sibel Koçbıyık
- Yaşam evrelerine göre erkeklerdeki ruhsal bozukluklar
Yusuf Öztürk, Sera Yigiter
- Erkeklerde psikofizyolojik bozukluklar
Ender Cesur, Sinan Yetkin
- Erkeklerde kişilik boyutları ve kişilik bozuklukları
İshak Saygılı
- Erkeklerde şiddet ve intihar davranışı
Kazım Cihan Can, Halise Devrimci Özgüven
- Baba olmak ve babalık: Babalığın psikososyal yönleri
Önder Küçük, Yankı Yazgan
- Psikoterapide erkeklerle çalışmak: Güçlükleri aşmak için pratik öneriler
Demet Güleç Öyekçin

Psikiyatride Güncel Bir Boyut Olarak Dürtüsellik

Cilt: 14 - Sayı: 2 (Bahar 2024)

Genel Yayın Yönetmeni: Medine Yazıcı
Yayın Yönetmenleri: Simavi Vahip, Ömer Aydemir, Timuçin Oral,
Mustafa Sercan
Konuk Yayın Yönetmenleri: Hüseyin Güleç, Lut Tamam

İçindekiler

- Dürtüsellik tanımı; biyolojik, psikolojik ve sosyal belirleyicileri
Zeynep Namlı
- Dürtüsellik yaşam boyu görünümüleri
Mehmet Emin Demirkol, Caner Yeşiloğlu
- Dürtü ve dürtüsellik açısından bakmak; en alttakiler
Numan Konuk
- Dürtüsellik davranışsal ve tutumsal görünümüleri
Merih Altıntaş
- Dürtüsellik başa çıkma tutumlarındaki görünümüleri
Müge Bozkurt, Cüneyt Evren
- Dürtüsellik kompulsivite ve dürtüsellik yelpazesindeki klinik görünümüleri
Ali Kandeğer
- Dürtü ve toplumsal dönüşümleri
Cem Kaptanoğlu
- Dürtüsellik adli yönü
Yasin Hasan Balcıoğlu, Fatih Öncü

“Sultana'nın Rüyası”nın kapağı. Yazar: Begum Rokheya Sakhawat Hossain 'Sultana's Dream' için çizimler Durga Bai tarafından yapılmıştır. Orijinal Baskı ©Tara Books Pvt Ltd, Chennai, Hindistan
www.tarabooks.com

“Ne zor ikilikleriyle zihni yalnızca kendine seçenlerin hak gördükleri bedenlerde zihinle uğraşmak.

Ne zor şiir olmaya hapsedilmişken, şair olmaya çalışmak.

Ne zor kalmak ne zor gitmek, ne zor kalıp düş anlatmak, dinlemek.”

Dr. Beren Özel